

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za in-
stamentno Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2064, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova

ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Upravni oddelki: Ljubljana, Prešernova

ulica št. 4. — Telefon št. 2499.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova

št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštenskem zavodu: Ljubljana

št. 11.424 - Praha čisto 78.180.

Wien, Nr. 205.247.

Seja poslanskega kluba KDK v Zagrebu

Ultimat g. Davidovića in Demokratski zajednici

Politična referata gg. Radića in Pribičevića. — Popolno soglasje vseh poslancev KDK. — Koncentracija mora priti in mora prinesiti popolno spremembo režima

Zagreb, 21. januarja, r. Se nikdar ni-
so posvetovanja kateregakoli poslans-
skega kluba vzbujala v politični javno-
sti tolike pozornosti, kakor današnje za-
sedanje kluba Kmečko - demokratske
koalicije in jutrišnje manifestacije. To
je le en dokaz, da bodo zagrebški skle-
pi odločilne važnosti za nadaljnji raz-
voj politične situacije, predvsem pa za
usodo vlade in režima g. Vukičevića.

Zagrebške manifestacije je otvorila

današnja

plenarna seja poslanskega kluba KDK

ki se je sestala ob 10 dopoldne v prostori-
h Seljaškega doma. Posvetovanj so
se udeležili skoraj vsi poslanci koalicije,
izvzemši oni, ki so zadržani v Beogradu
zaradi proračunskih sej finančnega
odбора. Poslanci so se začeli zbirati
že v prvih dopoldanskih urah; prihajali
so v večjih skupinah, večinoma z vlaki
z vseh strani. Pred Seljaškim domom
so bili zbrani tudi novinarji, ki pa po
sklepu vodstva koalicije niso imeli do-
stopa k današnjim posvetovanjem, ker
so bila posvečena zaupnim strankar-
skim zadevam, ki še niso dozorela za
javnost.

Ob 10.20 je otvoril sejo ob prisotnosti
70 poslancev g. Stjepan Radić, ki je
v uvodu pozdravil vse navzoče in ob-
javil dnevni red posvetovanj. Seji sta
predsedovali menjaje se gg. Pribičević
in St. Radić. Najprej je podal g. Radić
poročilo o splošni politični situaciji, na-
kar je g. Pribičević podrobno poročal
o situaciji v Beogradu in o svojih raz-
govorih z g. Davidovićem.

Govor g. Radića

Uvodoma je g. Radić zlasti toplo pozdra-
vil slovenske udeležence, naglašajoč njho-
vo sposobnost in dejavnost. Opozarjal je na
uspehe slovenskih članov koalicije v Ljub-
ljani, kjer so ne z nasiljem, marveč z do-
glednim solidnim delom postali faktični go-
spodarji. Slovenci prinašajo v koalicijo iz-
redno intelektualne in moralne kvalitete in
so po svoji solidnosti in resnosti važen čil-
nitelj koalicije.

Nato je g. Radić pozdravil zastopnike
KDK iz ostalih pokrajin države ter takoj
prešel na politični referat. Orisal je histo-
rijo koalicije in opozarjal na veliko pre-
semenje, ki ga je izzvala koalicija v Sr-
biji. Spominjal se je nekdanjih borb med
člani sedanje koalicije in povdarjal, da se
tega ne smraje, ker vsakdo, ki je delal
iz prepričanja lahko vedrega čela priznava
svoječasno pogreške.

Nato je g. Radić naslovil svoje pozdra-
ve na Hrvate, člane SDS, katerim se je po-
prej delala krivica s sumničanjem, da so
samo zaradi oblasti pristali te stranke.
To se je izkazalo kot povsem netočno, ker
so vztrajali z g. Pribičevićem tudi v težki
in mučni opoziciji. Danes smo se našli z
njimi v skupnem delu na isti črti. Med Hr-
vati, ki so sli med radikale in demokrate,
pa jih je zares mnogo, ki so storili to zgolj
zaradi oblasti.

Srbijanski politiki si z vsemi sredstvi pri-
zadevajo, da koalicijo razcepijo in onemo-
gočijo. Sedaj pripovedujejo, da je g. Pri-
bičević izgubil vseh vpliv v Srbiji. Toda ča-
si in razvoj dogodkov bosta pokazala, da to
ni res. Razvoj dogodkov je dal prav nam
in dokazal, da je bila velika pogreška g.
Davidovića in Demokratske stranke, da ni-
sta izvedla tega, kar sta prvotno namera-
vala, to je, da bi vsaj največje in najbolj
škandalozne pogreške pri volitvah popra-
vila v verifikacijski debati v parlamentu. Če
bi n. pr. demokrati glasovali za razveljav-
ljenje volitev v somborskem okrožju, bi
danes bil g. Marko Trifković v parlamentu
in bi mnogo lažje reševali gotove stvari.

Sedanja vlada je prišla na oblast samo
nepravilnim potom in je ostala na krmilu
edino zaradi nezakonitosti pri verifikaciji.
To vlado moramo vreči ne zato, da pride-
mo sami na oblast, marveč zato, ker uvi-
damo, da vodi narod v propast. Tega
prepričanja je vsa naša javnost.

G. Radić je nato govoril o razmerju med
člani koalicije in poročal o svojih večraj-
šjih razgovorih z g. Pribičevićem. Niti
v enem samem trenutku, je naglasil g. Radić,
ni prišlo do kake razlike ali neenakega na-
ziranja med HSS in SDS. Razmere v pre-
danskih kraljih in v vseli državi presoja-
mo popolnoma enako.

Mi vodimo realno politiko, a to je tudi
najdaljša politika. Vodi nas pri tem
vzvišena ideja, da smo Srbi in Hrvati en
narod, zlasti Srbi in Hrvati, ki živimo sku-
pno. Potrebna nam je skupna svobodna drža-
va. Svobodna država, to pomeni popolno
ravnopravnost na vseh področjih in popolno
svobodo razvoja.

V politiki velja vsaka politična organiza-
cija samo toliko, kolikor ima moči in pa-
meti. Mi imamo oboje. Mnogi nam zamet-

jo, da ni bilo pametno, da smo se doslej
medsebojno pobijali in povdarjali, da bi se
moralo že davno združiti. Na to je mogoče
odgovoriti samo to, da se tudi reke ne ste-
kajo takoj ob izviru. Vemo in verujemo, da
smo danes jedro države in da bo to jedro
s časom postavilo vse v naši državi na pra-
vo mesto

Govor g. Pribičevića

Izvajanja g. Radića so sprejeli zborovalci
z viharim odobravanjem, nakar je povzel
besedo g. Svetozar Pribičević, tudi od vseh
zborovalcev navdušeno aklamiran. Po krat-
kem prisrčnem pozdravu je povdarjal g. Pri-
bičević, da sta bila prva dva sestanka kluba
KDK bolj manifestacijska značaja, do-
čim je današnji tretji sestanek izredne važ-
nosti. Od 200 prečanskih poslancev jih pri-
pada koaliciji samo 85, dočim ostali veči-
noma podpirajo vladne stranke. Toda teh
85 poslancev predstavlja pravo narodno
voljo in narodno moč, saj so prišli v par-
lament po svobodni narodni odločitvi. Naša
prva naloga pa mora biti, da si osvojimo
tudi ostalo številno prečanskih poslancev.
(Viharno odobravanje.) Zlasti moramo kon-
centrirati našo akcijo na Slovenijo. Bosno
in Vojvodino, ker sta Hrvatska in Dalmacija
že itak popolnoma v naših rokah.

G. Pribičević je pobijal nato trditve na-
sprotnikov, da ustvarja koalicija nekako
fronto. Naša koalicija je samo odgovor na
srbijansko fronto v vladi. Prva naloga ko-
alicije mora biti, da doseže spremembo se-
danjega režima. G. Pribičević je nato ob-
širno govoril o metodah, po katerih mora
koalicija pri tem postopati.

Največji del svojega govora je posvetil
g. Pribičević akciji g. Ljube Davidovića za
ustanovitve koncentracije in svojim razgo-
vorom z g. Davidovićem. Po njegovem
mnenju se je govor g. Davidovića na kon-
gresu napačno tolmačil, zaradi česar ga je
moral g. Davidović naknadno korigirati. Na
kongresu je g. Davidović še govoril, da je
spolitev obeh demokratskih strank predpo-
goy njegove akcije. v svojem komunikatu
pa tega več ne zahteva, marveč soglašala,
da je potrebna ustvaritev koncentracije.

Današnji sestanek mora dati odgovor na
vprašanje g. Davidovića, ali je KDK za
koncentracijo. Odgovor je jasen, ker je baš
KDK prva zahtevala koncentracijo vseh
demokratskih elementov. Edina težava pri
pripravih za to koncentracijo je delstvo,
da se ne ve, s kom iz radikalne stranke
naj se vodijo razgovori. Pri vseh ostalih
strankah je znano, kdo jih predstavlja in
kdo nosi odgovornost, a pri radikalih je
vse to nejasno. Jasno pa je, da ne more-
mo sprejeti koncentracije ki bi ji načeloval
kakšni Vukičevićevci, ker bi taka koncen-
tracija bila brez vrednosti. Mi lahko delu-
jemo samo v vladi, ki prinese popolno iz-
premembo sistema.

Na današnjem sestanku moramo torej ne
samo izjaviti, da smo za koncentracijo,
marveč da koncentracijo zahtevamo, koncen-
tracijo, ki je v desetletju našega drža-
vnega življenja edina zmožna in sposobna,
da konsolidira našo državno življenje.

Govornik opozarja nato na prizadevanja
gotovih beogradskih krogov, da zanesejo
razdor v vrste koalicije in povdarja, da bi
smatrali ti krogi za svoj največji in naj-
silnejši uspeh, če bi se jim to posrečilo.

G. Pribičević se bavi nato z žalostnimi
razmerami v radikalni stranki in z oseba-
mi, ki spričo takih razmer prihajajo na po-
vršje državne politike. Omenja markanten
slučaj notranjega ministra Čede Radovića,
ki je bil imenovan prvoga dne demokrat-
skega kongresa, s čimer je hotel g. Vuki-
čević pokazati, da na ta kongres ne polaga
nikake važnosti. To je oni isti Radović, ki
je bil izvoljen v kraljevaškem okrožju na
listi Dragutina Kojića. Njegov namestnik je
seljak Milorad Milnić. Temu je moral Ra-
dović dati menico za 200.000 Din, ki zapa-
de avgusta 1928, ko mora Radović poda-
ti ostavko na svoj poslanski mandat, da
pride Milnić na njegovo mesto. Če tega ne
stori, mora Milnić izplačati 200.000 Din.

V vsaki vladi bi morali biti največji ta-
lenti parlamenta in ministri bi morali biti
ljudje, za katere bi se poedina okrožja tr-
gala, da jih lahko izvolijo. Ta slučaj pa do-
kazuje, da pri nas niti namestnik poslanca,
ki je postal minister, ne veruje v njegove
zmožnosti, marveč zahteva garancijo men-
ico, da pride sam na njegovo mesto. To pa
je mogoče samo v radikalni stranki, ki je
danes brez idej, brez programa in brez po-
litike, stranka, ki živi samo na oblasti. Ne-
vem, koliko poslancev bi dobila danes ra-
dikalna stranka, če bi šla v volitve v opo-
ziciji.

G. Pribičević se nato ponovno vrača na
akcijo za ustvaritev koncentracije in na-
glašala, da mora KDK, če ne pride do kon-
centracije, nadaljevati najstrožjo opozicijo
ter razširiti svoje akcijo na vse pokraj-
ne naše države, torej tudi na Srbijo in Ma-
kedonijo. Posebno pozornost bo pri tem po-
svečala KDK Južni Srbiji, kjer se dogajajo
žalostne stvari. Slaba, naravnost obupna
administracija in nesposobno uradništvo so
dovedli stanje v Južni Srbiji tako daleč,
da narod, oni slavni kosovski narod, ki od
pamтивека biva na tej zemlji, misli na spre-
membo državljanstva, da bi na ta način užil
zaščito tujih konzulov, ker ne nalde za-
ščite pred predstavniki svoje lastne obla-
sti. Ali more narod v takih razmerah še
lubiti to državo?

G. Pribičević je zaključil svoj govor z
izjavo, da morajo vsi čimtelji v Beogradu
spoznati, da smo člani koalicije nerazdru-
ljiva celina

Sklepi poslanskega kluba

Zborovalci so sprejeli izvajanja go-
spoda Pribičevića z viharim odobra-
vanjem in večinutnim ploskanjem. Za
njim je poročal o novem davčnem za-
konu g. dr. Svetislav Popović, posla-
nec g. Predavec pa je podal poročilo o
gospodarskem položaju. Seja je bila na-
to ob 1.30 zaključena, nakar se je vršil
v »Gradskem podrumu« skupen obed.

Popoldne ob 16.15 se je seja nadalje-
vala. Na popoldanski seji so posamezni
poslanci poročali o položaju v svojih
okrajih in podali svoje mnenje o do-
poldanskih referatih. Vsi so naglašali
potrebo temeljite spremembe režima in
odobravljanja politike vodstva KDK. Seja
je bila ob 6. zaključena.

O seji je bil zvečer objavljen sledeči

KOMUNIKE:

Na tretji seji kluba KDK, ki se je vr-
šila v Seljaškem domu v Zagrebu dne
21. januarja 1928., so bili sprejeti slede-
či sklepi:

1.) KDK je napram vsem drugim par-
lamentarnim strankam in napram vsem
drugim političnim faktorjem in v par-
lamentu iz njenega enotnega političnega
celina ter mora vsakdo, kdor hoče stopiti
z njo v stike ali sodelovanje, storiti to
samo s celoto. Ravno tako stopa tudi
KDK v stike ali išče sodelovanja dru-
gih političnih in parlamentarnih for-
macij samo kot celota. V njenemu imenu
se razgovarjata in pogajata oba njena
predsednika skupno ali kadar to ni
mogoče, vsak posebej.

2.) KDK zahteva slej ko prej vlad-
no parlamentarno koncentracijo vseh
strank in skupin, ki so za praktično iz-
vedbo naše ustave in za izvedbo načela
parlamentarizma. Kot najsigurnejšo
pot k tej koncentraciji smatra KDK po-
stopanje, ki ga je predlagala v znanem
pismu obeh svojih predsednikov na go-
spoda Davidovića z dne 22. oktobra
1927, in ki ga je podpisal tudi predse-
dnik zemljoradniškega kluba in v kate-
rem je istočasno označen aktualen pro-
gram koncentracije.

3.) Vztrajajoč na tem stališču smo s
pripravljenostjo sprejeli poziv in pred-
log predsednika Demokratske zajedni-
ce g. Davidovića za koncentracijo, toda
samo takšno, ki bo i po svojih noliših
i po sestavi nove vlade dala popolno
garancijo, da se bo izvedla ne samo
enostranska, recimo davčna enakopra-
vnost, marveč enakopravnost na vseh
področjih javnega življenja. Za to kon-
solidacijo je potrebno, da se sedanji
predlog državnega proračuna v smislu
te popolne enakopravnosti in v obziru
na pretežno stanje vseh gospodarskih
panog popolnoma predela in nato po-
novno predloži Narodni skupščini. Isto-
časno se s to koncentracijo mora izve-
stati temeljita izprememba sedanjega
vladnega sistema, zajedno pa v državni
administraciji depolitizacija, narodna
samouprava pa primerno razširiti in
postaviti na zdravo finančno podlago
ter popolnoma zagotoviti pred umeša-
vanjem državne oblasti. Izvesti se mo-
ra takojšnja in uspešna prehrana ak-
tivnih pokrajin in uvesti takšna gos-
podarska, carinska in trgovinska politika,
ki bo v skladu s seljaškim značajem
naše države. Koncentracija narodnih
sil s tem ciljem in temi nalogami je po-
trebna zlasti zato, ker je bila ustvar-
jena fronta srbijanskih strank v vladi,
ki s separatističnim značajem te vlade
izziva pokret nezadovoljstva v vseh
ostalih kraljih, ki predstavljajo ogrom-
no večino države in koji organizirana
borba se s službene strani proglašja za
prečansko fronto, četudi je to samo
borba naroda vseh krajev proti neena-
kostim, eksploataciji in hegemoniji.

4.) Z ozirom na vse gori navedeno,
zlasti z ozirom na žalostno in strašno
dejstvo, da grozi celim pokrajinam glad
in da je narodna davčna moč padla v
enem letu za celo milijardo in nazadnje
z ozirom na dejstvo, da je zunanje po-
litični položaj zelo resen, smatramo ab-
solutno za potrebno, da se vlada narode
ne koncentracije sestavi še pred prora-
čunsko razpravo in zato pričakujemo
od g. Ljube Davidovića hitre in odlo-
čne korake, sporazumno z vodstvom
KDK in s predstavniki ostalih parla-
mentarnih skupin, o katerih smatramo
za potrebno, da sodelujejo v tej kon-
centraciji.

5.) Za slučaj, da ta koncentracija ne
bo izvedena pred proračunsko razpra-
vo, odklanja KDK vsako odgovornost

za to, če bo morala do skrajnosti po-
ostriti svojo borbo v parlamentu in v
narodu in če bo prisiljena, da v tej bor-
bi uporabi še nekatera v zapadni demo-
kraciji že preizkušena ostrejša sredstva,
s katerimi bo v slučaju potrebe pravo-
časno seznanila javnost. KDK te svoje
borbe ne bo organizirala samo v tako
zvanih prečanskih kraljih, marveč bo
svojo akcijo raztegnila tudi na Srbijo in
Makedonijo, ki ji bo z garancijo svobe-
de in ustavnosti zbudila ljubezen do
države, in ravno tako tudi na bivšo

predkumanovsko kraljevino Srbijo, ki
bo zvesta svojim tradicijam, razumela
našo borbo in ji dala svojo popolno
podporo.

6.) Ne izključujoč iz parlamentarne
koncentracije nobene parlamentarne
stranke, naglašamo, da smatramo za
demokratski in parlamentarni režim za
potrebno, da bodo nosilke te koncen-
tracije v prvi vrsti one stranke, od-
nosno skupine, ki so bile pri zadnjih
volitvah izvoljene po svobodni volji
naroda.

Do koncentracije lahko pride tudi brez demokratov

Stepan Radić o seji KDK in njenih sklepih. — Demokrati se morajo odločiti do 1. februarja. — Ako sestavijo koncentracijo radikali, ji bo načeloval najbrž g. Trifković

Zagreb, 21. januarja n. Po zaključku
popoldanske seje KDK je sprejel g. Ra-
dić novinarje in jim podal daljšo izja-
vo, v kateri pravi med drugim: »Na
današnji seji so bili navzoči tudi vsi
»nezadovoljneži« HSS, o katerih se je
v zadnjem času govorilo. Na večraj-
šjih sestankih me je prijatelj g. Pri-
bičević podrobno informiral o položaju v
Beogradu in o svojih razgovorih z g.
Davidovićem ter mi odkrito izrazil
svoje mnenje, ne da bi pri tem karkoli
olepsal ali zamočal. Med drugim sva
govorila tudi o inozemskem posojilu.
Imamo informacije, da g. dr. Marko-
vić ni mogel dobiti posojila niti v Lon-
donu, niti v Parizu ter da se je sedaj
obrnil na ameriške banke. Tudi to je
dokaz, da je nujno potrebna koncen-
tracija, ki bo dvignila ugled in zaupa-
nje naše države v inozemstvu.«

Glede policijske prepovedi jutrišnjih
manifestacij je g. Radić naglasil, da je
vse v redu in da se ni bati nikakih ne-
mirov.

Na vprašanje novinarjev, kdaj bo po
njegovi sodbi akcija za koncentracijo
rodila pozitivne uspehe, je g. Radić iz-
javil: »Zgodilo se bo tako, kakor je do-
govorjeno z g. Davidovićem. Če pa g.
Davidović odnoso Demokratska stranka
do 1. februarja ne bosta storila ni-
česar, potem bomo akcijo izvedli sami
in lahko pride tudi do koncentracije
brez demokratov. Do koncentracije
in spremembe sistema pa mora priti.«

Na vprašanje, kdo bi bil predsednik
vlade v slučaju koncentracije brez de-
mokratov, je g. Radić izjavil: »To je
postranska pomena. Mislim, pa, da bi
bil nosilec take kombinacije predvsem
g. Marko Trifković.«

Beograd pod vtisom Zagreba

Radikali se prizadevajo, da bi oni sestavili koncentracijo
Odnosaji med radikali in demokrati. — Napeto pričakovanje
zagrebških sklepov. — Radikali so se sprijaznili s padcem se-
danje vlade

Beograd, 21. januarja p. Razen zani-
mive seje fin. odbora danes ni bilo no-
benih važnejših političnih dogodkov.
Davčni odbor je predložil Narodni skup-
ščini svoje poročilo o novem davčnem
zakonu, ki bo objavljeno na torkovi se-
ji Narodne skupščine. Največja pozor-
nost političnih krogov je usmerjena na
Zagreb. Sklepi KDK bodo imeli odločil-
en vpliv na nadaljnji razvoj političnih
dogodkov.

Predsednik vlade g. Velja Vukičević
je nocoj novinarjem demantiral vest,
da je demokratskim ministrom postavil
ultimta, v katerem zahteva z ozirom na
Davidovićevo namero započeti pogaja-
nja za sestavo nove vlade, naj razčistijo
položaj v svoji stranki. Vendar pa ni
dvoma, da Davidovićeve akcija silno

vpliva na vlado, ki zato s skrbjo pričakuje
poročil iz Zagreba.

Vaš dopisnik je imel nocoj priliko
razgovarjati se z uglednim demokrat-
skim voditeljem, ki je izrazil mnenje,
da je sedanja vladna koalicija dokon-
čala svojo vlogo in da že odhaja. Radi-
kali so se že pomirili s tem, da sedanja
vlada pade, in delajo sedaj samo na
to, da bi obdržali položaj v svojih ro-
kah in da bi sestavili koncentracijsko
vlado v vsakem slučaju kak radikal. V
to svrhu se med njimi že vrše razgo-
vori. Tudi nocoj se je vršil zaupen se-
stanek večjega števila radikalov v ho-
telu Bristol. Sestanka se je udeležilo
zlasti mnogo pasičevcev in tako zvanih
centrumašev, ki jim načeluje g. Miša
Trifunović.

Nota Male antante izročena

Po poročilu iz Bukarešte, Rumunija ni ugodila italijanskim že-
ljam ter je skupno z Jugoslavijoin Češkoslovaško izvršila de-
maršo v Ženevi. — Interpelacijska razprava v Pragi. — Madžari
so vrnilo onih pet vagonov, iz katerih so gotovo vzeli »cor-
pus delicti«

Dunaj, 20. januarja, s. Kakor poroča
»Neue Freie Presse«, je bila danes
v Ženevi izročena nota Male an-
tante glede tihotapstva orožja na Ma-
džarsko.

Bukarešta, 21. januarja, g. Po polofi-
cijalni informaciji se bo skupna demar-
ša Male antante pri Društvu narodov
izvršila danes ali jutri.

Praga, 21. januarja, g. K vesti »Petit
Parisien« in drugih inozemskih listov o
izročitvi note Male antante glede mo-
noštrske afere izjavljajo v tukajšnjih
informiranih krogih, da odgovarja ko-
mentar tega lista v splošnem dejstvu.

Praga, 21. januarja, g. Jutri se prične
v parlamentu debata o interpelacijah,
ki so jih vložili narodni socialisti in
socialni demokrati glede tihotapstva
orožja na Madžarsko. Debata bo traja-
la najbrže dva dni. Pričakuje se, da bo-
do tudi stranke koalicije predložile ena-

ko interpelacijo. V tem slučaju bo od-
govoril sam zunanji minister.

Dunaj, 21. januarja, s. Uradno se ob-
javlja: Po sporočilu, ki so ga dobili tu-
kajšnji uradni krogi, je madžarski po-
stajenačelnik v Monostru predlagal
tamošnjemu zastopniku avstrijskih že-
leznic, naj zopet prevzame pet vago-
nov, ki so bili predmet za obmejni in-
cident v Monostru. Ti vagoni so od
četrtka zopet v Monostru. Avstrijski
zastopnik v Monostru je dobil navdi-
lo, naj odkloni ta madžarski predlog,
ker ne obstoja več možnost, da bi av-
strijski organi ugotovili identiteto po-
šiljke. Avstrijska vlada ni mogla ugo-
dati prošnji madžarske vlade. Ker so
vagoni že več tednov na Madžarskem
ozemlju in pod madžarskim varstvom,
zapetni prevzem po avstrijskih organih
ne bi bil več utemeljen.

Mussolinijevo maščevanje

Turin, 21. januarja, g. Lani je bil v Turinu
aretiran 45letni dr. kemije Emanuel
Schlesinger zaradi razžaljenja italijanskega
naroda. Meseca decembra so ga zopet pustili
na svobodo. Odpotoval je v Gradec, odko-
der je pisal razvnetelju jetnišnice v Turinu
pismo, v katerem je žalil Mussolinija in
italijanski narod. Sedaj je bil in contumaciam
obsojen na 18 mesecev ječe in 1000 lir
globa.

Scotus Viator obišče Prago

Praga, 21. januarja, h. Kakor poročajo li-
sti, dospel Scotus Watson v kratkem v Pra-
go, in sicer na povabilo praške univerze.
Imel bo več predavanj.

Dr. Würth pri Poincaréju

Pariz, 21. jan. g. Ministrski predsednik
Poincaré je danes sprejel bivšega nemškega
državnega kancelarja dr. Würtha.

Naš poslanik posetil ministra Burova

Sofija, 21. januarja, g. V političnih krogih
mnogo komentirajo obisk jugoslovenskega
poslanika pri zunanjem ministru Burovu.
Na oficijelnem mestu izjavljajo, da ta poset
nikakor ni bila kaka demarša, kar izhaja
že iz tega, da se sploh ni razpravljalo o
akoskemp umoru. Glede neugodnih kome-
ntarjev zadnjega govora jugoslovenskega
zunanjega ministra dr. Markinkovića je izjavil
jugoslovenski poslanik, da je iskati vzroka
za te neugodne komentarje samo v dejstvu,
da je bil dr. Markinkovićev govor objavljen
v zelo pomanjkljivi prestavi.

Češka proslava župančiča

Praga, 21. januarja, h. O priliki 50. ro-
jstnega dne pesnika Otona Župančiča,
objavljajo »Narodni listy« zelo toplo pišan
članek o pesnikovem delovanju.

Predlog za znižanje draginskih doklad

Finančni odbor bo v ponedeljek zaključil svoje delo. — Danes se sestane vladna večina, da razpravlja o novih »prihrankih« v državnem proračunu

Beograd, 21. januarja. p. Finančni odbor je danes dopoldne in popoldne nadaljeval svoje delo, ter sprejel proračun finančnega ministrstva, proračun rezervnih kreditov in končno proračun državnih dohodkov. Prihodnja seja bo v ponedeljek, ko pride na dnevni red finančni zakon in bo definitivno izglasovan proračun s finančnim zakonom.

Jutri ne bo seje finančnega odbora, pač pa se bo sestala vladna večina, da bo pregledala dosedanje proračune ter razpravljala o nekaterih novih ukrepih, ki jih bo predlagala v svrhu zmanjšanja proračunov. Med drugimi bo prišel v

razpravo klerikalni predlog, naj se zmanjšajo uradniške draginske doklade.

Proti zmanjšanju uradniških draginskih dokladov so se pojavili že veliki protesti, vendar pa je vladna večina baje nepopustljiva in se je bati, da bodo morali tudi sedaj uradniki plačati stroške pogrešne vladne finančne politike. Z ozirom na njegov sinočnji govor v finančnem odboru, v katerem se je toplo zavzel za interese državnih uradnikov, je danes glavna uprava saveza državnih uradnikov in uslužbencev izrekla poslancu dr. Žerjavu toplo zahvalo.

Državni nameščenci v boju proti novi redukciji plač

Spomenica glavnega saveza državnih nameščenecv proti nameravanemu zopetnemu znižanju službenih prejemkov

Beograd, 21. januarja p. Glavni Savez državnih nameščenecv je izročil danes predsedniku vlade, predsedniku Narodne skupščine, finančnemu ministru in predsedniku finančnega odbora naslednjo spomenico:

V javnosti je prodrla vest, da je v finančnem odboru Narodne skupščine padel predlog, naj se izvrši ponovno zmanjšanje prejemkov državnih uslužbencev, da bi se na ta način doseglo ravnotežje proračunskega predloga za leto 1928-29.

Ta vest je odjeknila širom cele naše države in je tudi med državnimi uslužbenci vseh stovk izzvala enodušne proteste. Ob tej priliki smatra uprava glavnega saveza državnih uradnikov in uslužbencev, v kateri se nahaja tudi aktiven član vlade in nekateri drugih visokih funkcionarjev, za svojo dolžnost, ki jo ji diktira potreba zaščite legitimnih interesov onih, od katerih so bili postavljeni na čelo uradniške organizacije, da vas opozori na nedogledne posledice, ki bi jih izzvalo odzivanje tega predloga.

Notorično znano je dejstvo, da so državni uslužbenci v naši državi nezadostno nagrajeni in zaslugarji. O tem so doslej ob več prilikah najbolj avtoritativno osebnosti da le povsem določne izjave, tako predstavnikom javnosti, kakor Narodni skupščini. Vsa objektivna človeka, ki ve, kakšni so danes prejemki državnih uslužbencev, priznava in bo vedno priznava, da so ti prejemki daleč pod najzmožnejšim ekstenziivnim minimumom.

Dalekosežni amandmani k finančnemu zakonu

Vseučiliški asistenti volonterji. — Jadranska proga na Kotor. Licitacija pri železniških direkcijah. — Omejitev dopusta za prometno osebo. — Podaljšanje generalnega pooblastila finančnemu ministru. — Prepoved sprejemanja v državno službo

Beograd, 21. januarja. p. Namestnik finančnega ministra dr. Spaho je predložil danes finančnemu odboru celotno vrsto novih amandmanov k finančnemu zakonu. Z njim se med drugim pooblašča prosvetni minister, da mora na univerzah na predlog univerzitetnih svetov postavljati asistente volonterje, ki imajo vse dolžnosti in pravice državnih uradnikov, razen pravice do njihovih prejemkov. Doba, ki jo ti asistenti prevečejo na univerzah, se vračuna v redna službena leta, ako stopijo pozneje v redno državno službo.

Med amandmaji ministrstva za šume in rube se med drugim določa, da se gozdni proizvođači ne smejo dati brezplačno kot darila ali podpore niti posameznikom, niti društvom prejšnjega zakonskega pooblastila.

Za tem se zakonjude sklep ministrskega sveta o uporabi zunanjega državnega dolarskega posojila. Tu se določa tudi definitivna zgraditev normalne železniške proge Beograd-Lazarevac-Topola-Kragujevac-Mitrovica-Podgorica-Kotor.

Istotako se zakonjude uredba o zgradbi železnice, sprejeta 14. maja 1927.

Za tem se pooblašča finančni minister, da more v sporazumu s prometnim ministrom za pošte izvrševati od zakona o državnem rečumovodstvu prodati občnim zemljišča, zgradbe in druge objekte, ki spadajo v železniški, pomorski in rečni promet ali pod pošto upravo.

Ministrstvo za javna dela se pooblašča, da sme v svrhu doživljanja novega posojila Narodne skupščine najeti posojilo 50 milijonov dinarjev.

Minister za promet se pooblašča, da sme pravice odobravanja licitacij do 400 tisoč dinarjev prenesti na oblastne železniške direkcije.

Z uveljavljenjem finančnega zakona prenehajo veljati dosedanje določbe čl. 93. zakona o državnem prometnem oseboju in stopi mesto njih v veljavo naslednja določba: »Vsem uslužbencem državnega prometa se določijo na leto dopoln, in sicer: a) do 7 let službe 5 dni; b) od 8 do 15 let službe, v starosti od 29 do 35 let 10 dni, nad 35 let starosti pa 14 dni; c) nad 15 let službe do 50 let starosti 14 dni; preko 50 let starosti pa 25 dni.

Poseben člen finančnega zakona določa, da sme vsake globo za kršitve določb

grafičnih in radiotelefonskih aparatov bres dovoljenja.

Finančni minister se pooblašča, da sme po odobritvi ministrskega sveta in finančnega odbora zaradi ureditve državnega gospodarstva potom uredbe predpisati vse ukrepe, ki imajo za končni cilj zmanjšanje posrednih in neposrednih davkov, kakor tudi samoupravnih dajatev.

Nov člen finančnega zakona določa, da se tudi v teku l. 1928/29. ustavlja sprejemanje novih uradnikov in uslužbencev v državno službo razen v slučajih povratka upokojencev v aktivno službo. Izjemoma sme morej po pismenem sklepu ministrskega sveta sprejeti novi uradniki in uslužbenci le v slučajih nujne in neodložljive potrebe.

Uzakonjujejo se sklepi ministrskega sveta o izplačilu dveh milijonov dinarjev za orožniške pokojnine, dveh milijonov dinarjev za izplačilo invalidnin, 7 milijonov dinarjev posojila oblastnim odborom, 50.000 dolarjev za nabavo enega grama radija za lečenje raka, 95 milijonov dinarjev na račun pokojnin in draginskih dokladov ter 10 milijonov dinarjev za prehrano pasivnih krajev.

Oblastne davščine potrjene?

Beograd, 21. jan. i. Kakor izve vaš poročevalec, je ministrski svet na pritisk klerikalcev v načelu sklenil, da odobri tudi one oblastne davščine, ki se nanašajo na konzum premoga in električnega toka. Klerikalci so zlasti pritiskali na tako rešitev, da rešijo proračun ljubljanske in mariborske oblasti, ki bi jih sicer finančno ministvo ne potrdilo. S tem sklepom pa je obzupuspešna znana akcija centralne industrijskih korporacij o. d. o. zveze industrijev za Slovenijo.

Preklicane redukcije pri pošti

Nov uspeh posl. dr. Žerjava

Beograd, 21. januarja. i. Stvarna in objektivna kritika poslanca dr. Žerjava v finančnem odboru beleži zopet nov uspeh. Pod vplivom argumentiranih in utemeljenih izjav gosp. dr. Žerjava je minister pošt gosp. Vlaske Kocić pristal na to, da se nameravane redukcije poštne uslužbevev restringirajo na polovico, tako da v področju ljubljanske direkcije ne bo nikakih redukcij ali vsaj ne obsežnejših.

Unokojevit v poštini službi

Beograd, 21. jan. p. Podpisnik je ukaz, s katerim je upokojen upravnik pošte v Novem mestu g. Alfons Ravnikar.

Tudi pri izenačenih davkih ni enakosti

Razprava o državnih dohodkih v finančnem zakonu Namestnik finančnega ministra sam priznava davčne krivice. Slovenija sama je plačala mnogokrat več ročnega davka, kakor vsa Srbija z Beogradom vred. — In vendar vlada še vedno ne kaže resne volje za resnično izenačenje

Beograd, 21. januarja. i. Finančni odbor je danes dopoldne nadaljeval razpravo o proračunu finančnega ministrstva. Prvi govornik je bil poslanec g. Smodej, ki je v glavnem ponavljal to, kar je že večerj navedel v svojem govoru posl. dr. Žerjav. Imel pa je malo uspeha, ker je bilo očitno, da govori pred vsem za volike, kakli klerikalci dosledno glasujejo za vse vladne predloge. V debati so se govorili poslanci Demetrović, Savlić, Agatonović in Kraft.

Poslanec Demetrović je predvsem kritiziral davčno neenakost ter naglašal, da vlada samo obljublja davčno izenačenje, finančni minister ni določil nobenega kredita za izvedbo tega izenačenja. Iz tega je razvidno, da si izenačenja ne želi niti vlada niti finančni minister. Vlada ne vodi tudi nobenega računa o željah in potrebah gospodarskih krogov, čeprav je naša trgovska bilanca pasivna in je sploh vse naše narodno gospodarstvo v zadnjem času postalo pasivno. Poslanec Demetrović je tudi kritiziral devizno politiko naše vlade. Vse druge države so že dovolile svobodno trgovino z devizami, samo pri nas je še omejena. Ostro je govoril tudi razmere v monopolni upravi in zahteval, naj se dovoli prosto salenje tobaka. Končno je izjavil, da bo glasoval proti. Seja finančnega odbora se je nadaljevala popoldne.

Na popoldanski seji finančnega odbora je prvi govoril poslanec Pavle Radčić, ki je v krašjih izjavah kritiziral proračun finančnega ministrstva. Za njim se je oglašal namestnik finančnega ministra

minister dr. Spaho,

ki je uvodoma trdil, da vlada vodi račun o vseh dolgovih, da se pa to vprašanje ne more rešiti od danes na jutri. Priznal je, da so podatki in reparačije zelo slabi, da pa bo skupščina predložila podrobnejša pojasnila. Priznava dalje, da so statistični podatki o vplačevanju davkov slabi, odredil pa je že tozadevne reparačije. Glede samouprav vlada v finančnem oziru velik kaos, ker se ne ve, katere doklade so po zakonu utemeljene in bo treba takoj po uveljavitvi davčnega zakona sprejeti poseben zakon o finančiranju oblastnih samouprav. Stoji na stališču, da se ne morejo dovikiti oblastne doklade, ki ovirajo produkcijo in izvoz.

Minister priznava, da se davek na poslovni promet ne plačuje povsod enako, in bo zato odredil, naj se povsod odreja na enak način. Pri generalni direkciji katastra je pet sedmih Hrvatov in Slovencev in se zato ne more govoriti o favoriziranju Srbov. (Medklici iz opozicije: »Generalna direkcija katastra je vendar v pretežni meri za prečana, saj v Srbiji katastra sploh še ni. «) Dr. Spaho smatra, da vlada resno dela ter je navajal kot dokaz zakonski načrt o vrhovni državni upravi, s katerim se ne bo zmanjšalo število ministrov, marveč tudi število uradništev. Uredba o reorganizaciji finančne službe je že gotova in ji njo soglašajo v glavnih obrih, kakor čuje, tudi poslanec dr. Žerjav. V finančni službi se bo zaposlilo večje število pravnikov. Vprašanje izenačenja upokojencev je zelo delikatno in težko. Zato je odredil, naj se natančno prouči. Glede prevredbe kronskih upokojencev na dinarske prejemke soglašajo, da bo treba čim prej uveljaviti administrativne in zakonodajne ukrepe, da se stvar pospeši. Skušal bo tudi urediti vprašanje čim prejšnjega izplačevanja pokojnin.

Davčni zakon se ne da izvesti takoj, saj je po prisnanju opozicije tudi Avstrija rahila svoječasno šest let, da je izvela davčne reforme. Mnenja je, da se davčni zakon ne da realizirati pred 1. januarjem 1929.

Kar se tiče prehrane prebivalstva pasivnih krajev, smatra, da je vlada, ki je dovolila v to svrhu 20 milijonov dinarjev, storila dovolj. Glede očitkov slabega gospodarstva v sladkorni tovarni na Čukarici in ostalih državnih podjetjih, opozarja poslanca na izročene jim bilance leti podjetij. (Medklici iz opozicije: »Te so pa res lepeli.«)

Nato je dobil besedo

upravnik državnih monopolov g. Todorović,

ki je poudarjal, da so cene monopolnih predmetov predvsem odvisne od anuitet in od potreb državnega fiskusa. Avtonomija državnih monopolov izhaja iz predvojnega Srbije, ker so tako zahtevali tedaj inozemski upniki. Nato je navajal podatke o rastu produkcije in donosu tobaka in tobanih izdelkov. Največ se porabi cigaret »Sava« in »Zeta«, glede cigaret »Vardar« pa obstoje gotove težave. Za zboljšanje tobačne produkcije so se ustanovile posebne kontrolne semenake postaje. V upravi monopolov odloča 12 oseb, ki tvorijo upravni odbor, žig sejam prisostvuje tudi komisar finančnega ministrstva.

Plače monopolskega delavstva so mnogo boljše, kakor v zasebni industriji (?). Pravnik o monopolskem delavstvu je že odobren in je treba samo še, da vlada odobri tozadevne kredite.

Po uledenju so trafikanti dobivali od prodaje tobanih izdelkov 6 do 8 % provizije, l. 1924 jim je bila znižana na 5 %, od 1. januarja 1928 pa zahteva fin. ministvo, naj se zniža na 4 %, ker pričakuje

Predpustna sobota

18. II. - TABOR

Zakaj je odstopil nemški vojni minister

Berlin, 21. januarja. d. Včerajšnja debata o proračunu v državnem zboru se je pričela s senzacijo. Državni kancelar dr. Marx je izjavil, da so nekatere osebe ministrstva za narodno obrambo zagrešile razne neekorektnosti ter da so v zvezi z nekaterimi tvrdkami osebno zaslužile velike vsote. Zato je morala vlada storiti odločen korak. Celokupno denarno gospodarstvo vojnega ministrstva bo od sedaj naprej pod kontrolo. Imenovala se bo kontrolna komisija, sestavljena iz zastopnikov vojnega in finančnega ministrstva ter računskega dvora, ki bo imela nalogo nadzirati denarno poslovanje posameznih oddelkov vojnega ministrstva. Državni kancelar je dalje še izjavil, da je bila proti nemu krivicev, namreč proti kapelanu Lohmanu uvedena preiskava, ki pa še ni končana.

Centrum in njegova politika

Berlin, 21. jan. a. Pri nadaljevanju splošne debata o proračunu je poslanec centruma Guérard govoril o zunanjih politiki ter izjavil, da vodi dr. Stresemann tako zunanjo politiko, ki ima zaslabo v velikem delu prebivalstva, vendar pa stoji še vedno tuji vojski ob Renu. To je zelo velika zapreka za končnoveljavni sporazum z zapadnim sosedom. Velenemski misel je dejal govornik, v zvezi z združitvijo Avstrije nas sil, da korakamo zelo previdno naprej. Centrum stoji odločno na svojem v Ehfurtu določenem programu, po katerem je republikanska državna oblika ona, na podlagi katere se more doseči napredek.

Zanimiva tiskovna pravda v Brnu

Brno, 21. januarja. h. Pred tukašnjim tiskovnim senatom se je danes pričel zanimiv politični proces zaradi razžaljenja časti. Nemški socialni demokratski državni poslanec Filip Scheidemann je dvignil obtožbo proti odgovornemu uredniku brnskega lista »Montagblatt«, ker je objavil neko pesem nemško-nacionalnega pesnika. V tej pesmi imenuje pesnik Scheidemanna lopova in breznačelnika, dalje navaja, da je Scheidemann bil v angleški službi, za katero je bil plačan od lorda Northcliffa ter da se mu vidi na čelu, da je krivopriimežnik Scheidemann, veli pesem, si je vzel za vzor Iškarijota, vendar pa le ta napram njemu še čista oseba.

Obtoženi urednik je izjavil, da se čudi, da Scheidemann ni vložil tožbe v Nemčiji, kjer je bila ta pesem tudi objavljena. Za vse trditve bo nastopil dokaz resnice ter bo zlasti dokazal, da so socialni demokrati v Nemčiji, med njimi tudi tožitelj, izdali nemško državo. Tožitelja je zastopal državni poslanec, brnski odvetnik dr. Czech.

Po daljšem posvetovanju je sodišče sklenilo, dopustiti vse dokaze resnice, ki se nanašajo na hujskanje k umoru na krivo prisego in strahopetnost Scheidemanna kot župana v Kasslu za časa Kappovega puča. V to svrhu bo sodišče prosilo za spise magdeburškega procesa ter bo dalo zaslišati več nemških politikov.

Demisija norveške vlade

Oslo, 21. jan. (be.) Kabinet Lykke je odstopil.

Oslo, 21. jan. (pa.) Odstopilsi ministrski predsednik Lykke je svetoval kroni sva koncentracijske vlade. Kralj je nato poveril sestavo vlade voditelju kmečke stranke Mellbyeu. (Čeprav so doživele pri zadnjih volitvah v lanskem oktobru desničarske stranke precejšen poraz, vendar je ostal konservativni kabinet Lykke še vedno na vladi, ker delavska stranka ni hotela sprejeti ministrstva, dasiravno je postala po volitvah najmočnejša stranka, ki je pomnožila svoje mandate za 27. Norveški parlament šteje sedaj: desničarji s svobodomiselnici 32, meščanska levica 29, kmečka stranka 26, delavska stranka 59, radikalna ljudska stranka 1 in komunisti 3.)

Prva letošnja revolucija na Portugalskem

Lisbon, 21. januarja. d. Na Portugalskem so zopet prišli na sled široko zasnovanemu upor proti vladi. Oblasti so takoj storile vse protidrebitve ter aretirale mnogo oseb. Policiji se je posreželo zalotiti zarotnike pri sestanku. Pri nekaterih odbornikih so baje našli važne dokumente, med njimi popoln program, po katerem bi se moral izvesti upor. Aretirani je bil tudi poročnik Carvarho, ki je meseca februarja in maja pretekle leta organiziral vojaške upore. Tudi v Oportu je bilo aretiranih več oseb, med njimi vojaški sodni častnik, poročnik Aleksander, ki je tudi pri zadnjih vojaških nemirih igral veliko vlogo.

Vseameriški kongres

Havana, 21. jan. s. Kakor izjavljajo na merodajnem američkem mestu, se delegacija Zedinjenih držav ne bi protivila odkritemu razgovoru o politiki Zedinjenih držav napram latinski Ameriki, ako bi druge države to predlagale.

Havana, 21. jan. (lo.) Odbor za mednarodno pravo je soglasno odobril resolucijo, v kateri se priporoča, naj nobena država v nobenem slučaju načeloma ne intervenira v notranjih zadevah drugih držav.

Havana, 21. jan. (lo.) Oblasti so izgnale dva francoska novinarja.

Izgon boljševiških pesnikov iz Prage

Praga, 21. januarja. h. Pred tremi dnevi so dospeji semkaj trile ruski boljševiški pesniki: Bezmyakij, Utkin in Šarov, ki so nameravali imeti več predavanj. Oblasti pa so prepovedale njihova predavanja ter so vse tri pesnike snoči izgnale iz Prage. In sicer na podlagi dosedanjih izkušenj z boljševiškim pesniki in umetniki, ki so nameravali da bi propovedovali umetnost, vršili boljševiško propagando. Skoraj vsi listi, izvenjsi nekaj levčarskih, pozdravljajo to odredbo oblasti.

Letalske nesreče

Berlin, 21. jan. (be.) Zaradi velikih viharjev sta bila ameriška letalca »Sevpeit« in Kern prisiljena pristati v Daimlerklemu.

Pariz, 21. jan. (be.) Neko letalo Farman se je ponesrečilo v bližini Osnabrucka. Pilot je ubit, dva potnika pa težko ranjena.

Naši Kraji in ljudje

Kako slavi mladina pesnika

Prisrčna kulturna manifestacija ljubljanske mladine za Otona Župančiča.

Ljubljana, 21. januarja. Duša pesnika je svet, ki objemlje ves narod, ki ž njim najbolj čuti vse njegovo veselje in vso njegovo bol. Pesnik je glasnik narodov, njegov prerok in buditelj; zato je pesnik s svojimi deli last naroda; last naroda so vsi umotvorili, ki se izražajo v čustvih sto tisočev, ki pa jih pesnik ujame v svoje srce kakor školjka biser. Pesnik je vedno mlad, zato tudi vedno najbolj čuti ž njim mladina. Mladina je tudi danes na prisrčen, slovesen način počastila 50-letnico viteza slovenske besede, pesnika Otona Župančiča.

Mladina Otonu Župančiču.

Proslava se je vršila v Dramskem gledališču ob 4. popoldne. Udeležili so se v lepem številu naši akademiki in dalje srednješolska mladina obojega spola. Gledališče je bilo zasedeno do zadnjega kotička, ker so se med njo pomešali tudi številni odrasli ljudje. Častili pesnikovega genija.

Ko se je pojavil pesnik v prvi parterni levi loži z go. soprogo ter ostalim spremstvom, ga je mladina navdušeno pozdravila. Prva točka na sporedu je bil »Pozdrav mladine pesniku«, ki ga je izpregovoril visokošolec g. Edvard Kocbek. Podal je krasno študijo o pesniku, njegovem ustvarjanju, čustvovanju, ga prikazal kot buditelja naroda ter kot mojstra naše besede. Po govoru g. Kocbeka se je pojavil na odru pesnik sam, kar je povzročilo vihar ovacij. Z vseh lož se je vsulo na njega ogromno svežega cvetja, tako da je bil mahoma ves oder v zelenju, telohu, nageljih ter šopkih drugih cvetic. K pesniku je tedaj pristopil tudi Kocbek ter mu izročil krasen kovorov venec, prepleten s trakom v slovenskih barvah.

Pesnik mladini.

Pesnik je pozdravil mladino tudi z besedo rekoč:

«Dragi moji! Posebno me veseli, da govorim pred Vami, mladimi ljudmi. Ko gledam Vas, se spominjam tistih časov, ko sem še sam bil mlad. Vesel sem, ker mladina prireja današnjo slavnost. Za svojo osebo, lahko mi verjamete, bi od-

klanjal vsako slavljenje, zato smatram današnji dogodek za poklon slovenski besedi, knjigi, umetnosti. Veseli me, da je gospod predgovornik omenil tovariše, s katerimi sem pred toliko leti stopil skupaj na plan. Dva sta odšla že v dijaških letih od nas, sta Kette in Murn; Cankar je šel v večnost že kot mož, a prekmalu. Dal nam je zrele, zlata vredne besede. Da so ostali vsi ti ljudje, koliko močnejše bi se oglasila slovenska beseda. Ti možje so bili sotvorci tega, kar imenujemo danes slovensko miselnost. Spominjam pa se še enega, ki je odšel iz Vaših in naših vrst, Vašega Srečka Kosovega. Ko gledam Vas in se skupno spominjamo Ketteja, Murna, Cankarja in Kosovega, vemo, da je to usoda, ki jo lahko pomilujemo, a se ne da spremeniti. Lahko Vam zatrdim, da ga ni med Slovenci človeka, ki bi bolj kakor jaz želel novega pesnika, ki bi še krepkeje spregovoril narodu svojo besedo. In ta mora priti! Morda je tu med Vami? Bodočnost je mladine in v tem imenu Vas iskreno pozdravljam!»

Pesnikovim besedam je sledilo oglušujoče ploskanje, nanj in na oder je jelo zopet deževati cvetje.

Sledile so deklamacije ter pevske točke, ki so jih dovršeno prednašali akademiki in dijak: Bojan Stupica, Oton Berkopec, Marian Rus, France Kovič, Franjo Petre ter gđ. Milena Engelmannova in Maša Sladčeva. Svečanost je zaključil akademski oktet z »Moravsko narodno pesmijo«.

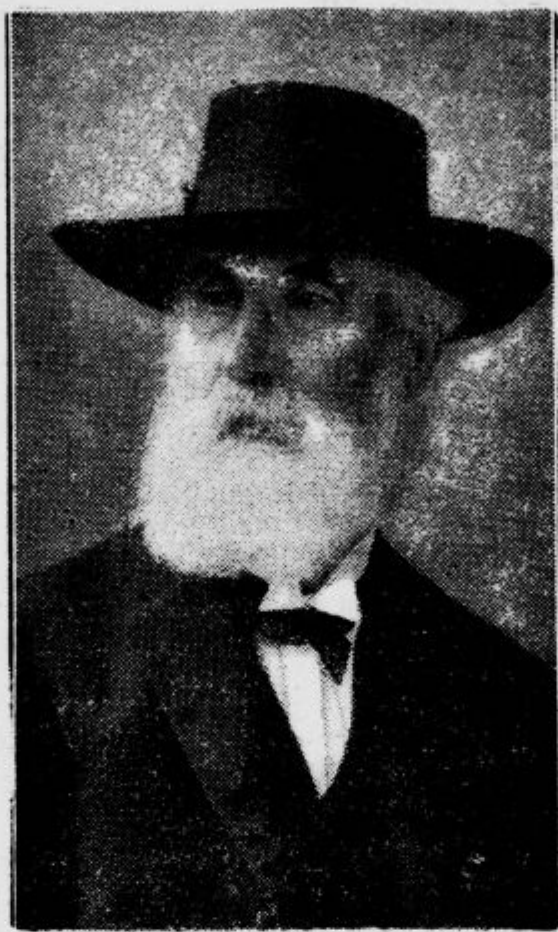
Ovacije pred gledališčem in na ulici.

Po končani akademiji je počakala mladina Otona Župančiča pred gledališčem ter mu spontano priredila navdušene ovacije. Pesnik je sedel z družino v avto, ki ga je vodil g. Boris Hribar v počasnem tempu po Šelenburgovi ulici pred stanovanje slavljenca v Dalmatinovi ulici. Navdušena mladina, ki se ji je pridružilo tudi občinstvo, je korakala v strnjениh vrstah ob in za avtomobilom, neprestano vzklikujoč velikemu geniju slovenskega naroda. Pred hišo mu je dijaški pevski zbor zapel v slovo še navdušeno zdravico.

loži Tiskovne zadruge (glej poročilo na drugem mestu). Vavpotičev portret, ki je zelo posrečeno delo in močno karakterizira pesnika Župančiča, ustavi vsakega mimogredočega pred okusno aranžirano izložbo pesnikovih spisov. Prijatelj slovenske knjige bi želel, da ta izložba ne bi imela samo platičnega efekta, temveč naj bi smatral vsak kulturen Slovenec za svojo dolžnost, da kupi to ali ono pesnikovo delo, jubilejni Zbornik, ali se abonira na Župančičeve prevode Shakespearea.

Osemdesetletnica vss. Ivana Škerlja

V Novem mestu praznuje danes v krogu svoje družine 80-letnico rojstva višjesodni svetnik g. Ivan Škerlj. Po rodu je Vipavčan. Po absolviranih prav-

nih študijah na Dunaju se je posvetil sodniškemu poklicu in je služboval v Škofji Loki, Črnomlju, Žužemberku, Kranju in končno v Novem mestu, kjer je ostal in zdaj v svojem idiličnem tuskulu uživa zasluženi pokoj. Gospa mu je umrla pred leti, istotako je g. Škerlj v Novem mestu pokopal svojega drugorojenca, a ostali njegovi sinovi zavzemajo odlične pozicije v slovenskem javnem življenju. Milan je vseučiliški profesor na ljubljanski univerzi. Ivan profesor na II. drž. gimnaziji, Stanko profesor na ženski realni gimnaziji, a edina hčerka Ana je najzvestejša opora svojemu očetu. Veleuglednemu, čestitemu jubilaru želimo še mnogo let sreče in zdravlja.

Dr. Anton Schwab in njegovo delo

Dne 7. januarja t. l. je Schwabu, kakor ga mi glasbeniki na kratko kličemo, poteklo šestdeset let, odkar se je rodil v Št. Pavlu pri Preboldu.

Švabe imenuje že t. 1663. župnijski urad v Št. Pavlu, dalje omenja njegovega pradedo teharska kronika iz l. 1717. Vsi Švabi so bili krepke slovenske korenine, le Antonov oče, ki je zelo mnogo potoval v svojem poklicu kot usnarj po nemških krajih, se je navzel nemškega duha in izpremenil svoje prvotno ime Švab v Schwab, a je svoje otroke vendarle vzgajal slovenski. Nemalo se je zato brigala tudi mati, rojena Šmonc, Slovenka iz Ojstriške vasi v Savinjski dolini.

Mali, nadarjeni Anton je obiskoval osnovno šolo doma v Št. Pavlu, gimnazijo v Celju, vseučilišče pa v Gradcu. Kot mlad zdravnik je prakticiral v ljubljanski bolnici, od tod pa je odšel na porodniško kliniko v Gradec. Leta 1897. je prevzel na Vranskem mesto okrožnega zdravnika in ostal tam do leta 1900, nakar je šel na Dunaj, da se izobrazbi v zobozdravništvu. Istega leta se je nato naselil v Celju, kjer deluje še danes, izvršujoč splošno in zobozdravniško prakso.

Njegovo zdravniško in karitativno delo je ogromno. Kot zdravnik je imel na Štajerskem in Kranjskem okoli 500 poljudnih predavanj o zdravstvenih vprašanjih. Bil je prvi zdravnik v Savinjski dolini, ki je zdravlil davico s serumom. Pravi oče in dobrotnik je bil med vojno zlasti tisočim in tisočim ranjenim, ki so šli skozi njegove roke, ko je bil zdravnik na celškem koldvoru.

Dr. A. Schwab je dobro znan tudi kot šahovski mojster. Mnogo šahovskih nalog je priobčil tudi v »Jutru« in drugih listih. Vse to ogromno delo pa bi široki slovenski javnosti morda zaradi skromnosti jubilarja ostalo prikrito, ako ne bi bil dr. Anton Schwab tudi glasbenik, komponist po božji in prav po slovenski volji. Samouk, brez temeljitega glasbenega študija je dr. Schwab

nastopil kot komponist prvkrat menda že v l. letniku »Novih akordov«. Od tedaj dalje najdemo njegovo ime vedno češče v istem listu, v izdajah Glasbene Matice, v Devotih »Jugoslovenskih narodnih pesmih«, v Družovičevi »Liri«, v »Pevcu« in nedavno tudi v »Zborih«. O njegovih delih so pisali mnogokrat naši dnevniki in glasbeni listi, njegovo ime kot komponista so mnogokrat imenovali tudi srbske, češke, nemške in ameriške novine. Sam pa sedaj pripravlja celotno izdajo lastnih del.

Dr. Anton Schwab je v prvi vrsti komponist zborov: moških in mešanih, a capella in s spremljevanjem klavirja ali manjšega praktičnega orkestra.

Vse, kar je napisal, so pevci tudi peli. Tega menda noben drugi slovenski komponist ne more reči. To je pač dokaz, da so njegova dela pisana slovenskemu pevstvu iz duše in srca, a njegove skladbe točno izražajo to, kar čuti naš pevec. Ako bi mogli iz njegovih skladb iztisniti, kar je v njih, kakor iz zrelega grozda, pritekla bi iz njih sladka milina, nežnost, navna, mlada živahnost in radost čista plemenita melodija, ponažna religioznost in udanost, nebesno modra romantika, veder humor, zdravje in srčna kri slovenskega pevca. Prav nič ni v teh malih, skromnih delcih bliska in groma, nič tragike, nič velikih gest in viharne dramatičnosti, orožja, ki nam Slovencem itak ni bilo položeno nikdar v zibel, ampak v njih je samo kristalno čista lirika.

Forma Schwabovih skladb je jasna, jasen je tudi njegov glasbeni izraz, njegova nekomplikirana, nezavita harmonija, njegova sladka melodika. Vse pesmi so kakor naše domače poljske cvetke: bele, modre, rdeče.

Njegove pesmi pozna in pole naš pevski abecedar, pozna in poje jih visoko naobraženi pevci. Doma, na koncertu, v cerkvi jih pojo in pojo radi.

Prav izbirčen pa je dr. Schwab v tekstih. Najbolj pri srcu mu je še danes Oton Župančič. Uglasbil in glasbeno poglubil je njegovo »Se ena«. »Večer na morju«, zlasti pa »Dobro jutro« in »Zlata kanglica«. Ti dve poslednji skladbi za mešani zbor in orkester sta tudi Schwabovi najboljši kompoziciji, ki bosta še dolgo, dolgo pričali o dveh znamenitih možeh našega rodu, o pesniku Otonu Župančiču in o komponistu dr. Antonu Schwabu.

Potrebna ugotovitev k županskim volitvam v Ptuj.

Ptuj, 21. januarja. Postopanje klerikalcev in radikalov ob priliki zadnjih volitev župana in podžupana vzbujajo vedno večje ogorčenje. V zadnjih dneh smo imeli priliko slišati iz ust odličnih pristašev SLS iz bližnje okolice ostro obsodbo, ker ne morejo pojmiti postopanja tukajšnjih klero-radikalov.

Da vsaj nekoliko oporejo svoje izdajstvo, so začeli klerikali trostiti po mestu vesti, da so se tudi demokrati ponujali Nemcem in poskušali z njimi paktirati. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da je bil že od vsega začetka sklep naše organizacije, da se na noben način ne vezemo z Nemci, ampak da delamo z vsemi močmi na skupni nastop slovenskih strank. Tudi je ostudna laž trditev, da bi se kdo od demokratske ali narodno socialistične stranke hotel pogajati z Nemci, pač pa je javna tajnost, da se je z njimi pogajal sedanji župan g. Miha Brenčič in da se je za klerikalce in radikalne hodil pogajati poslanec g. Vesenjak k sedanjemu podžupanu, k Nemcu g. Pavlu Pirichu.

Klero-radikal in Nemci so imeli skupna posvetovanja pri sedanjem županu g. Brenčiču ter so hoteli pritegniti k temu tudi socialne demokrate, da bi jih pridobili za skupen nastop. Socialisti pa so jim pokazali figo. To ugotavljam za našo javnost, da se ne da premetiti, ker so vsake drugačne trditve zlonamerna laž, ki je že od nekdaj najbolj priljubljeno politično sredstvo klerikalcev.

Volitev v gospodarski odbor trga Vrhnika

V sredo se bo vršila volitev v gospodarski odbor našega trga. Po starih tradicijah je volil »Hrib« tri odbornike in trg Vrhnika tri, skupaj šest odbornikov, in to od časa združitve obeh podobčin iz leta 1897. Letos je župan vrhniške občine pogazil te tradicije in svojačasni sklep ter razpisal volitev le treh odbornikov in dveh namestnikov.

Da spravimo gospodarstvo našega trga v pravi tir, smo se zbrali dne 9. novembra l. zastopniki vseh strank ter soglasno sklenili smernice, pod katerimi smo pozneje tudi na sestanku volilcev postavili združeno napredno gospodarsko kandidatsko listo. Na sestankih volilcev smo sklenili:

Vsak od treh odbornikov prevzame načelstvo enega odseka: a) za imovino in upravo trga, b) vodovodni odsek in c) odsek za podobčinska in gozdna pota. Po izvolitvi gospodarskega odbora se skliče javen shod volilcev, na katerem se izvolijo v vsak odsek strokovnjaki in izkušene osebe v širši svetovi iz srede vseh strank, da bo tako omogočena vsakomur kontrola o delovanju tega odbora. Gospodarski odbor sam bo izplačeval le male račune, vse večje račune bo nakazoval v izplačilo iz tekočega računa pri občinski hranilnici vrhniški. Vse seje gospodarskega odbora so javne in se morajo objaviti na občinski način osem dni poprej. Vsa dela, dobave, vožnje itd. se bodo oddajale potom javne licitacije. Na davek na ročno delo se ne bodo predlagale nikake doklade. Vsa večja vprašanja se bodo razmotirala na javnem shodu volilcev.

Clara pacta — boni amici! — Čisti računi — dobri prijatelji!...

Mi hočemo, da je občinstvo informirano v vseh zadevah trškega gospodarstva! Vazna gospodarska vprašanja bo moral rešiti novi odbor, predvsem: popravilo in izpopolnitev skrajno zanemarjenega vodovoda, da se omogoči preskrba vode prebivalstvu v Hribu, Velikemu in Malemu Klanecu; iniciativno za gradbeno akcijo stanovanj glede na že dane in še predstoječe odpovedi stanovanj preskrbo prostorov za pošto, ker so sedanji prostori že odpovedani; popravilo in

Danes ob pol 11. dop., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Hans Junkermann, Lilian Harvey, briljantni komični par, ki vzbujajo salve smeha v vefilimu »Razposajena (Die tolle Lola)«. Originalni berlinski »Scala Variete« z odbranim sporedom... Zimski sport in karneval v St. Moritzu v Švici.

Telefon 2730

Kino »Dvor«.

vzdrževanje gozdnih in podobčnih potov in cest; povzdigo tujskega prometa; omejitev brezposelnosti itd.

Kdor je za napredek v gospodarstvu, naj voli naslednjo listo:

Obdorniki:

Josip Jelovšek, Andrej Opeka in Jakob Oblak.

Namestniki:

Franjo Langof in Nace Rozman.

Volilci, dne 25. januarja Vam bo dana prilika, da odločite usodo trga Vrhnika in njenega gospodarstva! Dosedanje gospodarstvo mora izginiti, ker je partizansko-klerikalno! Pridite vsi v pravem času na volišče! Volitev se prične ob 14. (2. uri popoldne) v občinski pisarni. Volilna pisarna je v gostilni »Mantua«, kjer dobi vsak vse potrebne informacije.

Senior strojnih stavcev „Jutra“ g. Vinko Zajec

praznuje danes 60 letnico svojega rojstva. »Jutro« je že ob 40 letnem jubileju njegovega udejstvovanja v tiskarskem poklicu ocenilo njegove odlične vrline: zanesljivost, strogo vestnost in prvotno izurjenost pri klavirski linotipi, ki pod njegovimi prsti noč za nočjo pokorno roveva črke in vrste za dolge kolone »Jutra«. Čestitkam, ki jih izražamo z drugimi številnimi prijatelji in tovariši g. Zajca, zatorej prav iskreno pridružujemo željo, da naj bo g. Vinko Zajec še mnoga leta tako čil in zdrav ohranjen svoji družini in »Jutru«.

Ogenj v kinu »Ideal«

Zgoraj je film. — Škode za 20.000 Din. — Strumen nastop gasilcev, ki so preprečili katarstovo.

Ljubljana, 21. januarja.

V kinu »Ideal« je zvečer nastal ogenj, ki je domala povzročil velikansko katastrofo z nedoglednimi posledicami.

V kinu so vrteli 2500 metrov dolg film »Dagfinn«. Kakor pri popoldanski predstavi je aparat funkcionalni tudi skoro do konca druge predstave, ki se je pričela ob 17.30. Tik pred koncem pa je iz kabine, kjer stoji aparat, nenadoma bušil smrdeč dim. V trenutku je nastala v dvorani še hušja tema, kajti tudi slike na platnu so prenehale migotati. Občinstva se je polotilo razburjenje, ki se je zaradi smrdu stopnjevalo v prestrašenje. Hip na to so se že vsi zavedli, da je v kabini nastal ogenj. K sreči so se takoj prizgale stenske žarnice, da je nastala svetloba.

V kabini je res gorelo. Vnel se je film, ki je zgorel že v nekaj trenutkih. Puhteci ogenj je objemal tudi že aparat. V dvorani je grozila nastati panika, tedaj pa so situacijo rešili uslužbenci, ki so na hitro roko odprli vse, tudi zasilne izhode. Na pomoč so prihiteli takoj pozvani gasilci, ki so prišli na mesto nesreče z motorno brtzažno v rekordnem času ene minute. Ogenj so gasilci ugasili v 19 minutah. Plameni so objeli tudi že stene kabine, ter uničili dve notri viseči stekleni, last operatorja in še enega nastavljenca. Tudi operator sam je dobil pri gašenju nekaj opeklin, ki pa so lažje značaja.

Kakor doznavamo, je ogenj nastal na ta način, da se je film utrgal ter je kosček filma otesnil pri tem na lečo in se zaradi vročine takoj vnel. Škode je napravil ogenj za okroglih 20.000 Din, ki pa je po večini krita z zarovalnino.

Popolnoma novo!

Eleganca, veselje, prekipejavo do vrhunca v vefilimu

Ljubavne noči velikega kneza

Krasna ljubavna drama lepe, ognjevite pariške apasije in mladega princa. V glavnih vlogah priznani umetnik George O'Brien, Virginia Valli in drugi.

Navdušenost mladega princa za sport. Njegova hladnost napram lepim ženskam. — Vladin načrt spreobrniti ga. Iščo se učiteljica ljubezni proti dobri nagradi. Ljubavne mreže lepe Dolores. Nepričakovani uspehi. V Parizu. Država posojilo pod pogojem prinčeve poroke. — Krasne slike, izvrstni igralci. Ta film poln avantur, gracijoznosti in napetih doživljajev predvaja danes ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

OTONU ŽUPANČICU!

Zasnanj sem se v sômrak pravadnine: tam kretajo preprosti se kozarij, tu lovci, tkalci, vrli oratarji, roseči z znojem velike ravnine.

A kdo je vmes ta glava razkodrana? ... Njih pevec, preročnik, videc in vsevedež, povsod mu narod daje prvi sedež, izbira v boju si ga za župana —

Selítev duš... Verjameš tajnam njenim? ... Prav isti si župan, a' njega mlajši? Le to vem: mik tvoj danes je še slajši.

Kdor v starem bil strahoten bi čarovnik, sedaj žari ko blagoviti duhovnik z besede naše vrčnem dragocenim.

Graal Tunt.

* Odlikovanja v naši vojski. Povodom radostnega dogodka v našem dvoru je v ministru vojske in mornarice prijavljen velik ukaz o odlikovanju oficirjev. Kakor doznavamo »Reč«, bo odlikovanih približno dva tisoč oficirjev.

* Inozemski dijaki v Jugoslaviji. Sekretariat mednarodne konference za pomirjenje narodov v Londonu vrši sedaj potrebne priprave, v svrhu, da tri velike skupine visokošolcev iz Afrike, Anglije in Avstralije tekom letošnjega leta prepotujejo Jugoslavijo zaradi spoznavanja in zbližanja z našim narodom.

* Zveza z Jadranom se izboljša. Načelnik prometnega ministarstva g. Jevtič je pred večerašnjim v razgovoru z novinarji podal važna pojasnila o nameravanem izboljšanju železniške zveze z Jadranom. Votirana je potrebna svota za temeljito popravilo tira na progi Knin-Split. Izmenjali se bodo vsi mostovi na tej progi, v Splitu pa se postavijo v tamkajšnjem pristanišču tri dvigala na električnem pogon. Izvršijo se tudi korekture na progi Zagreb-Ogulin tako, da vlak ne bo vozil preko mesta Ogulina, marveč preko nove postaje Oštarije. Voznja med Zagrebom in Splitom bo na ta način skrajšana za dve in pol ure.

* Ameriški milijonarji na potovanju. V Split je predvečerašnjim prispela luksuzna ameriška ladja »Conqueror« s skupino ameriških milijonarjev, ki si hočejo ogledati našo rivljero. To je prva letošnja tuja ladja, ki je prispela na naš Jadran.

* Radio - postaja v Zemunu. Ministrstvo pošte in brzojava je sklenila, da v najkrajšem času nabavi potrebni material za ustanovitev nove radio - postaje v Zemunu. Material se bo na račun reparacij nabavil v Nemčiji. Da-li bo postaja samo sprejemna ali tudi emiterska, še ni definitivno določeno.

* Nov vojni red. V prometnem ministru izdeluje sedaj posebna komisija nov vojni red državnih železnic, ki stoji v veljavo dne 15. maja.

* Grad Ožalj last »Braće hrvatskog zmaja«. Grad Ožalj pri Karlovcu, nekdanji last hrvatskega bana grofa Petra Zrinskega, ki je bil — kakor znano — leta 1671 zaradi upora proti Avstriji skupno z grofom Frankopanom v Dunajskem Novem mestu obglavljen, je sedanjí lastnik grof Thurn-Taxis poklonil »Braći hrvatskog zmaja«.

* Himen. Danes se poroči na Brezjah ugledni veletrgovec Vekoslav Podlogar z gđo. Anito Gogalovo, hčerko Janka Gogala, računskega inšpektorja in šefa blagajne delegacije ministarstva financ v Ljubljani. Novoporočencema obilo sreče!

* Smrtna kosa. V Ljubljani je včeraj umrla po dolgem in mučnem trpljenju v 43. letu starosti ga. Katka Jamarijeva, rojena Langerholz, soproga odličnega zdravnikarja OUDZ dr. Toneta Jamarija. Pokojnica je bila rojena v Škofji Loki. Možu je bila zvesta družica; z njim je delila vse bridkosti in težave dijalskega življenja na Dunaju, med svetovno vojno je šla z njim v Judenburg, a po končani vojni sta se naselila v Ljubljani. Pokojnica je bila odlična Sokolica, ki se je z navdušenjem udeleževala narodnega in kulturnega pokreta. Letos v maju sta nameravala oba v krogu svojih znancev in prijateljev praznovati 20 letnico poroke. Truplo nepoznane ravnice bodo jutri ob 14. uri prepeljali iz hiše žalosti na Miklošičev cesti št. 20 v Škofjo Loko, kjer se bo vršil pogreb ob 16. uri na tamonišnje farno pokopališče. — V bolnici je umrla včeraj po dolgi in mučni bolezni ga. Marija Konstantinova. Pogreb bo jutri ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Verneku pri Rakeku je umrl včeraj po težki bolezni v 62 letu starosti posestnik in trgovec g. Fran Cerar. Pogreb bo jutri dopoldne. Pokojnim blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

* Najstarejša žena v Sremu umrla. V Rumi je pretekli četrtek umrla Elizabeta Krevedl v visoki starosti 104 let. Bila je, kakor zatrjujejo, najstarejša žena v Sremu.

* Nad 200 hišnih lastnikov kaznovanih. V Vukovaru je policija pozvala na odgovornost vse one hišne lastnike, ki niso 1. decembra lanskega leta ob običajni ujedinenja razobesili zastav na svojih hišah. Sreski poglavar g. Jovan Dotlić, ki je obenem tudi vršilec dolžnosti upravitelja policije, je kaznoval nad 200 siromašnih hišnih lastnikov, ki tudi niso razobesili zastav, in sicer vsakega na 4 dni zaporu ali 100 Din kazni. Sodil jih je po famoznem Bachovem patentu iz leta 1854. Vsak od teh siromaš-

nih hišnih lastnikov je moral naročiti zastavo po najmanj 200 Din, kar znaša za vse zastave 40.000 Din. Če računamo še druge stroške, ki so nastali zaradi njihovih afer, stane siromašne vukovarske hišne lastnike vse skupaj 67.000 Din!

* Za gladojuče v Hercegovini. Oblastni odbor »Rdečega križa« v Mostarju je prevzel nase nalogo, da prisloži na pomoč gladojučim v Hercegovini. V vseh občinah, kjer vlada glad, se organizirajo ožji odbori, ki bodo »Rdečemu križu« dali na razpolago potrebne podatke, na kojih podlagi se bo vršila razdelitev hrane. Oblastni odbor »Rdečega križa« v Ošijeku je za gladojuče v Hercegovini že poslal večjo množico hrane. Upati je, da bodo tudi ostali oblastni odbori sledili temu vzgledu.

* Mlade deklice — vlomilke. Sarajevska policija je prišla na sled nenavadnim vlomilcem. Štirinajstletna deklica je vlomila v neko odvetniško pisarno in odnesla malo želez. blagajno, v kateri je dotični odvjetnik shranjeval denar in koške. Na ta način ji je prišlo v roke 2500 Din in za 400 Din koškov. Blagajno je nesla k neki svoji prijateljici, kjer sta jo v kleti skupno otvorili ter skupno trošili denar za razne sladkarije in za obiskovanje kina. Policija jima je končno prišla na sled. Svoji zločin sta priznali. Obe sta učenki srednje šole.

Priporočamo

solidno in najcenejše moško in damsko konfekcijo tvrdke

Gričar & Mejač

samo Selenburgova ulica št. 3.
Radi pozne serije znatno znižane cene.

* Drama v zraku, ki se je srečno končala. O aviatični neizgodi, ki se je te dni pripetila blizu klavnice v Mostarju, poročilo naslednje podrobnosti: Aviatični poročnik Bulat se je dvignil na avijonu z aerodroma v Jesenicah pri Mostarju. V višini kakih 200 metrov je v bližini Veleža hotel obrniti avijon in se vrniti. To se mu je sicer posrečilo, a pretargala se je vrh koman-de na avijonu. Videvši, da je avijon začel naglo padati poročnik vendar ni izgubil prisotnosti duha; ugasnil je motor in se prepustil usodi. Tako je poletel na desno obalo Neretve; padel je na tla tik ob reki ter se pri padcu ne lahko poškodoval. Vsi strokovnjaki soglašajo v tem, da je to morebiti edini slučaj, da je pilot v tako nevarnem položaju ohranil zdravo kožo.

* Nepričakovan epilog ljubavne tragedije. V Sarajevu se je te dni odigrala ljubavna tragedija. V Vojvode Putnika ulici je mlada mesarica Malvina Schmidt z nožem zabodla policijskega narednika Vaso Stankovića, s katerim je imela ljubavno razmerje. Stanković je bil, teko ranjen, prepeljan v bolnico, kjer je pozneje prišel zopet k zavesti ter izjavil v zapisnik, kakor je izpovedala tudi Malvina Schmidt, to je: da je on potegnil sabljo proti njej in da ga je ona v nujni obrambi zabodla z nožem. Stanković je kmalu nato v bolnici umrl. Malvina, ki je bila aretirana, pa je bila izpuščena na svobodo.

* Tihotapstvo z manufakturnim blagom. O tihotapski aferi z manufakturnim blagom ki se je iz Reke preko Sušaka vtihotapljalo v našo državo, smo že ponovno poročali. Po dosedanjih rezultatih preiskave je podsumnjio bil doslej aretiranih samo carinski revizor Vekoslav Bežjak, ki je služboval pri carinarnici na Sušaku. Izročeni je bil sodnemu stolu v Ogulinu. Kakor se je doleže dognalo, je bilo zaplenjeno vtihotapljene blaga v Zagrebu 12 bal, vsaka težka 100 kg, v Beogradu 22 bal, v Subotici 16, v Ošijeku 3. Preiskava še ni končana.

«ITO» zobna pasta najboljša.

* Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz - Josef«. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo »Franz Josef«, ker vzpodbuja delovanje želodca in črevesa, pozivlja presnavljanje, počivilja kri in omiljuje razdražljivost živcev. Dobl se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* Brez zimskega škropljenja sadnega drevja z ARBORINOM je nemogoče pridelati lepega in zdravega sadja. Arborin proizvaja Chemotechna Ljubljana, Mestni trg 10.

* Za znaženje kopalne banje, kuhinjske posode in rok ter vseh kovinskih predmetov rabite samo »RÖNOFIN«. Dobiva se v vseh drogerijah, špecerijskih in železninar-skih trgovinah.

* Čajanka. Čajne mešanice so najzdravnejše. Zahtevajte jih povsod.

Usta in grlo

so najprikladnejša pot, po katerem ulazijo klice bolezni v naše telo. Proti prenosu nalezljivih bolezni ustne in grlove dupline uporabljajte okusne

ANACOT-PASTILE

DR. W. W. W.

Planinka zdravilni čaj
zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje črevesa, izpuščanje, obolenja mo-kračne kisline, jeter, žolča in žolčnih kamenj. Pri sten samo v plombiranih paketih po Din 20.—, napism: Lekarna Baho-vec, Ljubljana 174-a

Srečke

državne razredne loterije

kupljene v Ekspozituri oglasne-ga oddelka »Jutra« v Šiški — se obnavljajo istotam — na kar opozarjamo vse posestnike teh srečk.

Zavod za zdravljenje reumatizma

(ischlasi in neuralgije)

UNIV. MED. DR. H. SEVER,

ZAGREB, Jurišićeva ul. 26.

Iz Ljubljane

u— Izročitev odlikovanja Otonu Župan-čicu. Danes ob 11. uri dopoldne izroči g. veliki župan dr. Vodopivec v foajju dram-skega gledališča pesniku Otonu Župančiču red Belega orla 5. razreda, s katerim je bil odlikovan ob priliki petdesetletnice rojstva.

u— V spomin Lovetu Drakslarju. Danes poteče že leto dni, odkar je umrl priljub-ljen in splošnoznani kapelnik Delavske godbe, gospod Lovet Drakslar. To obletnico in pa, da počastijo spomin svojega umrlega kapelnika, ki nosi največ zaslug, da stoji omenjena godba na sedanjí višini, prosla-vijo njegovi tovariši s. tem, da mu zaigrajo danes ob 4. uri popoldne na njegovem gro-bu žalostinko, ki naj priča, kako visoko so cenili in še cenijo svojega umrlega druga-kapelnika. Tudi ostalo občinstvo vabimo, da prisostuje tej skromni proslavi.

u— Tajnosti Mehike. Danes ob 11. uri se vrši v prostorih kina Matice repriza tega filma, ki ga predvaja ZKD prvič v Ljub-ljani. Včerašnja predstava je docela na-polnila dvorano in občinstvo je sledilo z iz-rednim zanimanjem prekrasnim slikam in poučnemu govoru g. prof. Pavliča. V petih krasnih dejanjih nam predčuje ta film zgo-dovino in sedanjost te države. Slike so iz-redno zanimive in lepe. Današnja predstava se prične točno ob 11. uri; blagajna se otvori eno uro pred predstavo.

Tatjanin večer

v torek 24. v Kazini

— z izbranim sporedom in plesom. —

u— Marijonetno gledališče Sokola I. na Taboru uprizori danes ob 15.30 novo zelo efektno igro »Gašperček čarovnik«. Na polnoštevilno udeležbo vabi odbor.

u— Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra se bo vršil II. repre-zentacijski ples slufateljev ljubljanske univer-ze dne 7. februarja v veliki dvorani »Uni-onac«.

u— Ples v narodnih nošah Jadranske straže se bo vršil 28. t. m. ob 20. uri v Unionu. Vabila so razposlana, vstop sam-o proti vabilu, zato posimo one, ki morda pomotoma ne bi dobili vabila, da zahte-vaajo te v dopisnico pri odboru Jadranske Straže.

u— Zaključna plesna vaja slufateljev ljubljanske univerze — v četrtek v Kazini toč-no ob 20.

u— Plesna vaja učiteljskih se vrši 23. ne 24. t. m. v Kazini. — Odbor. 166

u— Najuspešnejši pouk vseh modernih plesov nudi obiskovalcem Plesna šola na Taboru. Na programu je še zadnja letošnja plesna noviteta bananas-slides. Danes priče-tek ob 20. uri 165

Damske in dekliške plašče

lahko dobite sedaj po zelo nizkih cenah — kar je še v zalogi — pri F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29.

u— Novo revijo modernega plesa pri-re-di danes pri »Nedeljskih popoldanskih dru-žabnih plesnih vajah« v veliki dvorani »Ka-zine« ob 17. uri plesni mojster g. Jenko z gđo. Klity Beranovo, soloplesalko z Dunaja Revčič, ki se bo vršila deloma v poučne svrhe, obsega vse vrste modernega plesa kot: družabne, mondno-parketne, umetni-ske ritmično-plastične, ekscentrične-gro-teskne in plesne paradije. Pred revijo in po reviji plesna zabava s poučevanjem zadnjih novitet: »yale-blues« in »praškega - foxa« za začetnike-če točno ob 15. uri. Vabljeni vsi ljubitelji plesa! Dijaki-inje proti legiti-maciji znižano članarino. 161

u— Drobna policijska kronika. Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji nasled-nji dogodki: 1. tatvina kolesa, 1. tatvina čevljev, 1. tatvina delavske knjige, 1. pone-verba pelerine, 1. popadljiv pes, 1. najbda vojaške puške, 1. ozevi v dimniku in 3. pre-stopki cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 zaradi plja-nosti ter 1 zaradi nedostotnega vedenja.

u— Zopet ozevi v dimniku. Iz dimnika nad kuhinjo stanovanja uradnika Alojza Roša, za Oradom št. 1, so jeli včeraj po-noči nenadoma naletavati sajasti ogorki

A. S. K. Primorje

danes plesne vaje.

Rošovi so opozorjeni po dimu, kmalu za-pazili, da preti nevarnost večjega požara, ker so se v dimniku vnele saje. Na tele-fončni poziv so takoj prispeli gasilci, ki pa jim ni bilo treba stopiti v akcijo, ker so medtem že domači pogasili ogenj. Saje so se vnele ker dimnik že dolgo ni bil očiš-čen.

u— Najmodernejše opremljeni damski sa-lon za friziranje, onduliranje in drugo pri-poroča Engelbert Franchetti, Dunajska ce-sa 20 250

ČRNO BELA REDUTA

11. februarja v UNIONU

Blago za gospode in dame za plesne toalete najceneje nudi

J. GROBELNIK, Mestni trg

Turške srečke

in srečke

Italjanskega Rdečega Križa

KUPUJE

Banka PEHANI & Ko.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

St. Lj. 2/28

Prosim naznanila Vašega naslova, da Vas zamorem v Ljubljani posetiti. Pumpadur.

Iz Maribora

a— Ljudska univerza v Mariboru. V po-nedeljek ob 20. v Narodnem gledališču pro-slava 50 letnice Otona Župančiča. Uvodno predavanje ima pesnik Janko Glaser. Sled-e recitacije pesmi — h koncu četrtro dejanje »Veronike Deseniške«. Proslava je skupna z Narodnim gledališčem. V četrtek 26. in petek 27. t. m. slede veleinteresantne pri-reditve, ki bodo obravnavale pri nas toliko zanemarejeno človeško zunanjo stran.

a— Radio-aparati v Mariboru. Radio-apa-rat se udomačuje tudi v Mariboru. Radio-klub, ki se je ustanovil pred dvema letoma, ga je najbolj populariziral. Seda je v me-stu 161 radio-aparatur, dočim jih je tekom lanskega leta bilo že 174, a se jih je 13 sčasoma opustilo.

a— Mariborski potniki. Policijski komisa-rijat je na novo izdal v preteklem letu 1029 podaljšal 3823, za inozemstvo pa vidiral 4974 potnih listov. Z vizumom od naših za-stopstev v inozemstvu se je javilo v Ma-riboru tekom leta 3233 inozemskih potnikov. Vizum se je podaljšal izmed teh 55 potni-kom. Policija je obravnavala 4974 prošnji o potnih zadevah.

a— Mariborska kriminaliteta ima v svoji letni bilanci tatvine in poneverbe na prvem mestu in sicer 921 primerov, od katerih je ostalo 93 neizsledenih. Na drugem mestu so kršitve javnega reda in miru z 845 primeri Goljufij je bilo 72, napadov na življensko varnost 23, težkih telesnih poškodb 17, jav-nih nasilstev 10, posilstev pa dvojce. Težkih slučajev kakor umorov, ubojev, ropov in požigov ni bilo v preteklem letu. Policija je obravnavala 5741 ovadb, izvršila pa je 1254 aretacij in 198 hišnih preiskav. Sodnjil je ovadila 1642 oseb, v sodne zapore pa je oddala 759 oseb

a— Ponesrečen tesar. Včera se pripel-jali v bolnico tesarja Ivana Pilberška. De-lal je pri podjetniku Germutu na Rdečem tr-gu ter se je po nesreči močno vsekval v desno nogo.

Iz Celja

a— Proslava 50 letnice pesnika Otona Župančiča. Na drž. realni gimnaziji se bo vršila jutri ob 10. 30. uri interna šolska proslava 50 letnice velikega ljubitelja in ljub-ljenca slovenske mladine pesnika Otona Župančiča.

a— Celjsko mestno gledališče. Celjane, zlasti pa zunanje občinstvo, opozarjamo na današnje gledališko predstavo v celjskem mestnem gledališču. Uprizorila se bo v dru-gič Sardoujeva veseliga »Razporoka«, ki je kot premiera zelo dobro uspela. Začetek ob 16. uri.

a— Uradni dan Sreskega gremija trgo-vec v Celju bo za člane trgovce v gornje-grajskem srezu v sredo dne 25. t. m. ob 9.

Velika inventurna prodaja

po čudovitih znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. STERNECKI, Celje.

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti vnetju grla, prehladu kakov tudi gripi.

Prave Panflavin pasile v gor-njem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

do 12. dop. v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne F. Voršnik, od 14. do 17. pa v Mo-zirju v občinski posvetovalnici.

e— Himen. Poročila sta se v cerkvi sv. Danijela g. Izidor Horvat, šolski upravitelj v Hotici, in gđ. Albina Stante, učiteljica istotam. Mlademu paru želimo obilo sreče!

e— Umetnostna razstava v Celju. Raz-stava akademičnega slikarja g. Tomerlina bo odprta samo še danes in jutri od 9. do 12. in od 14. do 17. ure.

e— Izpremembra posesti. Hišo in posestvo tovarnarja g. Ivana Rebeka je kupil 21. t. m. oblastni odbor v Mariboru. Kakor se pripoveduje, namerava poslopje adaptirati v zavetišče za zanemareno deco.

e— Zanimiva statistika. V območju okrož-nega sodišča v Celju je bilo tekom 1. 1927. skupno 13.215 izvrzb, 5782 rubežev in 9539 raznih civilnih tožb. V l. 1926. izkazuje sta-tistika manjše število, in sicer 12.837 izvrzb 5133 rubežev in 9426 raznih civilnih tožb. Ako bi primerjali število skupnih izvrzb in rubežev izza prevrata bi lahko ugotovili, da zadnja leta znatno narašča. Nič bolje kakor v območju celjskega okrožnega sodi-šča ni pri ostalih okrožnih sodiščih Slo-venije. Namesto da bi napredovali, pa v vseh panogah gospodarstva naglo in občut-no padamo.

Iz Kranja

— Naklonjenost tukajšnje industrije. Obdaritveno akcijo kranjskih kolašic o bo-žiču je znatno omogočila tudi tukajšnja tovarna »Inteks«, kar je bilo pred dnevi pomotoma izpuščeno.

— Prostovoljno gasilno in reševalno dru-štvo ima tudi rešilni oddelek, ki je razši-rl svoj delokrog na vso Gorenjsko. Odde-lek je prejel v juliju preteklega leta rešil-ni avto, ki je neizmernega pomena. V lan-skem letu je izvršil rešilni oddelek 35 trans-portov, večinoma v ljubljansko bolnico, iz raznih krajev Gorenjske, tudi iz Kranjske gore. Z avtomobilom je bilo izvršenih od-julija 21 transportov. Rešilnemu oddelku načeljuje Franc Holzhaker, zobotehnik in mestni podžupan.

— Hvalevredna prireditelja. Podružnica Kola jugoslovenskih sester priredi danes popoldne v prostorih Dijaške kuhinje v proslavo vselega dogodka na kraljevem dvoru pogostitev mestnih revnih družin.

Pristni Kavčičev

Priznana najboljša krepičilo za želodec.

Dobi se v vseh trgovinah, gostilnah in kavarnah. Edi-na izdelovalnica pristnega »Kavčičevega Florana« Ljubljana-Kolizej.

Iz Trbovelj

— Koncert z šolsko mladino v Hrastni-ku. V petek je priredil v Narodnem domu g. Ilčič, operni pevec iz Zagreba, ob sprem-ljevanju klavirja mladinski koncert za šolsko mladino. Na sporedu so bile slovenske, hrvatske in srbske narodne pesmi; tem je dodal g. Ilčič tudi več ruskih narodnih pe-smi. Pred vsako pesmijo je g. Ilčič razložil pomen pesmi in navduševal mladino za le-po jugoslovensko pesem. Izvajanje g. Ilčiča je zelo ugajalo šolski mladini. Hvalevred-no je, da so vse slične prireditve, zlasti pa mladinske kino-predstave, za šolsko mladi-no brezplačne.

— Vojni obvezniki — Hrastničani, ro-jeni od l. 1877. do 1907., ki niso pristojni v občino Trbovlje, a so se stalno naselili v tej občini, se pozivajo, da se najkasneje do 31. t. m. zgloze z vojaškimi dokumenti v občinski ekspozituri v Hrastniku.

— V soleski na Brnici, na poti iz Hrast-nika na Dol, kjer stoji stanovanjska hiša kemične tovarne, obstoji nevarnost, da se odtrga skalovje. Na cesti so namreč več-raj ležali drobci in kamenje, ki se je po-noči odtrgalo od njega. Zanimivo je, da je bila oblast že opozorjena na nevarnost, ki preti pasantom in stanovalcem omeje-ne hiše, da pa ni ta še nič ukrenila, da bi se nevarnost odstranila.

Iz Zagorja

z— Miss Zagorje bodo izvolili v soboto 28. t. m. na sokolski maskeradi.

z— Kmetijska podružnica bo naročila se-mena za vrtno zelenjavo, cvetlice in cve-lične gomolje direktno iz Erfurta in Nem-škem, da pridejo na ta način prijatelji vr-tov in cvetlic do dobrega, kaljivega semena in praktičnih navodil glede setve in goje-nja. Vsi posestniki vrtoev se vabijo, da pri-dejo danes ob 14. uri v zagorsko šolo. Na tem sestanku se bo govorilo o naročilnih pogojih, obenem pa se bodo sprejemala tu-di naročila za sadno drevje po sortimentu, kakršnega je določila kmetijska podružni-ca. Drevesca se bodo kupila pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Vplačati je treba pri naročilu 6 Din predplačila za vsako drev-vece.

z— Imenovanje članov krajevnih šolskih odborov. Kakor je znano, je oblast razve-ljavila po gerentskem sogovetu izvoljene od-bore. Sedaj je gerent imenoval nove člane, in sicer za Zagorje: sebe kot predsednika, župnika Sitarja, Josipa Ranzingerja in Sno-ja; za Toplice pa: Hrastelja kot predsedni-ka, Fliska, Verstovška in Postržina. Vsi ti so pristaši SLS. S tem je dokumentirano, da gerent, oziroma SLS ne reflektira na sodelovanje naprednih sogovetnikov v ob-činskih gerentstvih.

Občinske volitve v št. Janžu na Dolenjskem

Pri občinskih volitvah, ki so se vršile dne 15. t. m. so klerikalci kljub silnemu naporu in kljub nepošteni agitaciji izgubili šentjanski občinski SLS je pri teh volitvah dosegel 37 glasov manj kot pri prejšnjih, vendar je dobila le 10 mandatov od 25, ostale so si razdelile sledeče protiklerikalne liste:

Združeni rudarji 104 glasove in 6 odbornikov, 4 SDS, 1 soc. in 1 neopredeljen, lista za občinsko gospodarstvo SKS 139 glas, in 8 odbornikov, delavsko-kmečki blok (soc.) 26 glasov in 1 odbornika.

Klerikalci so dobili 188 glasov in 10 odbornikov; pri zadnjih volitvah so z 225 glasovi imeli 13 odbornikov in večino v občini. Značilno za št. Janž, ki je rudarsko-industrijski kraj, je malo število volivcev, ki so jih socialisti zbrali na svoji listi.

Zadnji čas!

V nedeljo je prišlo v Sarajevu pod državnim nadzorstvom žrebanje Novinarske loterije. Ker za vlada za končni izid loterije vedno večje zanimanje, je uprava sklenila, da sodelujejo pri žrebanju vse one srečke, ki bodo kupljene še med žrebanjem. Žrebanje premij in glavnih dobitev se bo vršilo zadnji dan, t. j. v nedeljo, dne 28. t. m. Zato je zadnji čas, da si vsi, ki še nimajo srečk, še te dni kupijo srečke, ki se dobe v Ljubljani v obeh trafikah v Šelenburgovi in v Prešernovi ulici, nadalje v bančni poslovalnici na Kongresnem trgu v poslopju kina Matice ter v upravi Slovenskega Naroda. Tu jih lahko naročijo tudi zunanji interesi, ki naj priložijo naročilo denar in znamko, ker se naročila brez denarja ne morejo upoštevati.

Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani

Predvčerajšnjim se je vršila žrebna skupščina Društva slušateljev filozofske fakultete, ki je v zadnjem času postalo eno naših najagilnejših društev na univerzi. Pribudo za to skupščino je dal novi načrt izpitnih skupin, ki sicer pomeni v splošnem zboljšanje dosedanjih predpisov, vendar še tudi sedaj ne odgovarja popolnoma dejanskim potrebam in ga je treba v marsikateri točki revdirati. Kakor je bilo razvidno iz referata g. Sterleta, je društvo novi načrt temeljito proučilo ter spoznamo z zastopniki posameznih skupin zavzelo napram njemu svoje prečno stališče, katero bo tudi z vsemi razpoložljivimi sredstvi skušalo uveljaviti. Tekom debate so vsi govorilci ostro kritizirali dosedanj način sprejemanja izpitnih skupin od merodajnih krogov, ki se jim ni zdelo vredno zvesti tudi manjše širše javnosti in zainteresiranih samih, niti niso upoštevali vseh momentov, na katere se je treba ozirati pri rešitvi tega vprašanja.

Ostro kritiko je vzbudila tudi uredba o polaganju profesorskega izpita, glede katere si celo izpitna komisija baje ni na jasnem in ki sicer ni omizna (!), a vendar brez nje ni mogoče doseči stalnosti. Nepravilno je tudi stališče, da mora ogromne stroške za ta izpit nositi kandidat sam, kar je za mladega suplenta, ki se je komaj prebil do službe, nedvomno pretrpno. Zato je g. Mušič kot najboljšo rešitev tega vprašanja predlagal, naj se ponovno uvedejo predpisi, ki so veljali na ljubljanski filozofski fakulteti pred dosedanjimi spremembami in ki veljajo tudi v drugih modernih državah. Skupščina je nadalje z odobravanjem sprejela predlog o ustanovitvi posebnega splošno - pedagoškega seminarja in o hospitalizaciji starejših slušateljev na srednješolskih zavodih, kar naj bi slušateljem nudilo možnost, da se usposobijo tudi za svoje bodoče praktično delovanje. Izrazila se je tudi zahteva po ustanovitvi posebne stolice za eksperimentalno psihologijo.

Pri volitvah v predsedstvo je bil z večino glasov ponovno izvoljen za predsednika Arko Ciril, v nadzorstvo pa Mušič Rudolf, Gunde Marija in Soudat Mija. Ostali odbor pa tvorijo po novih pravilih načelniki posameznih skupin, ki jih člani volijo izmed sebe. Skupščina je potekla v splošno zadovoljnost, le znana vodilna feminističnega pokreta ni mogla prebrati s svojo zahtevo, katere je celo med navzočimi slušateljicami, ki so bile v velikem številu zastopane, vzbudila splošno veselost.

Truplo na progi

Samomor, bivšega blagajnika Nabavljalne zadruge.

Zagreb, 21. januarja.

Davi je prešla zagrebska policija od orožniške postaje v Vrabču obvestilo, da so našli na železniški progi pri Gornji Kustošiji truplo človeka, ki ga je povozil vlak. Pri pokojniku so dobili legitimacijo na ime Josip Golub, stanujoč na Pantovčaku št. 4.

Policija je uvedla preiskavo ter je ugotovila, da stanuje na Pantovčaku v resnici Josip Golub, rojen 1. 1875. v Mihajdiju pri Veliki Kanjiži. Po izpovedi njegove soproge Fanike je odšel včeraj jutraj od doma in se ni več vrnil, čeprav ni nikdar imel navade, da bi ponoči izostal izven hiše. Ko so Golubovi sporočili o najdbi trupla na tračnicah pri Kustošiji, jo je zelo pretreslo. Izpovedala je, da je bil njen soprog blagajnik Nabavljalne zadruge, kjer pa so mu septembra meseca lanskega leta odpravili službo, nakar si je skušal utvariti existenco s trgovino drv na drobno. Podjetje je slabo uspevalo ter je bil v zadnjem času zelo pobit in je čisto govoril, da se bo končal. Sedaj je svojo namero tudi izjavil.

Darujte za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Sport

Po svetu

Za St. Moritz smo si ljudi že izbrali; sedaj zbiramo še novce. Pa nam Italijani s Cortino malo mešajo meceane. Prepričani smo, da bo sklep zimskosportnega saveza objavljal tudi pri njih! V Cortino tudi Nemci ne gredo, ker se vršijo njihove tekme na nemškem Tirolskem. Mi imamo še tehtnejše vzroke! — Z Italijani se bomo rajše pogledali o nevtralnici Švici. Menda pridejo Salvetti, Fino, Pellissier, Herin, Confortola, Sertorelli, Denez, Venzi in Valci s trenerjem Lislegaardom. — Čehi so tudi pred dnevi, izbrali; na 50 km se jim je polomilo. Imeli so slabo vreme in še slabšo organizacijo; pišejo, da je Donth vozil 3:16:41, kar je pa le prebujmo! Na 18 km je bilo boljše; v 1. razredu je bil vrstni red sledeč: 1. Jože Nemeček 1:14:17; 2. Wende 1:15:55; 3. Donth 1:16:01; 4. Fišera 1:17:17 in 5. Novak 1:17:57. Razveljavljeno tekmovalje na 50 km se bo vršilo zadnje dni meseca. — Drsalci so že tudi vsi na planem! Avstrijci so zaključili prvenstvo v Celovcu in Brucku ob Muri; v hitrostnem drsanju je zmagal na Dunaju živeči Nemec Fritz Jungblut, ki je dosegel 1. mesto na 1500 in druga mesta na 500, 5000 in 10.000 m. Časi: 2:35, 48,7; 9:22 in 19:20. V prvenstvenem drsanju v parih je zmagal par Scholz-Kaiser. — Norvežani so imeli za to prvenstvo slabo vreme. Doseženi časi so kljub temu prav dobri; zmagajo so si razdelili Larsen na 500 (44,9), Evensen na 1500 in 5000 (2:25,9 in 8:47,7) in Carlsen na 10.000 (18:38,6). Na Finskem se je pokazal stari Thunberg in bil nad Blomquistom proglašen za prvaka. Slednji pa je postavil na 10.000 m nov finski rekord v času 17:56,4. — Švicar Trojani, o katerem se vedno več čuje, je v Pontresini dosegel v smučskem skoku svojega prednika Runda in se pognal 72 m. Z ozirom na močno konkurenco Nemcev, Italijanov, Japoncev in domačinov je njegov uspeh tem lepši. Radi padca pri tretjem skoku pa mu niso priznali prvega mesta. Presenetljive uspehe so dosegli Norvežani pri treningih na 17 ozir. 45 km. Tako je n. pr. najboljši na 17 (Oedegaard) vozil 1:19:04, na 45 (Ole Hegge) pa celo 3:27:21. Kranjskogorski, treniratelj!

V nogometu so najbolj pogoreli Francozi; a tremi goli so jih nesli Dunjanci. Igra je bila precej enostranska, nesla pa je vso tico 220 tisoč francozov. Maja t. l. bo na Dunaju revanš. Italijani imajo zopet svojo afero; Savoia je pregovorila Fiorentino, naj ne zahteva odškodnine za potovanje, pa bo zmagala. In šlo je 4:1 za Fiorentino! Sedaj so jih zadržali, vsak klub na 4000 lit. gg. funkcionarje pa na diskvalifikacije do smrti ali malo manj. — Madžarski FTC se je vrnil z 11 zmaganimi in enim remisom s turneje (Beograd-Atene-Egipci). Na kolo dvorja je bilo 10 tisoč ljudi; vlak ni mogel v postajo! Polgurno uro je trajalo, da se je množica spravila s perona na cesto. Eljen Bastya, ki je nekako skrivaj gostoval v Italiji in iskala primernih žrtev za lepo razliko, je nazadnje v Turinu našel na trd oreh in izgubila z 2:6 proti FC Turinu. — Čehi so dobili nov titul: «Pondelni list» je razpisal tekme za zlato polje. V konkurenci bodo nastopili: Sparta, Slavia, V. Žižkov, Vrbovice, Čechie Karlin in TFC. Danes se prične! — V konkurenci za srednjeevropski pokal že zopet abarantajo za našo čast. Tajnik dunajske Vienne je predlagal, naj bi se tekme uredile za po dva avstrijska, madžarska in češka kluba; s temi klubi naj bi se srečala jugoslovanska kluba v nekajih predtekah in seveda zletela iz konkurence. Taka akcija je slična oni z drugimi garniturami, ki jih hočejo kontinentalni mogotci postavljati proti našim moštvom. Prav bi bilo, da se JNS postavi za svoj prestiž!

V lahki atletiki nas je zadnjič Afrikanec Atkinson potegnil za celih 120 cm. Sedaj pišejo, da je skočil 804 ali 794 cm; čakamo potrdila! — Francozuri Martinu se je za Italijo ponudila — kakor Peltzerju — Amerika. Ker je svez pokazal zobe, je Martin gostovanje odklonil. — Dr. Peltzer uživa dolarje. Nedavno se je vozil z brzino 100 km iz St. Louise v Memphis. Ko ga je neki Buick pustil za seboj, je Peltzer pognal zopet za njim; v trenutku, ko ga je hotel prehiteti, je Buick zopet krenil v notranjo stran, pa sta bila skupaj Buick je zletel v jarek. Peltzerja in spremljevalca pa je prestavljalo pravokotno po cesti, dokler se

ni voz 150 m pozneje ustavil. Peltzer je odnesel cele noge. — Pripravne za hojo iz Los Angelesa v New York (3500 km) so v polnem teku. Posebno hitro Italijani, te dni je odpotoval v Ameriko Tržanec Umek. 38letni Favesi bi tudi šel, pa zbira šele male darove.

O plavalčih prinašamo pa vedno same rekorde. Američanka Marta Norelino je plavala na Bermudih 500 m prosto 7:20,6 in vrgla rekord Ederlejeve (7:22,2). Takrat sta plavali tudi Lackie 100 m prosto 1:11,4 in Lindstrom 100 m hrbtno 1:18,3. — Japonec Tsuruta je v plavanju 200 m prsno popravil svoj rekord od 2:57,8 na 2:56,2. Njegov rojak Takashi je plaval 200 m prsno 2:14,6. Američanka Kojac in Spence sta tudi huda; prvi je plaval 100 yrdov hrbtno 1:02,6, drugi pa 100 y 1:08,6. — Arne Borg gre februarja v Nemčijo; sedaj trenira in je plaval 400 m 4:54,4 (100 m 1:01,2).

Boksarji imajo sedaj sezono. Hennley, Starkey sta se bila neodločeno; Gorman je premagal Haymanna po točkah. Routis, Gouthbert je ostalo neodločeno, Roberti je položil Monte Munna k. o. v 7. krogu. Belgijec Darton je dobil naslov evropskega prvaka v srednji teži, ker Italijan Bosio ni hotel sprejeti poziva. — Bonafide gre po svetu, ali v London ali v Južno Ameriko, da pozabi zadnji k. o. — Schmeling se zelo šopiri in gleda po velikih nasprotnikih. — Manažer Tex Richard bi pa rad le služil; sedaj pravi, da bo meseca junija v tretje spravi med vrvi Tunneyja in Dempseyja.

Češki profesionalni teniški prvak Karl Koželuh je osvojil bistiolski pokal; v finalu je gladko odpravil Najucha. Boj je trajal 1 uro 12 minut in končal 6:3, 6:2 in 6:4 za Koželuha. Sedaj je angažiran kot trener v Anglijo; služil bo težke denarje. Angleži so silno zadovoljni. Karl pa tudi Brugnoin consortes so na Novi Zelandiji.

Sedaj pa par besed. tolažbe za one, ki jih kak kazenski odbor «zašile». Belgijski internacionallec Rajmund Braine je «do bil» štritedensko prepoved igranja. Iz jeze, žalosti (ali kakor hočete), je šel, se oženil in začel prodajati — čevlje. Prej pa najbrže vsega tega ni utegnil!

Smučka tekma za državno prvenstvo

Vsled negotovih snežnih razmer v Bohinju se tekma za državno prvenstvo, ki se vrši dne 29. t. m., preloži v Kranjsko goro. Moško prvenstvo se vrši na ca. 25 km dolgi progi s startom in ciljem v Kranjski gori. Start točno ob 9. uri. Startati smejo vsi verificirani tekmovalci. Prijavnina za osebo 10 Din. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku FIS.

Tekmovalje se vrši v treh razredih, in sicer tvorijo prvi razred oni tekmovalci, ki so pri dosedanjih saveznih prireditvah dosegli eno izmed prvih treh mest. Ti tekmovalci so: Habicht Anton, Kodala Henrik, Ojcel Miha, Švigelj Zdenko, Švigelj Fedor, Godec Tomaž, Zinaja Dušan, Kapež Vladimir, Dr. Kmet Stane, Janša Joško, inž. Janša Janko, Šircelj Hinko, Ogrin Gustav in podporočnik Predojevič Berislav.

V drugem razredu startajo vsi oni tekmovalci, ki so se dosedaj udeležili saveznih prireditelj, a se niso plasirali. V tretjem razredu tekmujejo vsi ostali smučarji. Prvi trije zmagovalci v vsakem razredu prejmejo priznanje.

Obenem velja ta tekma kot zadnja izbirna tekma za olimpijado. Istočasno se vrši tekma za damsko prvenstvo na ca. 4 km dolgi progi s startom pri Ruskem križu ob poti na Vršič in ciljem v Kranjski gori. Startati smejo vse verificirane smučarke. Prijavnina 10 Din za osebo.

Prijave za obe tekmi sprejema do 28. t. m. ob 5. uri zvečer tajnik smučarskega društva obdora g. Fr. Kopriva, Ljubljana, palača TPD, Aleksandrova cesta. Naknadne prijave sprejema vodstvo tekme v Kranjski gori, toda le do 9. ure zvečer. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Nogometna tekma Beograd : Zagreb

Danes se vrši v Beogradu zanimiva nogometna tekma med reprezentancama Beograda in Zagreba. Zagrebško postavlo mo priobliži že v zadnjem «Ponedeljku». Beograjski podsavetni kapetan je sestavil svojo reprezentanco večinoma iz igralcev BSK, samo vratar Jakšić je član Sokola, desni branilec Ivković pa Jugoslavije. Postava se glasi nastopno: Jakšić-Ivković, Mitrovič-Arsenijević, Marinković, Glogorjevič-Marijanović, Bek, Sotirovič, Dragičević, Najdasnovič.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 21. januarja 1928.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m/h	Oblatnost	Padavine
opazovanja				%			Vrsta v mm do 7. ure
Ljubljana ..	8.	775,0	-1,3	84	mirno	0	megla
Maribor ...		775,0	-3	86	W 6	10	
Zagreb ...		774,5	-2	95	NE 2	0	
Beograd ...		771,8	-1	93	mirno	10	sneg 4,0
Sarajevo ...		773,2	-1	91	mirno	10	sneg 0,3
Skopje ...		770,3	-2	92	mirno	10	
Dubrovnik ..		766,6	8	49	E 10	2	
Split ...	7.	767,5	7	58	NE 14	2	
Praha ...							

Solnce vzhaja ob 7,31, zahaja ob 16,51, luna vzhaja ob 6,57, zahaja ob 15,1. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 2,9 C, najnižja — 3,6 C.

Toplega vremena, ki je v poprečnem tednu vladalo domala v vsej Evropi, je enkrat konec. Spremembo je povzročil fakt, da so severne depresije potovale južneje ter posegale vedno bolj v osrednje predele kontinenta. Z njimi se je južno vreme uveljavljalo intenzivneje tudi v južnejših krajih, kar je prineslo ponekod tudi večje množine padavin. Tudi južno od Alp smo dobili po daljšem času nekaj dežja.

Ena izmed velikih depresij je na svojem odhodu preko severne Rusije puhnila mrzli zrak od Ledenege morja proti jugu. Invazija mraza s Severnega Ledenege morja je zadelala najprej Skandinavijo in Finsko, in sicer že v nedeljo; v notranjih predelih Švedske je termometer že v torek jutraj kazal 25° C pod ničlo, v naslednjih dneh se je mraz še povečal in v četrtek jutraj se je živo srebro v najmrzlejših krajih znižalo celo na 86° C pod ničlo. S Skandinavije in Finske se je mraz razširil na Rusijo in v Moskvi, kjer je bilo še v ponedeljek jutraj samo 1° C pod ničlo, je bilo že v sredo jutraj 15° C pod ničlo, a v četrtek jutraj celo že 21° C mraza, po nekaterih drugih predelih srednje in zapadne Rusije še več, dočim je istočasno na skrajnem severu zavladovalo znova toplejše vreme; Arhangelsk ob

Zapadna Evropa ima še vedno toplo vreme, ker je pač še pod vplivom severnoatlantske depresije.

Trišaska vremenska napoved za nedeljo: Mirni in lahni vetrovi iz prvega kvadranta, nebo večinoma jasno; temperatura od 6 do 9 stopinj; morje razburčano.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V južnih Alpah menjajoče se oblačno, v dolinah megla, mraz.

ASK Primorje (nog. sekcija). Danes ob 14. treningtekmah s Slovanom. Slednji igralci morajo biti ob 13,45 v garderobi: Erman, Svetič, Pečnik, Zemljak, Jančič, Pišek I, Jug I, Erman II, Čebobin, Vrhovnik, Uršič, Karž. — Rezerva igra dopoldne ob 10. s SK Reko. Nominirani igralci naj bodo točno ob določenih uri na igrišču. Trener.

ASK Primorje (nog. sekcija). Redna odbojarska seja s vrši v ponedeljek, dne 23. t. m. ob 20,30 v klubovem tajništvu. Tajnik.

SK Slovan, nogom. sekcija. Danes ob 14. uri treningtekmah z ASK Primorjem, ob 13,30 v naši garderobi slednji igralci: Osterman, Marchiotti, Volkar, Globelnik, Zane, Skalar, Kern, Novljan, Lumbar, Čirovič, Ključec, Rakuš, Gregorič, Bucik. Kdor poseduje opremo iz Domžal, naj isto prinese seboj v garderobo. Naprošam tudi ostale članke nog. sekcije, da pridejo v garderobo. Načelnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Jutri zvečer ob 18,15 trening za prvo družino in vse one, ki so do 18. službeno zadržane. Ta trening je obvezen tudi za vse novoprijavljene. V torek ob 17. trening za mlajše.

Monopol na slabo voljo

O dobri in slabi volji. — Različni vzroki. — Domišljija. — Upniki. — Slabo vreme. — Socialni vzroki slabe volje.

Maribor, 19. januarja

Da Maribor in njegove častice občane dobro spoznaš, je treba preštudirati vse nianse značaja naših »purgarjev« ter jim pretipati srce in občiti tudi in punco (v pogledu, oziru) slabe volje, kar je v neko roko dobro merilo za presojo značaja.

Prošle dni, t. j. ob božičnih praznikih katoliške in pravoslavne vere so se novine na dolgo in široko razpisale o legendarni dobri volji in upravi zato bi bilo krivično in anahronistično, če bi sedaj, ko je sezona božične dobre volje tako rekoč minila, ne zapisali kake pametne in zabavne besede na račun — slabe volje.

Zato sem se odločil, da prevzamem to, morda celo nehalno nalogo nekaterim v zabavo in pouk, a nekaterim celo v — svarilo. Pa naj bo kakorkoli, zadeva sama je vredna malo obširnejše razprave; kajti poglavje o slabi volji je danes morda eno najbolj perečih socialnih vprašanj.

Poglejmo na primer v čas volilne borbe! Citamo raznolike časopise, okrožnice, plakate, vabila, pisma. Ena stranka je dobre, druga slabe volje. To se različno pozna po vsebini člankov in po »sigurnosti« sloga, v katerem so ti članki pisani. Pa pridejo volitve. Ljudje gredo večinoma dobre volje na volišča, a vračajo se slabe volje, ker le ta dan tudi modra državna uprava preskrela, da se ne sme prodajati alkohola, sredstvo za dosego tako zvane dobre volje.

Drug primer. Človek je žalosten bodisi zaradi domačega, prijateljskega ali poslovnega prepira oziroma neuspeha. On je »slabe volje« kakor pravimo. In zato se zateče do zlate vinske kapljice, da najde v njej oziroma v njenem učinku pozabljene svoje slabe volje in pot k dobri volji, ki se izraža različno.

So pa ljudje, ki niso nikdar tako zvane dobre volje, ampak si lastijo nekaj monopol na slabo voljo, češ, da to nekako imponira. Le-ti so najnevarnejši tipi in takih je v Mariboru več kot dovolj.

Poznam na primer človeka, drugače zabavnega, (namreč v družbi!) ki pa je v svojem domačem krogu vedno in sicer preracunjen čemerem. Tedaj gre od ust do ust: »Ospod papa so danes slabe volje. Ni mogoče z njimi govoriti. Vse zastoji!«

Pa ga neki dan obiščem. Ni ga doma. Domači mi razodenejo v smislu gornjih besed, da so gospod danes slabe volje, da jih ni doma ... Ker sem precej muhast, ostanem pri dočeni družini s pretvezo, da moram na vsak način govoriti z gospodom in nalsi je slabe ali židane volje. Čas mineva. Njega ni, nlega od nikoder ni. Poslovim se. Na cesti srečam prijatelja, doždevnega zakupnika slabe volje, vsega žarečega od veselja. Ko me zagleda, toliko, da me ne objame. Čudim se, a molčim o njegovi slabi volji — diplomatično vsaj nekaj časa. V razgovoru prideva tudi do tiste famozne slabe volje, o kateri ni na njegovem licu niti najmanjšega sledu. Kaj mi reče prijatelj?

— »To je mol diplomatski trik, da imam mir doma. Danes je bil najavljen gospod X. zaradi tiste smešne menice, sal več za tisto nerodno stvar od takrat ... Kaj bi ti pravil in razlagal! Sicer pridem res v slabo voljo. Ko stopim v vežo, vržem človeka-dobrovoljčka v najtemnejši kot in si nadam krinko nasajenega človeka, ki ne odgovarja doma na nobena vprašanja in nalsi milostiva uporabi še tako sladke uvode in naslove na račun mole slabe volje.«

— »Prijatelj, ti si ženi!« sem mu rekel ter se potopil v misterij sladkega zakonskega življenja, kjer bojdta dobra in slaba volja igra tako čudovito vlogo.

Zopet drug primer o slabi volji. Imam muhasta deklet, katero pa ljubim preko mej vsmirskega vesolstva. Bogue, če ona v svoji slabi volji to do dobra čuti. Pa je včas čudo, čudo zamišljena (slabe volje) in mi svojih brig in težav kljub molu, do maksimuma potencirani neznosti nikdar ne razodeva. Potem pa se zgodi, da posije od neke nevidne žarek v njeno dušo in zlobotne slabe volje ni več nikjer ... Bogue, kdo jo je pregal; jaz menda ne.

Potem pa primer o preracunjeni slabi volji. Če sluti sodnega ali davčnega ekskurzija, ne moreš kljub eventualno prirojeni dobri volji biti drugačen kakor slabe volje.

Istotako je, če dobiš nepričakovano vabilo k sodišču kot obtoženec, ali pa pismo odvetnika oziroma kakega trgovca, ki te obzirno opominja, da je pri pregledu svojih knjig našel to in ono in preden se podpiše, ti v podnetenosti tvoje slabe volje še napiše: »z odličnim spoštovanjem ...

Slabe volje lahko postane vsak dobrovoljček. Če dobi pismo od dekleta s premo na alimentacijsko tožbo in nobena brzoljav-

FORMAN
PROTI NAHODU
Uspeh je čudovit

dinsko družino in vse ostale, ki se jutrišnjeja treninga ne udeležijo. Oba treninga se vršita v kolizejski dvorani. Opozarjam vse članice na točnost. Odsotnost se bo opravila le v res nujnih slučajih. Posejajte treninge polnoštevno, ker stojimo pred novo sezono. — Načelnik.

Seja JZSS se vrši v torek, dne 24. t. m. v kavarni «Emona».

Drsalne tekme, ki bi se imele vršiti danes na drsališču SK Ilirije, so zaradi stalno neugodnega vremena v preteklem tednu preložene na poznejši čas. — Drsalciše je danes ves dan odprto. Od 16. — 18.30 godba.

ka o zadetem glavnem dobitku ga ne spravi več v dobro voljo.

In tako dalje. Ljudje imajo najrazličnejše vzroke o slabi volji. Eden najsigurnejših pospeševalcev slabe volje sedanje dobe — zlasti v Mariboru — pa je slabo, mokro vreme, tako zvana »plojdra«, ki ti z neke sadiščno brezobzirnostjo dokazuje: 1) da ni nobeden čevljev nepremočljiv! 2) da vlada v tvoji denarnici praznina in 3) da nimaš monopola na permanentno dobro voljo. Glede na te okoliščine bi bilo napačno oziroma krivično, če bi pozabili omeniti legendarnega vpliva lune na dobro in slabo voljo. O tako zvanem »nataknjenem« človeku pravi ljudska govornica, da ga luna trka ... To pa je tedaj, če je dotičnik slabe volje.

Poznam v Mariboru človeka, o katerem bi moral analogno gori citirati ljudski govornici trditi, da ga luna permanentno trka, četudi se ona le redkokdaj prikaže nad Mariborom. Če ga vprašaš bodisi na stanovanju, bodisi na ulici za to ali ono stvar, iz katere izvira kaka večja njegova obveza, te precej prastoško, v pozni barona, ki ni disponiran za razgovor s svojim slugom nahruli dobesedno: »Nimam časa, nimam časa — sem slabe volje!« Ker pa vsi Mariborčani nimajo takih šeg in navad, je takemu doživljenu večnemu zakupniku slabe volje svetovati, da se preseli na — luno.

To so površne skice o nekaterih tipičnih zakupnikih slabe volje v Mariboru.

Sedaj pa pogledajmo še socialno plat slabe volje oziroma one nesrečneže, ki so zaradi ali vsled svojega socialnega položaja prisiljeni, da so — morda proti svoji naravi — trajno slabe volje!

To so v prvi vrsti kronski penzionisti, nadalje oni uradniki, ki čakajo na tiste famozne razlike kakor verna duša na Odrěšenika, vsi ostali sloji, ki se brezuspešno bore za razne reforme svojega socialnega položaja; brezposelni in reducirani in končno — stare device, ki bodo predvidno v letošnjem predpustu kljub vsem ljubavno strateškim naporom obsedele. Slabe volje je celo bogataš, ki ima vsega, kar mu srce poželi v izobilju; in če se dobro pogleda, je podnevi skoroda ves Maribor slabe volje, a ko se zmrača, se zbirajo tu pa tam dobrovoljčki, ki se nič kaj ne zmenijo za splošno slabo voljo v Mariboru.

Le uboga novinarska para mora biti vedno — hočeš nočeš — dobre volje, to je v takem duševnem razpoloženju, ki prija vsej njegovi okolici do zadnjega čitatelja. In če je celo čitatelj slabe volje, je dolžnost novinarja, da ga privede v dobro voljo, četudi treba s silo ali umetnim potom.

To so torej opazovanja o slabi in dobri volji naših Mariborčanov, skromen prispevek k proučevanju Maribora in njegovih prebivalcev. Upajmo, da bo predpustni čas razpršil meglo slabe volje iznad Maribora ter da bo ob umetno vsestih predpustnih večerih vsaj prehodno zasijalo na obrazih Mariborčanov solnce dobre, židane volje!

X.

Napoleon Bonaparte

Iz življenja in sveta

Pol milijarde frankov vojne odškodnine in 15 let miru Senzacionalen poljski roman o bodoči vojni med Italijo in Jugoslavijo.

Na Poljskem je izšel orman, ki se dotika važnih jugoslovenskih problemov: pisatelj Kazimir Tetmajer je izdal knjigo «Ksieżniczka Metella», v kateri obravnava bodoči jugoslovensko-italijanski konflikt.

«Jugoslavija ima največjega in najtrdovratnejšega neprijatelja v Italiji. Italija se je najdalje protivila nastanku velike jugoslovenske države. Bala se je borbe z mladimi slovanskimi silami, ki so se obetale razviti mogočnejše nego nekdanja Avstro-Ogrska. Toda Italijani so podcenjevali Slovane. Sigurni, da ne bo nihče pomagal Jugoslovanom, so uganjali svojo ekspanzijo in zahtevali od Jugoslavije nekatere večje otoke. Naroda italijanski in jugoslovenski, pa sta si bila že od nekdaj sovražna. Slovani niso mogli pozabiti na viške trdnjave «Marijina bates-rija» in «Wington», dočim je Italija ne neprestano grizlo, ker jim je Tegetthoffova mornarica razbila njihovo ladjevje, ki počiva še sedaj na morskem dnu pri Visu.»

Tako piše poljski pisatelj takoj v uvodu svoje utopije in privede kmalu na površje rodoljuba Petra Zaskaliča, poslanca, naprednjaka in iskrenega domoljuba, ki pravi: «Kot demokrat sem nasproten sleherni vojni, toda vojna z Italijo je obrambna vojna in je naravnost vprašanje naše eksistence. Oziroma se le nekoliko okoli sebe! Povsod vidimo, da se združujejo naši sovražniki proti nam. Sovražni so nam Nemci, Madžari, Italijani, Turki in židje.»

Jugoslovenska javnost se kmalu znajde pred dvema vojnama: pred zunanjim sporom z Italijo in pred notranjim konfliktom z radikalnim socializmom. Pisatelj pravi: «Italijani hočejo z nepričakovanim napadom osvojiti otoke. V tem položaju ni drugega izhoda kakor boj ali pa smrt.» Socialisti seveda pravijo, da je treba vojno v imenu človečanstva odklanjati. Njihov vodja Marko Slavič je že sklenil prenesti upor med vojaštvo in odstraniti kralja. Njemu se postavi na robu energičen častnik Zbignjev Polan. On je napravil načrt prostrane «slovenske države od Jadrana do Rusije». Ta država naj ima luke na obalah Jadranskega, Črnega, Baltičkega in Sredozemskega morja. Polan se opaja z mislijo o slovenskem Napoleonu. Zanj obstoji možnost slovenskega imperija. Slovanstvo naj bi se razdelilo na dve polovici. Prvo naj bi predstavljala Rusija, drugo pa ostali Slovani skupaj. Da bi se to dalo doseči, pa je treba Slovane najprej združiti, kar se lahko zgodi le z veliko protigerman-

ske vojno. Začetek te vojne pa je spor med Jugoslavijo in Italijo. Najprej je namreč treba uničiti italijansko sredomorsko vojno mornarico, diktirati Italiji mir in šele potem obrniti vse sile proti Madžarom in Nemcem.

Polan izvede prvi del svoje naloge. Z velikim junaštvom in nič manjšo lokavostjo jugoslovenskega vojskovođe uniči italijansko mornarico, pozneje pa se da izklicati za diktatorja.

Tetmajer zaključuje: «Poraz Italije je bil strahoten. Ne le, da je ležala polovica njene mornarice na morskem dnu — njena armada je bila popolnoma razbita in demoralizirana. Pretrpela je štiri strašne poraze, bila je pobita v štirih bitkah. Polan bi bil lahko bombardiral italijansko obalo, toda kot zmagovalček je velikodušno ponudil Italiji mir. Postavil je zelo ugodne pogoje: zahteval je od premaganega sovražnika pol milijarde frankov vojne odškodnine, zahteval je, da se Italija odreče vsem aspiracijam na dalmatinske otoke in da nudi garancijo za petnaest let miru.

Jugoslavija da Polanu priznaje, ki mu gre po takih uspehih: imenuje ga za narodnega genija. «Za izvedbe drugega dela načrta — vojne proti Nemcem pa zmanjka Polanu denarja. Ker nima drugega izhoda, zahteva denar in zlato od samostanov: to pa povzroči, da papež prekane Polana. Papežev prokletstvo ima slabe posledice: Rim zapopade, da bi bila s Polanovo gesto ogrožena ne le cerkvena imovina v Jugoslaviji, ampak da bi se tudi okrepilo gibanje pod devizo «Proč od Rima!» Zmagale bi narodne cerkve, kar bi vpliv Rima popolnoma uničilo.»

Naposled doživi Polan veliko razočaranje: dasi je izkazal domovini velike usluge, ga vendar zvržejo z diktatorskega prestola, da mora uteči v tujino.

Tetmajerjeva utopija je zbudila na Poljskem razumljivo zanimanje za našo državo in njeno bodočnost.

Trockega žena

Ni splošno znano, da je v Turkestanu pregnani vodja ekstremistične boljše- viške opozicije vdružen poročen in da ima iz prvega zakona celo množico potomstva, v čijem krogu se je čutil vedno srečnejši in prav malo radikalističnega. Natalija Ivanovna, Trockega druga žena, je tri leta mlajša od njega in je raje malo stopala v javnost, deloma zato, ker se je posvetila bolj literarnim, umetniškim in prosvetnim zadevam, deloma ker je zelo bolehná. Znano pa je, da deli do neke mere

radikalne nazore svojega moža, čeprav ni podpisala nobenega izmed njegovih opozicijskih manifestov. Prej je vodila muzejski resort pri prosvetnem ministrstvu v Moskvi, sedaj so ji ponudili mesto pomočnice pri Stanislavskem, vodji Hudožestvenega teatra.

Nova Venera

Dva pogleda na kip Venere, ki so jo pred kratkim izkopali v severni Afriki na kraju, kjer je ležalo antično grško mesto Cyrene.

Usodni dragulj

Že od nekdaj so znane vraže o vplivu draguljev na človeško modo. Vsi svetovno znani briljanti so združeni s skrivnostnimi pravljicami. W. Puchinger je zbral v zanimivi knjigi «Talismanie» (Založba Tri krinke, Monako) več zgodb te vrste in je dokazal, da izvirajo zgodbe večinoma iz moralnih nazorov, iz odpora zoper krivično bogastvo. Najstarejša zgodba ima znani «Sinji briljant». Zgodba je zanimiva, ker imamo zanesljive podatke za njeno drugo polovico.

Izročilo pravi, da je ta kamen okoli l. 1500 ukradel neznani tat Buddki v Benaresu. Iz Indije je prišel dragulj v Benetke, kjer ga je kupil mlad sin doža Morozinija. Toda obenem z briljantom je prinesel indijski tat v Benetke — kugo. Strašna bolezen je popolnoma izropala kraljico Adrije. Smrt je pobrala tudi Morozinija v Florenci, kamor je pobegnil pred kugo. Briljant si je prisvojil vojvoda kapitan Marso-glio, a tudi ta je kmalu izdihnil. Ubili so ga v nekem vojaškem pretepu. Od tedaj je izpremenil dragulj več lastnikov in vse je dohitela nasilna smrt.

V Napoleonovih časih je bil briljant v zakristiji samostana San Cozima. Samostanu ga je darovala vdova umorjenega lastnika. Francoski vojaki so oplenili samostan in odnesli tudi «sinji kamen». General Lasalle ga je kupil za slepo ceno in je padel 2 dneva pozneje v bitki.

Minilo je več let. Sinji briljant je prišel na Špansko, kjer ga je kupil diplomat Jose Ruiz y Megal. Takoj nato so ga poslali krotiti uporne katalonske stanovce. Vkrca se je na obalno ladjo, kjer so ga mornarji umorili ter oropali. Vojna ladja pa je ujela roparje in vsi so bili pobešeni. Samo eden se je rešil in odnesel briljant v zapadno Indijo. Spotoma so se mornarji uprli in naš begunc se je udeležil njih vstaje. Toda kapitan je zatrl upor in obesil ko-

lovodje na jambore. Na roki enega izmed obešencev je zagledal prstan s sinjim briljantom in ga je seveda vzela. A ni ga dolgo nosil. V prvem pristanišču Vera Cruzu so ga ubili v neki beznici. Telo so našli v jarku ob cesti, briljanta pa ni bilo. Pred kakimi 40. leti so ugotovili izvedenci v neki ameriški zastavljalnici, da je znameniti sinji briljant last igralca Stewarta. Tudi ta je postal žrtev nesreče: pri neki dirki se je vdrta tribuna. Zlomila mu je rebra, da je umrl.

Zadnji lastnik sinjega briljanta je bil bogat kubanski Španec Jabiba, lastnik tobačnih nasadov. Jeseni leta 1919 je našel grob v oceanu kakor drugi mornarji in potniki ladje «Seine», ki se je ponesrečila blizu Singaporea. Strašen dragulj je sedaj za vedno izgubljen. Počiva na dnu morja, ker je menda končno sit maščevanja.

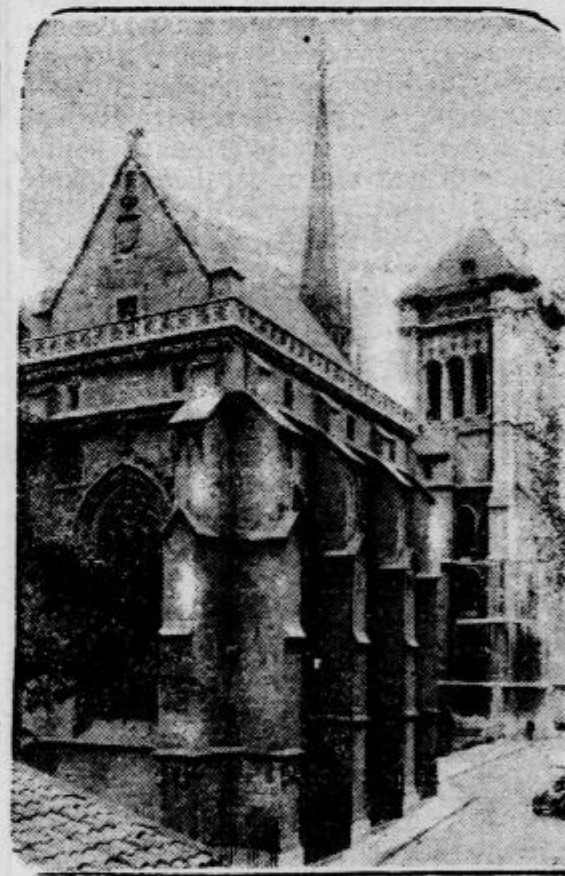
Križanka kot poizvedovalno sredstvo

Na čuden način je našel neki kmet iz Häringa pri Kufsteinu na Tirolskem svojega brata, od katerega ga je bil slučaj ločil pred šestdesetimi leti, v najnežnejši dobi, ko so ju prinesli kot najdenčka v graško sitotnišnico. Kmet je bil naročen na list, v katerem so priobčevali tudi križanke in imena rešiteljev. Nekega dne je videla kmetova hči med drugimi imeni tudi svoje rodbinsko ime. Nosil ga je pa neki človek z Dunaja. Ko je to ime pokazala očetu, se je kmet spomnil na brata, ki bi moral biti po njegovih, sicer brezuspešnih poizvedovanjih, nekje na Dunaju. Pisal je onemu pismo in res je prejel čez nekaj dni dolg odgovor od svojega brata. Tako sta se našla po šestdesetih letih ločitve.

Italijanska kulturna draginja

Nemški listi, pa tudi angleške politovalne agenture so začele z energično agitacijo proti visokim vstopninam, ki jih je določila italijanska državna uprava za obisk muzejev in za ogled izkopin.

Medtem, ko je bila pred vojno in še po njej enotna vstopnina za ogled vseh znamenitosti 1 liro, so uvedli fašisti lansko leto nove tarife, ki pomenijo brezprimerno podražanje, zlasti če upoštevamo tako zvano «stabilizacijo» lire. Tako plačati (da navedemo nekaj primerov) za obisk florentinskih Uffizijev 12 lir, za Palazzo Pitti 6, za Palatin (v Rimu) 10, za Forum 8, za galerijo Borghese, Termijske muzej in Hadrijanovo vilo istotako, za Arhangeljski grad 6, za izkopine v Ostiji 10 lir, v Napoliju za obisk Narodnega muzeja 12 lir, za obisk starih izkopin v Pompejih 15 lir, za nove izkopine istotako (obiskati moraš obenem stare) 10 lir, za Herkulano 25 lir, v Benetkah

Makabejska cerkev v Ženevi

je ena najlepših ženevskih svetišč. Zgradil jo je leta 1406. kardinal Jean Fraccon de Brogny, v 16. in 17. stoletju pa je služila za skladišče soli, smodnika in solitra. — Restavrirati so jo začeli l. 1878. — Na sliki: vnanost in notranost cerkve.

Zima v Švici

Nabrežje Roseraie (Ženeva) v snegu.

P. Baldagne:

Toplomer

Viktor Bouffron se je dvignil v postelji in togotno zavpil:

«Zdaj pa mi je res že dovoli. Preneumno je vse skupaj. Daj mi jesti, sicer ti poginem od gladi. Rada bi me spravila s sveta, ka-li?... Ta tvoja voda, pa zdravniški predpisi!... Louise! Zahtevam, da mi brž pripraviš skodelico čokolade. Ernest pa naj prinese dve žemljici!... No, kje je moja obleka?... Takoj, pravim... Vstal bom!»

Viktor Bouffron je še odgrnil odejo; na obrazu se mu je videlo, da res vstaja. Bil je velik, zajeten mož, v obraz rdeč kakor ogenj.

Gospa Louise Bouffronova se je prestrašeno opotekla proti njegovi postelji, in dvignila roke.

«Ali si zblaznel? Oh, moj Bog, ta človek bi se bil rad sam spravil v grob! S tako visoko temperaturo kaniš vstati? Brž se vlezi in se pokriji! Res je strašno, ako moraš sreči takemu bečaku!... Če nočeš mene ubogati, pa se sam zavedi, da si bolan in da imaš ženo in otroke... Nisi sam... dolžnosti te vežejo... Moraš me ubogati!...»

Uboga gospa Bouffronova se je bila morala pošteno potruditi, preden je

spravila moža spet pod odejo in ga dobro pokrila. Ni kazalo drugega, kakor da se z vso težo svojega života nasloni na blazino, pot katero se je zvijal bolni mož. Danes ni bila nič kaj lepo počesana, zdaj pa so se ji lasje še bolj razmršili in je mož jel kihati, kašljati, preklinjati in sopsti, dokler se ni naposled nemočno udal ženi in usodi.

«No, saj sam vidiš, da si ves medel,» mu je rekla žena zmagovalno.

Vzlic temu je imel še toliko moči, da je še ječe momljal:

«Jesti mi daj! Lačen sem kakor volk. In vstati hočem!»

«Ne bom več pazila na te, če si tako nespameten. Strežnico ti najamem.»

Ta pretnja pa ni bila prehodna resna, zakaj gospa Bouffronova je še dalje slonela na postelji in stražila, da ji bolnik ne pobege.

Tedajci pa se oglasi otroški glas.

«Mama, daj mi štirideset sous!»

«Čemu pa?»

«Pojdem kupit papanu dve žemljici.»

«... Glej da boš tiho, norček!»

«Prav ima mali,» je zarenčal Viktor pod odejo. «Celo otrok vidi, da me s tem stradanjem ubijete. Oh, moj Bog, če se mi le posreči, da ostavim to kletko, ne boste me videli tako kmalu, zares ne!»

Ta pretnja ni gospe Bouffronove nič kaj ganila. Ravnodušno je odvrnila:

«Kadar boš zdrav, stori, kakor se ti zljubi. Še vedno imaš 38,4. Kdor pa ima 38,4, ostane v postelji in ne sme použiti nič trdega. Tako je in nič drugače.»

Gospa Bouffronova je bila bolj nizke rasti in se je v jutranji obleki videla kakor dokaj zajeten sod. Bila pa je kaj energična dama in se ni še nikdar zgodilo, da bi se bil visoki, debeli Viktor uspešno protivil njeni volji. Priznati pa je treba, da je bil Viktor v splošnem dobričina in krotek soprog.

Samo danes mu je bilo čudno težko, da bi se uklonil ženi volji. Ko pa togotno upiranje, ojačeno z obilnimi kletvami, ni nič izdalo, se je stisnil pod odejo in ondoli bolni na tistem momljalu, renčal, preklinjal in vzdihoval. Tudi to mu ni pomagalo.

Že teden dni ima Viktor Bouffron vročino. Dan poprej je bil na banketu, ki ga je bilo priredilo njegovo društvo. Zjutraj se je predramil s težko glavo. Žena je takoj spoznala, da se nekaj kuha; skomignila je z rameni in zamrmrala:

«Seveda! Saj sem si bila mislila.»

Bila pa je previdna in praktična ženska, zato je brž poiskala toplomer.

Viktor se je tega na moč branil in tre-

ba je bilo precej truda, preden mu je bila izmerila vročino. No, pa je že takoj, da je bila vsakdar poslednja beseda njena in tako je tudi to pot rekla: «38,4! Ostal boš v postelji in živeli strogo po dieti, dokler ne ozdraviš!»

Viktor je vzrohnul, ali žena ga je kmalu vkrotila in mu naposled postregla še s prikrim očitkom, rekoč:

«Vsi morjete ste enaki... Če vas me žene pustimo same, počenjate neumnost, da je kaj!»

Naslednje jutro je toplomer pokazal spet 38,4 in Viktor je bil sam malce v skrbeh.

«Ne gre drugače,» je odločila Louise, «danes popoldne pokličem zdravnika.»

Doktor Odatte je preiskal bolnika, vendar pa ni mogel ničesar dognati. Funkcije so bile pravilne, prsi so dajale zadovoljiv zvok, srce je bilo zdravo in je utripalo tako kakor treba.

«Počakajmo še nekaj dni,» je rekel zdravnik. «Pravkar imam nekaj podobnih slučajev. Po visoki vročini gospoda Bouffrona bi sodil, da gre za neko infekcijo... Treba je malce potrpeti, da se pojasni, kako in kaj. Jutri ga spet obiščem.»

«Pazite, gospa, da ne bo použil kaj trdega. Samo mleko s slatino!»

Če se ne poslužite ALADIN
petroleumskom lampom
sa usijanom svetlošću
GLAVNO ZASTUPSTVO
ZA JUGOSLAVIJO
BARCEL D.D. SUBOTICA.

Zaloga in zastopstvo:
BREZNIK & FRISCH
LJUBLJANA Stritarjeva ulica 7

za obisk dožve palače 12 lir, za Akademijo 8 lir itd. Torej v nekaterih slučajih podražitev do 2500 %, pri čemer se baje odpravljene, toda še vedno cvetoči «bakšiš» niti ne upošteva.

Posledice te kulturno davčne politike g. Volpija so očitne. Listi se pritožujejo, da ne prihaja v državno blagajno nič več nego prej, pač pa da je število obiskovalcev nekaterih znamenitih zbirk in spomenikov padlo za tretjino ali celo na polovico. In še se zdi, da bodo uspehi lažjega poželenja po inostranskih denarjih napredovali na ravni poti. Kulturni svet se dobro zaveda, da ni zato tukaj, da bi s svojo potrebo po duševni hrani upostavljal v blato zavozeno laško gospodarstvo in podpiral na glavo postavljeno delovanje fašizma.

Virus in antivirus

Francoski učenjaki so postavili bakterijologijo na čisto nova tla, ko so odkrili, da niso biološko učinkovite samo žive bakterije, temveč tudi tekočine, v katerih so bile bakterije. Takšne tekočine so precedili skozi zelo goste filtre, tako da so jih očistili bakterij. Če so jih potem vzbrižavali živalim, so dosegli v njih isto imunost, kakor da so jim bili vzbrižavali žive klice. Tako so domnevali, da izločujejo te v tekočini neko snov (virus), ki učinkuje istotako kakor one same. Nadaljnja opazovanja so učila, da mora biti v bakterijskih filtratih še neka druga snov (antivirus) s to lastnostjo, da ugonabljá bakterije. Tako so opazovali, da se dajo infekcijske rane nenavadno hitro ozdraviti pod vplivom antivira. Mislili so, da izločujejo bakterije same ta strup proti sebi in sicer vsaka svoj posebni (speci-

Kraljestvo mode

Ročna dela s trakci

Povedali smo že ponovno, da odlikuje sodobno modo preprostost in enostavnost — vsaj v liniji. Za tema dvema vrlinama pa tiči mnogokrat težko in mučno delo. Najnovejši modeli niso samo preprosti in enostavni, ampak tudi bogato opremljeni s čipkastimi in drugimi efekti, ki se navadno skladajo z osnovno barvo obleke in torej ne učinkujejo na prvi pogled bogve kako plastično. Za natančnega opazovalca pa še daleč niso brezpomembni. Poleg tega prihajajo v modo zopet borte, ki se bodo predvidoma zlasti v spomladanskih mesecih zelo uveljavile.

Trakce uporabljamo pri modelih vseh vrst. Na popoldanskem jumperju jih vidimo v skromnih oblikah in v omejenem obsegu, na večernih modelih pa bleste kot mali, umetelni cvetovi. Najdemo pa jih tudi že na plaščih in površnikih, kjer nam oznanjajo spomladansko modo. Gre vseskozi za ozke trakce, ki proizvajajo subtilne in nežne učinke, ne pa za široke, grobo učinkujoče trakove. Trakci so iz tafta in iz morek. Za večerne obleke so priljubljeni tudi kovinski trakci srebrne in zlate barve.

Pulover

Iz postal nepogrešljiv kos garderobe posebno za sportne namene in za izlete. Najnovejši modeli so pestri, po možnosti prosti ali karirani. Poslednja novost so ne-

ornamentirani rokavi. Šal, ki se nosi k takemu pulloverju, je enobarven ter učinkuje nekako pomirljivo. K pulloverju in šalu se nosi baskijska čepica.

Prilegajo se posebno dobro k oblekam iz tula.

Naše slike predočujejo obleko z nabranim krilom. To je popoldanski jumper. Zgornji del je lahek iz lahke ali iz kompaktne svile, torej iz georgette ali iz crepe de Chine. Bluzasti del se loči od krila po povitem pasu. Krilo je nabrano. Trakci so na bluzastem delu kakor prepleteni. Vidimo jih tudi na rokavih.

Uporabo trakcev na plašču prikazuje druga slika. Ta plašč je narejen iz teške svile in tvori že prehodni model k spomladanski modli. Podložen je z vatelinom. Ovrtnik je iz kožušnine. Garnitura iz trakcev predstavlja umetelne cvetove na spodnjem robu volana in na partijah ob rokavih.

Tretja slika kaže uporabo trakcev na večerni obleki. Mislimo si model črne barve iz tula, v sredi prepasan in okrašen z metuljasto pentljo. Po obleki so razseljeni starinsko učinkujoči cvetovi medih barv, ki pa so zelo okusni.

Zadnja slika predočuje popoldansko obleko iz temne georgette. Obleka je na štirih mestih preklena (kakor kaže vzorec spodaj) v obliki predpasnika. Cvetovi na robu krila in na rokavih so iz tafta.

Sportna pokrivala

razlikujemo tri: volнено čepico, baret in čepico za smučanje. Baret je posebno lva-

ležno pokrivalo za snežene pokrajine. Za druge panoge zimskega sporta nosimo volнено čepico, za smučanje pa se poslužujemo čepice s ščitom.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (Davenport 1604 m 35 kw), ZAGREB (310 m 0,7 kw), BRNO (441 m 8 kw), RIM (450 m 12 kw), DUNAJ (517 m 7 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (Motala 1320 m 30 kw).

Nedelja, 22. I.

BERLIN 20.30: Koncert voljske godbe.
FRANKFURT 20.30: Produktivna solista Ludwiga Hardta. Nato orkestralni koncert.
LANGENBERG 20.10: Lehar: »Vesela vдовac«.
STUTTGART 19.30: Koncert zbora na citre. Nato prenos iz Frankfurta.
21.30: Poljuden orkestralni koncert.
PRAGA 20: Koncert. — 1. Dvofak: Sest, op. 48. — 2. Smetana: Trije plesi. — 3. Foerster: Pesem. — 4. Suk: Godalni kvartet v B-duru, op. 11. — 5. Novak: Štiri lože. — 6. Janacek: Sulta za godalni orkester.
LONDON 21: Prenos večernic.
22.05: Komorna glasba. — 1. Handl: Concerto Grosso v G - duru. — 2. de Fall: El Amor Brujo: sulta. — 3. Wagner: Siegfriedova idila. — 4. Fauré: Pet pesmi za sopran. — 5. Bach: Simfonija v D - duru. — 6. Walton: Sesta. — 7. Jongen: Slučje.
ZAGREB: 20.30: Koncert komorne glasbe.
BRNO 20: Prenos koncerta iz Prage.
RIM 21: Prenos iz gledališča.
DUNAJ 18.45: Komorna glasba. 1. Brahms: Trio za robove v Es - duru, op. 40. — 2. Glück: Ifigenija v Aulisu, arja. — 3. Wolf: Štiri pesmi.
20: Shakespeare: »Mera za mero«: veseloigra v 5 delanjih.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.
STOCKHOLM 20: Odiomki iz Fallave »Dolarske princeze«.
21.40: Poljuden koncert orkestra in solistov.

Ponedeljek, 23. I.

BERLIN 21.15: Komorna glasba. — 1. Mozart: Trio v C - duru. — 2. Beethoven: Trio v B - duru, op. 97. Nato večerna zabava. (Sodelujejo solisti in orkester).
FRANKFURT 20.15: Shakespeare: »Timon in Atencij«: tragedija v 5 delanjih.
LANGENBERG 20.15: Collegium musicum. — Valčki Lanneria, Jožeta in Johanna Straussa. (Sopran J) Prenos iz filharmonije v Düsseldorfu.
STUTTGART 20.15: Prenos programa iz Frankfurta.
PRAGA 19.15: Koncert orkestra na pihala. Nato zabaven večer.
LONDON 20.15: Brahmsove pesmi. — »Le-pa Maelon«.
ZAGREB 20: Prenos iz Narodnega gledališča v Zagrebu.
BRNO 20: Koncert solistov. — 1. Btodek: Koncert za flavto in klavir. — 2. Dvofak: Balada za violino in klavir. — 3. Kliska: Notturmo. — 4. Kliska: Koncertna fantazija.
RIM 20.45: Koncert lahke glasbe.
DUNAJ 19.30: Violinski koncert. — 1. Schubert: Sonatina v G - molu, za violino in klavir. — 2. Händl: Sonata v D - duru za violino in klavir. — 3. Liszt: Balada v A - molu. — 4. Händel: Arioso. — 5. Rameau: Gavota. — 6. Haydn: Menuet. — 7. Hummel: Valček. — 8. Dussek: Anđelski ples. — 9. Čajkovskij: Dve skladbi. — 10. Brahms-Jochim: Madžarski ples.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert orkestra in solistov.
STOCKHOLM 20.15: Koncert solistov. — 1. Beethoven: Sonata v F - duru za violino in klavir. — 2. Pesmi za sopran. — 3. Violinske skladbe. — 4. Pesmi za sopran.

Torek, 24. I.

BERLIN 20: »Planinski kralj in sovražnik«: izra o ludeh in duhovih z godbo Hermannu Erdlena. (Prenos iz Hamburga).
FRANKFURT 20.15: Prenos programa iz Stuttgarta. Nato violinski koncert. — 1. Tartini - Kreisler: Sonata z vrazjim trilerjem. — 2. Suk: Štiri skladbe. — 3. Kreislerjeve in Manérove skladbe.
LANGENBERG 20.15: Mešan večer. (Orkester in solisti).
PRAGA 20.10: Koncert solistov in orkestra.
LONDON 20.45: Balade. — 1. Trije dueti. — 2. German: Ciganski ples. — 3. Trije dueti. — 4. Walton: Regrets. — 5. Chopin: Valček. (Dve skladbi za klavir).
21.30: Klavirski koncert. — 1. Tri Chopinove skladbe. — 2. Liszt: Dve skladbi za klavir.
22.45: Koncert Massenotovej skladb.
BRNO 20: Koncert. — 1. Haas: Fata morgana. — 2. Petzelka: Dušna samota. — 3. Chlubna: Godalni kvartet, op. 26.
RIM 20.45: Instrumentalni koncert.

DUNAJ 21.05: Poljuden orkestralni koncert.
VARŠAVA 19.30: Monusko: »Grofica«: (Prenos iz opernega gledališča v Katowicah).

STOCKHOLM 20.05: Mozart: »Čarobna pišalca«: (Prenos iz kr. opere v Stockholm).

Sreda, 25. I.

BERLIN 20.10: R. Stolz: »Grofica« — plesalka: opereta v 3 delanjih.
FRANKFURT 20.15: Prenos programa iz Stuttgarta.
STUTTGART 20.15: O živalih. (Recitacije, orkester in solisti).
PRAGA 19.15: Koncert lahke glasbe. Nato mešan večer.
LANGENBERG 20.15: Orkestralni koncert lahke godbe.
LONDON 20.15: Brahmsove »Magelomine pesmi«: poje bariton.
21.15: Thomas: »Damon in Filida«: lirčna opera v 1 delanju.
22.30: Koncert. — 1. Brahms: Madžarski ples v G - molu. — 2. Dve pesmi za tenor. — 3. Pesmi za sopran. — 4. Tri pesmi za zbor.
ZAGREB 20.35: Klavirski koncert Svetislava Stanića.
BRNO 20: Koncert. — 1. Sala: Violinski koncert v F - molu. — 2. Debussy: Majhne kompozicije. Nato večerni koncert orkestra.
DUNAJ 20.30: Komorna glasba. — 1. Wachsmann: Sulta za violino, violo, harlo in celo. — 2. Dvofak: Godalni kvartet v F - duru. — 3. Fuchs: Klavirski kvartet v G - molu. Nato lahka večerna godba.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.
STOCKHOLM 19.50: Simfonični koncert. — 1. Glück: Ifigenija na Tavridi; uvertura. — 2. Bach: Sulta št. 1 v C - duru za godalni orkester. 2 oboi in fagot. — 3. Schumann: Simfonija št. 3, v Es.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. A. K. v D. in g. dr. M. T. v I. Kakor vidite, smo z današnjim člankom ugodili vaši želji. — G. M. L. v S. Glicerina krema: glicerina 13 gramov, voska 6 gr. spermaceta 7 gr. sesamovega olja 50 gr. parfuma poljubno. — Sminka: cinkovega oksida 30 gr. oljčeva 40, dekstrina 25. K temu toliko vode in glicerina, da nastane pasta. — G. M. K. v V. Na vaše vprašanje, stavljeno v podani formi, ne moremo odgovoriti. Kaj nai bo to: živčne bolečine? »Prav tako ne poznamo boleznih »multiplje živčno apnenenja«. — G. L. L. v N. Vi prihajate z dvema diagnozama, glede katerih ne vemo, če koincidirata. Mogoče da, mogoče ne. O tem, kakor o ostalem, odloči lahko samo točna osebná preiskava. — Ad 1.) To je časih mogoče, časih ne: vsekakor je treba to prepušiti zdravniku. Če imam pred seboj naveden gnojni prst, ne bom šel preiskovat kurjih očes na nogi, kar bi pa seveda gotovi bolniki radi imeli, katerim ni preiskavanja, odpavanja, poslušavanja itd. nikoli dovolj. S tem seveda ni rečeno, da nai bo preiskava površna. Zadostna mora biti, tako, da zdravnik ne pušča v dvomu, to je pa v prvi vrsti njegova in njegove vesti zadeva. — Da bi ljudje z vašo boleznijo — eno ali drugo — pod ugodnimi pogoji ne mogli doživeti visoke starosti? Seveda težkih hudov v brez ne bodo smeli nositi in za oprtano hojo na Triglav tudi ne bodo sposobni. — Ad 2.) Verjetno je, da ste imeli vsaj nekaj že leta 1912. na sru. Če je bilo isto, ne moremo vedeti. — Ad 3.) Predvsem mir in redno življenje. Če bi se bolezen slušala, pa osebná zdravniška pomoč. — Ad 4.) Z rednim življenjem, predvsem z abstinenco od alkohola in tobaka. — Ad 5.) Ima ena kot druga, so pa lajku nedopovedljivi. — G. A. P. v R. p. B. Ad 1.) V posteljo, dokler se razjede ne zacelijo. Nanje obkladejte z raztopnino: 1 žlico darkavske soli na en liter mrzle vode. Pozneje, ko premine prvo vnetje: mazanje z motilom, odnosno pokladanje krpice, namazanih z njim, na rano in obvezo. — Ad 2.) To smo povedali že ponovno. Vroče polurne kopeli. Potem obliž za kurja očesa, kot ga dobite v vsaki lekarni. No-site ga kakih pet dni, potem zopet vroča kopeli, po kateri izluščite omečani trn. Ostalo se ponavlja. Komodno čevlje. — G. M. R. v Sp. Kakor kaže zvišanje telesne teže, poteka bolezen izvrstno. Bolečine so pa samo posledice nastalih brazgotin na rebrih, ki bodo s časom izgizle. Če imate vročino (zvečer oh 5, nad 37° C. ležite poleg ležanja v vodi, dobro zadet, vsaj 4 do 6 ur na dan pod milim neboim Primerljaje članek v nedeljski številki »Jutrca« od 15. januarja 1928). Če ste brez temperature, podihavajte večkrat na dan globoko, zadržite sapo in jo izganjajte po možnosti, sploh telovadite s plinčami in košom. Če bi se polavile temperature, je telovadba takol opustiti in preiti k ležanju. Notranje jemljite dvakrat na dan po pol grama »e-dina. Ves boleč areal pa si masirajte vsak dan z 20% jolithonovim mazilom (jolithon plus ingt. emollens). — G. M. K. v P. Da,

Včeraj zvečer: kako lepo je bilo!

In danes..... Glava me boli in ves sem izmučen! Sedaj pa vzamem 1-2

Aspirin
tableti

In hitro sem zopet čil in svež. Zahlevajte pa vedno originalni zamoč »Aspirin«, ki se spozna na modro-bele-redči varstveni znamki.

ASPIRIN 0,5

bolezni so verjetno v zvezi: žleze so skrofulozne. Isto je pri drugem otroku. Deca naj se kreta mnogo pod milim neboim. ko bo toplejša, polagoma stopnjevaje z zasenčeno glavo koplje na solncu, seveda razgaljena. Začetkoma samo po par minut. Po vsaki solni kopeli je meriti temperaturo. Oba otroka naj jemljeta viganol (v kapljicah). — G. M. G. v L. Da pordite, ko se vležete, dokazuje, da v pokončnem položaju, iz katerikoli vzrokov, ne dohaja dovolj krvi v glavo. Morda trpite na katarju prebavil: vendar se nam zdi, da je jutranje bruhanje psihogenega značaja tako, da bi že s primerno dozo krepke volje brčias premagal. V podporo te procedure vzemite vsak večer, predno greste spat, 3 do 4 gr bromovega natrija. Upamo, da prestane vdigovanje že prvo jutro. — G. M. K. v P. Viganol dobite v vsaki boljši ljubljanski lekarni. Čudom se čudimo, da bi sredstva mariborske lekarne ne imele. Nai ga pač naročite. — G. C. D. v R. Nam je vaše poročilo novost: in sicer precej neverjetna, ker noben tuberkulin sam na sebi ne more imeti kakega vpliva na refrakcijo in sagitalno skrajšanje zrčka. Informirajte se o stvari pri kakem specialistu. — G. R. A. v M. p. St. T. p. R. Navzlic prav dobremu popisu vaše bolezni ni moči ugotoviti, kaj vam je, brez osebne preiskave. Če kirurg ne najde ničesar, če se bolečine ublaže ob premikanju, ne narasto ob pritisku, če se končno pojavljajo periodično itd., bo končno le misliti na kako živčno bolezen. Odločite se in vstopite morda na živčni oddelek ljubljanske bolnice. Dotlej pa si poskusite redno utiravati na boleče mesto (mazanje ne zadošča) sledeče mazilo: jolithon 10,0, tngt. emoll. 50,0. — G. D. T. v Sv. V. p. T. Poskusite proti zaprtju iscenati istižin, katerega začnite jemati po 1 pastilo in več, toliko, da bo učinek zadovoljiv. — Radi žil morate po možnosti veliko težati in čim več hoditi ali celo stati. A tudi če sedite, položite bolno nogo po dolgem iztegnjeno na stol. Po noči podklatite pod nogo blazine tako, da leži noga čim višje. Vrh tega jo imejte otmotano v flanelast ovoti, s katerim jo prične vedno tesno ovijati na palcu, polagoma lazeč proti stegnu navzgor vzdolž cele njegove dolžine. — Proti srbčici uporabljajte cinkovo mazilo. Pazite pa, da si bolečih mest ne razprskate, da ne nastanejo neoprite razjede. Pijačo opustite popolnoma in pijte radensko slatino. — G. M. P. v L. Ze ime »kombuta« prav gotovo ni japonsko, verjetno pa, da je prišlo s plačo vred od vojno. Nam ni znano ne ime, ne plača, mislimo pa, da se ne motimo, če to slavno kombuto smatramo za potrditev nacionalno plačo Japoncev, imenovano »sake«. Znanstveno imenujemo enzim, ki ga povzroča plesnivka aspergillus oryzae Cohn imenovana, na sparijenem rižu, diastaze »taka«. S pomočjo te drobnice delajo v Orient vsakovrstne plače. Čist encim uporabljajo za naslaevanje koruze pri fabricaciji viskita. Belormenast, hiroskopični prašek so včasih uporabljali pri raznih boleznih prebavil (protin itd.). Danes je stvar zastarela; zato pa Amerika skrbi, da ne prestanje poleg drugih prerokov, tudi »tacke« preroki s tiho reklamo za nleane tvornice. Kar vam moremo ob obisu vsašega bolezenskega stanja nasvetovati, je tiho, mirno in redno življenje. Cemu bi se morali udeleževati nezmislne mode — in kaj drugega naliivanje »kombute« vendar ni — tam je neumevno. Prepušajte take nezmislneosti ljudem, ki so mladi in zdravi in ki ne vedo, kaj bi se počeli s svojim zdravjem in mladostjo.

dan ni ničesar del v usta.

Nekega večera je naneslo, da sem mogel občudovati njegovo veliko ljubezen do sinka, ko je le-ta proti običaju prišel povedat očetu, da gre v teater. »Pa sam?« ga je vprašal. In ni imel več miru in obstanka med nami. »To se mi pa čudno zdi,« je del. Umiril se je šele, ko je sinka radostnega nad veselo burko zagledal v loži.

In ko je pripovedoval o nezgodi, ki je malega zadela v šoli, so mu besede kar trgale obraz in videti je bilo, da bi bil od srca rad dal dva zoba za pol otrokovega, ki mu je bil odlomljen.

Ko smo govorili o slavi in sem ga opozoril, da je on prvi med Slovenci, ki ga poveljujemo že za živih dni, je odgovoril: »Saj mi to vse ni prav!« — in v duši sem uverjen, da je besede niso bile izrečene zaradi lepšega.

Mnogo črtic o njegovem kristalnem značaju bi lahko še zapisal. pa mi odpoveduje pero, ker bi izzvenele v isto melodijo o »Izrazito blagem, ponižnem, usmerjenem plemenitniku«.

Testenine in dvonosladna kava znamke »APETIT« so najboljše! Zahtevajte jih v vsaki trgovini

Miran Jarc:

Gledanje

Ves dan, od jutra do te pozne popoldanske ure mrzlično delo. Stranke, telefonski razgovori, seja, važne odločitve... in zdaj je vendar sam in se razgleduje po sobi. Prižge si cigareto. Skozi okno vidi na zapuščenem dvorišču, kjer usiha staro drevo. Na skromni trati se podi kup kričavih otrok. Deca se z vriščem umakne velikemu vozu drv, ki se je ustavil pred drvvarnico. Voznik in še dva delavca odvežejo s sunkovitimi kretnjami verige, ki rožljaje zdrknejo na tla, in začno metati polena na kup. Vse nasilno, brezobzirno, mrzlično. Gleda in ni mu žal mišičastih rok teh močnih delavcev, pač pa drv, ki padajo s suhim ropotom na ogoljena tla, kjer se mešajo pesek, rdeč prah strte opeke in redka stebelca osušene trave. Težko mu je po sleherni bilki, ki se je upognila, zvila in zmečkala pod bremenom. Težko mu je po teh panjčih, ki so nekoč rastle v močnih, sočnih vejah ke solncu in pozibavali ptice, skrivajoče se v osenčenem svežem listju. Te trde človeške roke, ki bi se morale razprostiti v proslavljanje božje luči, a so se izneverile tajnemu poklicu in kruto ubijalo: lomijo kamen, trgajo

rastlino, davijo žival, dušijo človeka. Te divje roke, ki bodo z isto brezbriznostjo objemale žensko, da jo po trenutnem utešenju zavrzijo. Ozrl se je iznad hiš, a solnce je sijalo mrko skozi meglo črnega dima, ki se je valil iz visokih stolpov tovarne. Se solncu ne da, da bi sijalo. Ptč osamel se je plašo oglasil iz nizkega grmčja in bežno odrčal pred žogo, ki je priletela z dvorišča. Tudi otroci so se razvneli v sovražnih vzgibih in kretnjah. V mladih očeh je sijala nenasična, hudobno bojevitost. On pa se je spomnil svojih dijaških let, ko je z zatajenim dihom ležal na travniku in pobožno poslušal utripanje zemlje, radoval se ob izletavanju metuljev, ob poskakovanju kobilic in migotanju mušč. Ze takrat je zasovražil ljudi, ki so se mu zadržali ubijavci, že takrat se je ustrašil samega sebe, ki se je čutil težko obremenjenega z vso dedščino ubijavstva. Kamorkoli je pogledal: mrke hiše, sive tovarne, ječe in mesnice, kot da je ves svet ogromna klavnica. In prav tako je zagledal med ubijavci samega sebe, ki je skrivaj veselneja gorja. Videl se je razvajenca, ki potrebuje tople sobe, ki je lačen in žejan, ki je izbirljen v obleki in v veseljih in se brezskrbno poslužuje vseh sredstev, ki so samo plodovi umorov. Obstal je pred zagonetko

nasprotništva med delom in gledanjem. »Delo ni lepo«, se je zavzel. Spomnil se je tisočev obrazov in rok. Zakaj so nekateri obrazi tako trdi kot da so iz jekla, in zakaj so nekateri oči kakor sijaj kovinskih konic, zakaj pa druge izsevajo spokojnost, kakor je razlita nad cveticami in drevesi...

Tedaj je spet pozvonilo pri telefonu. Samogibno je skočil k slušalu. In že je bil spet ves drugačen: umirjen, oster, lakav...

G. Popov:

Tragedija spola

Slučica iz sovjetske strokovne zveze. Nekega dne, nekega meseca (točne data nima, ker dogodek ni bil protokoliran) je začel v »mestkom« pomočnik upravitelja računskega oddelka. Priklonil se je, položil na mizo člansko karto Zveze prometnih delavcev in vkladno rekel:

»Ime mi je Semjon, da veste, ne Sofja. Na karti, ki ste mi jo dali vi, se pa potrjuje, da sem Sofja, član Zveze tiskarskih delavcev! Kaj pa je to?«

»Da,« je rekel tajnik »mestkoma«. »Pokažite.« — Hm! — Pripeti se, ve-

* mestni odbor.

ste... Morda so se zmotili v oddelku za statistiko. Da, pripeti se...

Pomočnik upravitelja je nagrbnil čelo in ponovil. »Semjon mi je ime. To ni prav nič podobno Sofji. Prosim, popravite!«

»Čudno mislite, tovariš,« je užaljeno rekel tajnik »mestkoma«. — »Kako morem popravljati uradno listino, na kateri je pečat? Tem bolj, ker hočete izpremeniti žensko ime v moško. Tega vam ne dovolijo niti v okrožnem sovjetu, nikdar pa tukaj v strokovni zvezi!«

»Ali dovolite vendar... Kak pa je moj položaj? Mar naj na veke ostanem Sofja?« je protestiral pomočnik upravitelja.

Tajnik »mestkoma« je skomignil z rameni:

»To ni nič posebnega... nedavno tega se je zgodil resnično poseben slučaj: nekemu tovarišu so zapisali rojstno leto 1925! Tu je dišalo po odgovornosti, zakaj dvestletni otrok vendar ne smemo imeti v službi! Pri vas pa ni nič posebnega... Še bolje za vas — radi službe. Ženk ne pošiljajo na nočno delo in vobče imajo vsakojake olajšave.«

»Kaj to meni mar,« se je razburil pomočnik upravitelja. »To me vobče ne zanima. Prosim...«

»Kaj vam mar? Zvezi je mar,« je

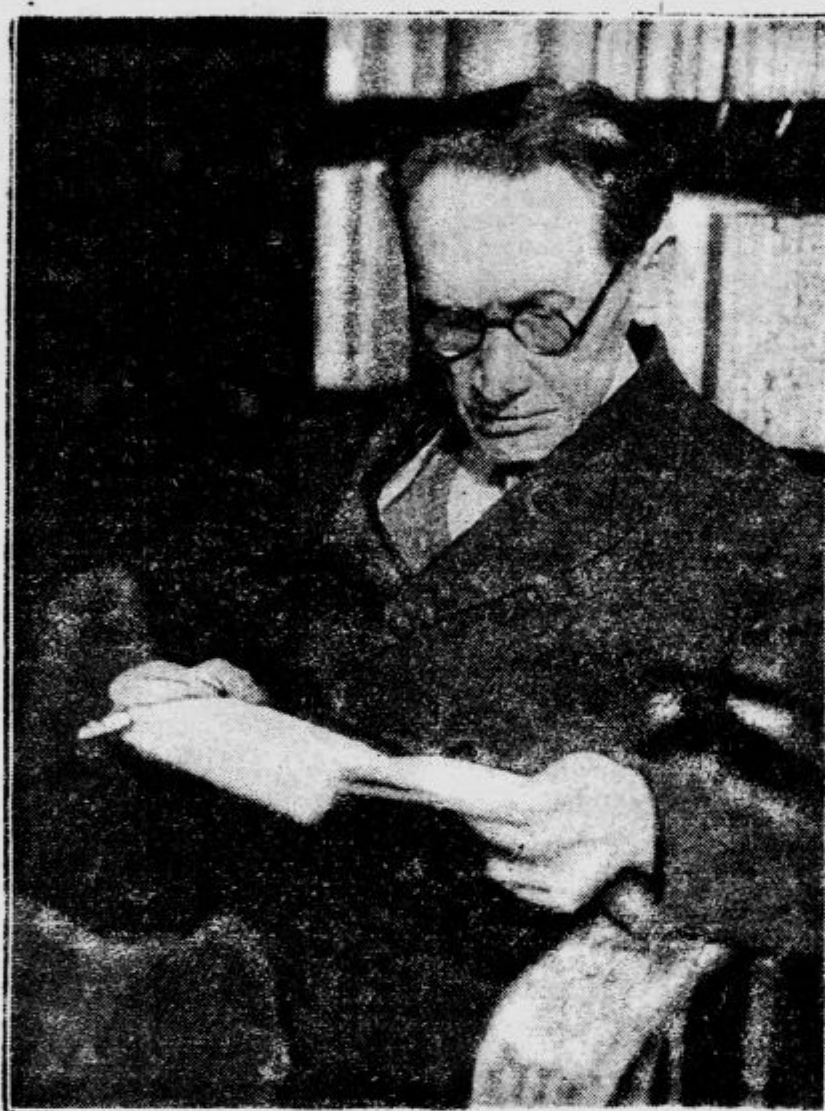
Pesnik v svojem domu

Hčerka Jasna, pesnikova soproga Ani, Oton Župančič, Andrej ali bratec, Marko - Ciciban

Življenje moža ima dve strani. Eno, ki se odigrava v javnosti, življenje borbe in javnega dela, kresanje značajev, izživiljanje duha; druga stran je posvečena življenju oddiha, čustvenosti, tihemu, zakulisnemu snovanju — življenje med domačimi stenami. Ta stran iz življenja umetnikov je široko občinstvo vedno privlačevala v veliki meri. Umetnik, ki sporoča javnosti svojo osebnost z zaključenimi deli, z izjemnimi stvaritvami, se občinstvu življensko čustveno približa, ako dobi vpogled v njegovo zakulisno človeško intimno življenje. Zato je razumljivo, da je knjiga, ki je izšla po smrti A. Francea in tega velikega prisatelja popisovala v njegovem domačem življenju in objavila nekaj njegovih, javnosti namenjenih dovtipov in domislekov ter zanimivih anekdot, našla po svetu toliko odjemalcev. Zakaj to ni samo poulična radovednost: osebnost, ki je toliko zanimiva, da se pešam z njenimi deli, me zanima tudi v svojih odnosih do vsakdanjega življenja — spoznati hočem celega moža.

Oton Župančič stanuje v Dalmatinovi ulici v hiši Kmetške posojilnice. Precej stopnic moraš pretolči, da si na vrhu; no, pesnikov korak je še prožen in on jih z lahkoto ovlađuje; običajno se ti vzpenja kar preko dveh. V predstani njegovega doma te pozdravijo s sten stare kmečke podobe, slikane na steklo in ti dahnejo v obraz nekaj domačega. Miniatura švarcvaldka ti tik-

Pesnik doma med svojimi knjigami

taka na steni dobrodošlico; to uro je dobil pesnik v mladih letih. Spredaj v poltemni police s knjigami, ki jih v naglici ne moreš pregledati. Iz predstane si že v salonu, svetlem, zračnem, nevelikem. Iznad starinske zofe se ozre vate portret pesnikove soproge, Ani, delo pokojne Kobilčeve, z druge strani iste umetnice nekončani pesnikov portret. V kotu pri oknu omarica s steklenino. Ves salonček je opremljen v enotnem antičnem slogu. Tik salona je pesnikov kabinet. Pisalna miza, police s knjigami, slovenskimi, nemškimi, angleškimi, ruskimi, francoskimi itd., nad menderjem je vzpet široka, bujnopestra bosanska preproga. V kotu pred pečjo, v zatišju pred oknom in preprihom, postelja, nočna omarica, natrpana s knjigami, tik nje pult za pisanje. Ampak to ni pesnikov ideal: njegov ideal je široka ozka soba in v nji ena sama dolga ozka miza. Na to mizo bi polagal svoje in tuje rokopise, drugega poleg drugega, s katerimi bi ravno imel posla. Človek ho- di po sobi in sede zdaj k temu ali onemu, kakor mu je baš po duši. A tako bi imel vedno vse v evidenci. Kajti kdor se ukvarja s pisanjem in tujimi rokopisi, se mu nabere v hiši toliko papirja, potrebnega in nepotrebnega, da nikakor ne moreš obdržati pregleda preko vsega. Tudi Župančič mora čisto prebrskati par kovčegov, preden najde, kar želi.

Živo mi je ostal v spominu prvi poset pri pesniku. Bilo je o božiču — vojni božič, ko sem brezdomen avstrijski

ski soldat, sestradan in ubog, prišel nekoč v prazniško tihi pesnikov dom. Ne vem, kaj smo govorili, spominjam se, da je prasketal v peči ogenj in je meni bilo, ko da prepeva Dickensov črček o mladi zakonski sreči... Pesnikov svetli pogled mi je ostal v duši in tiho oko njegove žene, ki je servirala potico in čaj. In sredi našega pridruženega pogovora je pričel pri sobi mladi Cicibanček, najstarejši pesnikov sin Marko, svetlook in svetlo-las kakor oče, z nežno, prenežno poltjo. In ko sem imel pred očmi model in stvaritelj, se mi zdi, da sem globlje razumel tiste klasične mladinske pesnitve, ki jim je ime «Ciciban».

Kajti kakor je Župančič v svojih pesnitvah poln vedre volje do življenja, tako izseva v privatnem pogovoru njegov temperament nekaj svetlega in jasnega, kar se v najožjem rodbinskem krogu še stopnjuje, da postane sredi svoje dece malone dete tudi sam. Kadar je dobre volje, zlasti ob domačih praznikih za Miklavža in božič, ki se v njegovem domu praznujejo z vso tradicionalno častitljivostjo, se razživi, igra z otroci, šali z njimi, stavi in rešuje uganke, križanke, rebuse, pripoveduje iz svojega bogatega znanja, prepeva narodne pesmi, ki jih pozna neverjetno veliko.

Ko se je pesnik vrnil iz Nemčije, je zelo ljubil sport: smučarjenje in sankanje. Tako ga je tudi Izidor Cankar predstavil v svojih «Obiskih» v sportnem kostumu. A sport na Slovenskem tedaj še ni pognal korenin, zato pesnik

svojega nagnenja ni mogel gojiti in je to svoje veselje prepustil svojim otrokom. A plavač je še danes izborni, največja njegova strast pa so — gobe. Gobe pozna, kakor malokdo po Slovenskem. Ob počitnicah, ki jih preživi že nekaj let redno v prijaznem gradiču na Zapricah v Kamniku, je važen del njegove zabave in počitka posvečen gobam. Ko vstane od pisalne mize, se ob jasnih dneh z Markom ali Andrejem napoti v senčni zaprški gozd ter blodi po ure in ure za svojimi ljubljankami. Tako se duh najlepše odpočije in zbere za novo delo.

V svojih otrocih živi pesnik svoje drugo življenje, doživlja z njimi svojo drugo mladost. Z njimi je ob zimskih dneh trosil po tivolskem gozdu pticam drobtinice in slaščice, z njimi išče okamenin, zanje zbira znamenja, s sinovoma ponavlja latinščino in grščino, z njima je žaloval, ko sta tragično poginili domači želvici...

V svojo vedro in široko naturo pa je pesnik morda najbolj uklenil svojo najmlajšo hčerko Jasno. Kajti če je resni in stvarni Marko prirodoslovec in geograf, če je Andrej živ kakor ogenj, strasten ljubitelj knjig in pisatelj že mnogih preimenitnih zgodb iz najvišje angleške aristokracije, je Jasna — jasna kot iskra, bistra kot vir. Nad vsem pa čuje budna in razumna roka materina.

Življenje je danes trpko, dvakrat trpko za slovenskega pisatelja. Njega trpkost ne prizanaša niti pisatelju Župančičevih superiornih kvalitet. Nemajhna zasluga pesnikove soproge je, ako Župančičev dom vzlic temu še danes izdihava tisto pristrčno domačnost in ono vedro, jasno tišino, ki sem jo občutil tedaj, ko sem prvič odhajal iz njegove sobe.

Oton Župančič se je rodil dne 23. januarja 1878 na Vinici v črnomeljškem srezu ljubljanske oblasti. Maturiral je na ljubljanski I. državni

gimnaziji l. 1896. In l. 1902 je dovršil študije na filozofski fakulteti dunajskega vseučilišča. Leta 1903 je pol leta služil kot suplent za zemljepis in zgodovino na ljubljanski I. državni gimnaziji, nato pa je odpoštoval v Pariz, izpolnjeval svojo izobrazbo. Poleti l. 1912 je postal dramaturg pri gledališču v Ljubljani, l. 1913 je postal upravitelj zgodovinskega arhiva mestne občine ljubljanske, torej naslednik Antona Askerca. Po prevratu ga je ministrstvo prosvete z ukazom postavilo za dramaturga Narodnega gledališča v Ljubljani.

Kot pesniku in književniku mu je kralj Aleksander I. 1922. podelil red sv. Save III. razreda, predsednik francoske Republike pa ga je leta 1923 za posebne zasluge odlikoval z znakom viteza častne legije (la Decoration de Chevalier de l'Ordre National de la Legion d'honneur).

Oton Župančič je izdal do sedaj v knjigi osem zbornikov poezij (Čaša opojnosti, Pisanice, Čez plan, Samogovori, Sto ugank, Ciciban, Mlada pota, V zarje Vidove). Župančičev zbornik pa je pravkar izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. O njem poročamo na drugem mestu. Župančičeve poezije pritevajo domači in tujinski kritiki med bisere slovenske poezije. Pesnika pozna slovenski, hrvatski, srbski, bolgarski, češki, slovaški, lužiški, poljski, ruski literarni svet prav tako kakor Angleži, Francozi, Italijani, Nemci in Španci.

Prvovrstne umetnine so Župančičevi prevodi svetovno znanih del angleške (Chatterton, Dickens, Galsworthy, O'Neill, Shakespeare, Shaw, Wilde), francoske (Daudet, Anatole France, Flaubert, Maupassant, Merimee, Moliere, Rostand, Voltaire), italijanske (Dante (trije spevi Divine Comedije), nemške (Mozartovi operi Iuan in Fortunio, Schiller) in španske (Calderon) književnosti, zlasti sloviti so njegovi prevodi Shakespeareovih dram, ki jih je kongenitalno dosegel poslovenil že deset (Macbeth, Othello, Mnogo hrupa za nič, Julij Cezar, Sen kresne noči, Zimska pravilica, Kar hočete, Beneski trgovci, Komedija zmešnjav, Ukročena trgovljava).

S temi svojimi mojstrskimi prepevitvami je Oton Župančič slovenskemu gledališču omogočil, da goji klasično dramo v vse večji meri, nego to zmogajo drugi odri.

Poleg poezij je Oton Župančič v knjigi izdal izvršno zgodovinsko tragedijo «Veronika Deseniška», ki jo vprizorijo tudi v Pragi.

Vrhu vsega je Oton Župančič urejal literarni reviji «Slovan» in «Ljubljanski zvon», je bil in je še literarni in kritični sodrnik raznih slovenskih, srbskih in hrvatskih revij in dnevnikov ter izdaja ljubljanski «Gledališki list».

Mladen Kostov (Pariz):

Od carizma skozi boljševizem k demokraciji

Krvavi vrtnec, ki se je začel v Rusiji meseca marca 1917, ter je skozi dramatične peripetije meščanske vojne vsaj navidez zaključil svojo glavno etapo razvoja in utrdil boljševiški režim, je premaknil moralne in politične osnove ruskega naroda čisto v njihovi temeljih. Stari napredek je pokopan v razvalinah revolucije. To je prvo važno dejstvo, katerega ne more utajati nihče, ki je obiskal Rusijo.

Drugo dejstvo je formiranje prave ruske demokracije, ki je stvarno dala povod za revolucijo in ki je demonstrialno svoj značaj svobode in enakopravnosti za časa demokratske republike od spomladi do jeseni 1917. Vse ljudstvo, posebno pa inteligenca, je ohranila spomine na svobodni režim mlade ruske demokracije. Celo boljševiški govore o tej dobi s spoštljivostjo. To je bil čas velikega elana, ki je korakal v objem svobodnega življenja proti epohi osvobođenja s širokimi perspektivami velike bodočnosti.

Boljševizem je ubil novo svobodo, uničil je perspektive in nade ruskega ljudstva. Vendar njegova odgovornost presega meje široke ruske države. Boljševizem je zadal velik udarec mednarodni demokraciji, izzval in utrdil je fašizem in reakcijo ter je pustil v najodločnejših momentih Slované brez zaščite.

Potrulil sem se, da bi v svojih člankih o Rusiji podal kolikor mogoče objektivno sliko. Nimam razlogov, da bi govoril neobjektivno. Dana mi je bila prilika, da se svobodno kretam koder

L. 1915: car Nikolaj pošilja v Sibirijo Trockega.

hočem. Znanje ruščine mi je omogočilo, da proučim in se sam uverim o vsem. Ne rečem pa, da je mogoče v nekaterih člankih povedati vse, kar je važno za Rusijo. Ne. Če bi hotel povedati vse, bi moral natisniti vse dokumente, ki sem jih prinesel s seboj iz Rusije. To so predvsem knjige opozicije, kjer se značilno zrcalijo intimne strani boljševizma. To sem riskiral in posrečilo se mi je, da sem listine pretihotapil čez mejo. Kadar bodo vse objavljene, bodo strahote rdečice tiranije jasnejše nego kdajkoli poprej. Upam, da bom v kratkem lahko izdal celo knjigo o tem predmetu.

Nedvomno je, da je boljševizem porazen v teoriji in praksi. Mesto svobode je prinesel Rusiji tiranijo in diktaturo. Mesto da bi zabil razredne razlike, je stvoril nove razrede in privilegirano aristokracijo rdečih činiteľev... medtem ko gineva narod v neskončni bedi. Mesto enakopravnosti in mesto socialistične države je uvedel

privatno last in socialno krivico, kakršne ne najdemo nikjer v zgodovini. Mesto antimilitarizma je stvoril rdečo vojsko in blazno oboroževanje. K vsemu temu je treba prišteti še lakoto, čeko, Ge-Pe-U i. dr.

Kako se more takšen režim držati na krmilu? — me vpraša vsakdo, ki ž njim govorim o boljševizmu. Jaz vas pa vprašam: Kako se je držal na krmilu

Trockij pošilja v Sibirijo Nikolaja.

sto in stoletja carizem? Ne pozabimo psihe ruskega naroda, ki je bil vedno potrpečljiv. Ne pozabimo tudi dejstva, da ni ruski narod edini narod, ki mora prenašati krivice, diktaturo in slične atribute nasilnega režima. Ne velja pa tudi pozabiti, da sta rdeča armada in Ge-Pe-U ustanovi, ki nimata para na svetu.

Drugo vprašanje je, kako se bo to končalo? Na to vprašanje je težko odgovoriti, kajti obstanek boljševizma zavisi od ruske nature in od mednarodne situacije.

Vsekakor sodim, da se nahaja boljševizem v veliki notranji krizi, ki ni več kriza stranke, ampak kriza države. Tudi za kulislami boja med Stalinom in Trockim je vidna destrukcija ruskega življenja ter moralna in fizična degeneracija ruskega naroda.

Tri solucije ruskega problema smatram za mogoče:

Prva je ta, da sedanji režim Stalina ostane. Ta solucija je najverjetnejša, zakaj Stalin razpolaga z oblastjo, z armado in z Ge-Pe-Ujem. Za njim stoji cela armada funkcionarjev in cel razred novih bogatinov. To pa pomeni v Rusiji zelo mnogo.

Obstoj tega režima znači bedo in lakoto, v nekem oziru tudi gospodarsko katastrofo. Ta režim mora priversti Rusijo v popolno anarhijo. Kdor pozna rusko miselnost, dobro ve, da so bili Rusi izredno naklonjeni socialni pa tudi individualni anarhiji. Podoba je, da se simptomi te anarhije že pojavljajo. Ruski narod, obupan vsled dolgega trpljenja, preganjan in nadvladan, je izgubil sleherni nado v boljši življenje. Pri inteligentih je še opaziti iskrico vere v bodočnost, toda široke mase, posebno kmetje, so depimirani. Strašno je mo-triti propad naroda kot je ruski narod. Najstrašnejše je to za nas Slované, ki smo vedno ljubili in še danes ljubimo Rusijo. Sovražniki Slovanov so poslali v Rusijo Ljennina, da je organiziral revolucijo. Sovražniki Slovanstva so danes edini, ki se veselijo, da se drži rdeči režim, ki vodi ljudstvo v velike te-

Pesnikova mati

strogo odgovoril tajnik. «Bo že Zveza poskrbela za vas! Čudno se mi vidi, tovariši, da imate take krive predsodke. Ženska ste, mlada, izobražena ženska.»

«Če vam pravim, da nisem ženska! Za Boga! Kdaj se je še ženska imenovala Semjon?» se je togotil pomočnik upravitelja.

Tajnik «mestkoma» je pogledal izkaznico in je rekel: «Jasno zapisano: Sofja. Črno na belem. Vi pa trdite, da je to možko ime? Da se vam par besede potrebe izgubljati čas!»

«To je... to je... Vrag si ga vedi, kaj je to!» je z jeznim glasom rekel pomočnik. «Semjon mi je ime, vam pravim, ne pa Sofja. Semjon!»

Tajnik pa je odgovoril z uradnim glasom: «Nu glejte jo, ženska logika! Tu je dejstvo, uradna listina, statistika, vse s pečatom in podpisom, vi pa trdite svoje. Nu, razen tega, ne kričite! Ako ste ženska, nikar ne mislite, da si lahko vse dovolite. Pustite izkaznico tukaj, mogoče še kaj napravimo.»

Pomočnik upravitelja je odšel. Kar ponižanega se je čutil. Sel je, zamišljeno in žalostno govoreč sam s seboj:

«Sofja... Ne! Kaj je vendar to? Da bi bil vsaj Oktjabrina ali proletarska Revolucija! *... A Sofja?!...»

* V Sovjetski Rusiji komunisti ne krstijo več otrok, temveč jim dajejo imena mest, rek, sovjetskih dostojanstvenikov ali važnih dogodkov v Rusiji

Hiša na Vinici, kjer je bil Župančič rojen

L. 1928: Stalin pošilja Trockega v pregnanstvo.

žave. Sovražniki Slovanstva se s tem položajem okorišajo.

Druga rešitev ruske krize bi bil Trocki. Ta stvar je sicer težko izvršljiva, a ni izključena. Trocki ima med pravimi boljševiki veliko avtoriteto. Večina starih komunistov se drži njega. Z njim so tudi boljševiki delavci. Toda vsi ti so zaenkrat izključeni iz stranke ter so v obilni meri tudi brez dela in brez kruha. Trocki ima mnogo pristašev med starejšimi častniki rdeče vojske. Vendar si je režim znal pomagati na ta način, da je stare častnike odstranil in jih nadomestil z novimi, ki so vdani vladajočemu režimu. Trocki je mož velike energije in prepričan revolucionar z veliko prakso. Okrog njega se grupira opozicija, ki bi se drugače sploh ne smela pojaviti na poprišču. Tako vidimo, da tudi ta solucija ni izključena.

Vprašajmo se pa, kaj bi prinesel Rusiji režim Trockega? Ostal bi res zvest samemu sebi, a izzval bi vojno proti Evropi. In usoda Rusije bi bila odvisna od uspeha ali neuspeha te vojne.

Tretja solucija je obnovev ruske demokracije. Med boljševiki je mnogo ljudi, ki smatrajo to obnovev za mogočo,

ker so prepričani, da se morajo restavrirati pravice vseh državljanov in da se mora izročiti usoda ruskega naroda v roke demokratičnih vodij. Ti ljudje stoji danes ob boku Trockemu, čeprav se z njim ne strinjajo. Poleg teh pa živi ogromno število ruskih inteligentov, ki so se nekoč borili za osvoboditev ljudstva in ki morajo danes trpeti vse strahote režima. Ti ljudje so pripravljeni žrtvovati vse, da se ruskiemu narodu vrne njegova svoboda. Na žalost pa so baš ti ljudje brez sredstev, kakor je brez sredstev ves ruski narod. Ali bodo našli priložnost, da strmoljavijo režim diktature, s čimer bi nastopila prilika za restavracijo demokracije? To je želja vsakogar, ki ljubi pravičnost in svobodo. To ni nemogoče, dasi je težko. Ne pozabimo, da je bilo težko strmoljaviti tudi režim carizma, ki je imel, kakor imajo danes boljševiki, svojo armado in svojo policijo.

Kakor je poginil carizem, in dvoma, da bo tudi boljševizem enkrat konec. Takrat bo tudi konec sramote našega stoletja, ki je moralo tako dolgo prenašati azijski barbarizem mogotcev v Kremlju.

L. 19...? Po praškem »Venkovu«

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Nedelja, 22. jan., ob 15. pop.: Ukročena trmoglavka. Ljudska predstava pri znanih cenah izven.

Ponedeljek, 23. jan.: Kandida. Red D.

Ljubljanska opera

Nedelja, 22. jan., ob pol 15. pop. Faust. Gostuje ga. Zinka Vilfan-Kunčeva. Izven. Ljudska predstava pri znanih cenah izven. Ob pol 19. zvečer. Slavnostna akademija v proslavo 50letnice Otona Župančiča. Izven.

Ponedeljek, 23. jan.: Zaprti.

M. riborsko gledališče

Nedelja, 22. ob 15.: »Takrat v starih časih«. Znižane cene. Kuponi. Ob 20.: »Orlova«. Kuponi.

Ponedeljek, 23.: »Župančičev večer«.

Celjsko gledališče

Nedelja 22.: »Razporeka« za 25% znižane cene. Začetek ob 4. uri popoldne.

Vstopnice za slavnostno Akademijo v proslavo pesnika Otona Župančiča, ki se vrši nočjo ob pol sedmih zvečer v opernem gledališču, so že popolnoma razprodane. Na to opozarjamo posebno izvenljubljanske posetnike.

»Faust« v ljubljanski operi. Danes, v nedeljo, popoldne se poje v ljubljanski operi Gounodova opera »Faust«, v kateri gostuje odlična umetnica ga. Zinka Vilfan-Kunčeva, ki si je v dosedanjih svojih gostovanjih na našem odru popolnoma osvojila našo gledališko publiko. Z ozirom na Župančičevo akademijo je začetek popoldanske predstave že točno ob pol treh popoldne. Drama upriži isti dan ob tih popoldne Shakespearevo komedijo »Ukročeno trmoglavko« v Župančičevem prevodu. Za obe predstavi veljajo znižane ljudske cene.

Nedelja v mariborskem gledališču. Popoldne ob 15. letošnji operetni slager »Takrat v starih časih«, zvečer ob 20. prva repiza letos navdušeno sprejete opere »Orlov«.

Koncertno naznanilo. Meseca februarja bodo v Ljubljani sledeči koncerti: V ponedeljek, 6. februarja nastopi v Unionski dvorani pevski zbor slovenskih učiteljev pod vodstvom Srečka Kumarija. Zbor je dosegel minulo soboto velik uspeh v Zagrebu. — V četrtek, 9. februarja je klavirski koncert pianistke Jadvige Poženelove v Filharmoniji dvorani; v ponedeljek, 13. februarja pa koncertna beogradska koncertna pevka Jelka Stamatovićeva, ki se je pravkar povrnila s koncertne turnee na Češkoslovaškem. — V ponedeljek, 20. februarja nastopi prvič v Ljubljani rumunski pevski zbor iz Bukarešte »Cantarea - Romanea«, ki se vrača s turnee iz Francije nazaj v Rumunijo.

Vasilij Mirk, Deset povesti za klavirsko mladino

Za Božič 1927 je izdalo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« zbirko lahkih skladb za klavir, ki jih je uglasbil tržaški skladatelj Vasilij Mirk in imajo za podlago nekatere priljubljene narodne pesmi (O čuku in sovi, O črni kosu, O samotnem čopku, O barčici na morju, O rožmarinu, O rožicah na polju, O veselem pastirku, O škrlatni črni, O meglici nad jezerom, O vojaškem bobnu). Te pesmi so postavljene za dvo- in troglasno izvajanje na klavirju, dokaj suhoparno in ne preveč lahko. Mogoče kvari preglednost litografija in pa dostavljena priložila ter silno ozki tisk. Tako sta n. pr. 6. in 8. številka navidez dokaj pretežki za začetnike, obenem pa tako preprosto harmonizirani, da bi za to stopnjo tehnične dovrženosti bila že tudi modernjša usmerjenost umestna. Mislim, da je umetna naivnost, ki predpostavlja, da začetnik ali pa otrok posebno ne razume nobene druge glasbe kot tisto, ki temelji na edini izbiri treh glavnih trizvokov, in ki je pri nas osobito med pedagogi zelo v razvidi, zelo daleč od cilja, ki si ga stavlja sodobna glasba. V ostalem je vseščito zelo lepo izdan, dasi litografirane

pa duhovno vsebino pesmi »Ptici Samožive«. Josip Vidmar je prispeval »Dva pogleda«: z njemu lastno živahno in zanimivo analizo razpravlja o Župančiču kot umetniku in kot človeku ter postavlja pararelno s Prešernom. O razmerju Otona Župančiča nasproti sodobnosti in sodobnih stremeljenj nasproti njegovi poeziji razpravlja pesnik Miraž Jarc. Mikavno pripoveduje dr. Ivan Lah o Župančiču kot pesniku mladine in o njegovi Beli Krajini. Janko Glaser podaja v svoji razpravi Župančičeva »Pesem mladine« nova, interesantna podatke o tej za generacijo naše Moderne tolikanj značilni pesnitvi.

Za temi razpravami, ki vsaka s svojega vidika, samo ob sebi se ume, bolj ali manj subjektivno premotriva Župančičevo pesniško-stvariteljsko osebnost, izpopolnjuje splošno sliko razprava A. Debeljaka o Župančiču kot prevajalcu, ki se dotika tudi celotnega problema prevajanja. V knjigi bi zijala velika vrzel, če nas ne bi naslednji sestavek iz urednikovega prejšnjega seznanil z biografskimi podatki, ki bodo dobro rabili tudi prirediteljem pripravljajočih se Župančičevih proslav na kmeth.

Jako važen del knjige so bibliografski podatki o Župančičevem literarnem delu iz vsakega perea našega bibliografa dr. I. Šlebingerja. Tu je prvič zbrano do malega vse, kar je pesnik objavil od l. 1894. do najnovejšega časa. Tako je omogočen pregled njegovega dela. Pisec sam pravi, da ta bibliografska skica še ni popolna, zlasti ne glede prevodov v tuje jezike in študij o Župančiču; nadejamo se, da jo bo izpopolnil v »Ljubljanskem Zvonu«. Brez dvoma smo s to bibliografijo dobili zanesljiv vpogled v Župančičevo literarno delavnost in imajo tu zbrani podatki trajno vrednost.

Na koncu je kratka, a tem bolj zanimiva opazka: Seznamek Župančičevih prevodov, ki so pripravljeni v rokopisu za tisk in iščejo založnika. Pomotoma je izpuščena Galsworthyjeva drama »Joy«, ki smo jo videli na ljubljanskem odru.

Ilustracij je — kot že omenjeno — deset. Najprej pesnikov nalašč za zbornik posnel portret, nato slika pesnikovega rojstnega kraja Stariše, za tem pa se vrste slike: Pesnikov stariš, rojstna hiša. O Župančič v mladih letih, pesnik »Samogovorov«, pesnik »Jeralca«, pesnikova soproga, pesnikovi otroci, pesnik v rodbinskem krogu.

Lepo, vsebinsko bogato knjigo je poklonila »Tiskovna zadruga« slovenskemu občinstvu za jubilej našega največjega sodobnega pesnika. Preverjeni smo, da bodo radi posegli po nji vsi, ki se želijo poglobiti v Župančičevo poezijo in ga spoznati skozi prizmo onih, ki so se bavili s pesnikovimi deli s tisto ljubeznijo in resnobo, ki je dostojna velikega poeta.

Ante Kovač, »Sentimentalna putovanja boga Marsa«

Ante Kovač je znan predvsem onim Slovincem, ki čitajo zagrebško »Riječ«. Tu izhajajo njegove koserije s psevdonimom »Piflicus«. Tako ostrega, a hkrati hudomušnega, prešerno vselega in jedko zadržanega, v celoti pa na moč zabavnega in prikupnega kramljavca ne bo našel kmalu, vsaj v srbohrvatski in slovenski literaturi ne. Da je ta temperamentni in nadarjeni politični satirik in humorist tudi dober literat, je pokazala že njegova knjiga »Imperije iz jedne epoke«, ki jo je izdal istega leta kakor knjigo »Milovanje in proz«. Še bolj pa nas pričujejo o tem najnovejša Kovačeva knjiga »Sentimentalna putovanja boga Marsa« ki jo je izdal v lastni založbi s svojim portretom (delo Marijana Trešca) in ki obsega 137 strani velike osmerke (razen inersatnih dodatkov, ki so pri pripovedniški knjigi nov, za današnje razmere značilen pojav). Tu je zbranih 25 novel, ki so po snovi posnete večinoma iz legijonarskega življenja med vojno; nekatere so le posredno v zvezi z bogom Marsom (tako n. pr. »Devojka, koja peva na trećem katu«), ostale pa bi šteli izključno v sfero boginje Venera.

Mars in Venera sta v tej knjigi sploh skoroda nerazdružljiva dvojica. Novela Ante Kovača daje erotika poglavitni ton in najzanimivejša obeležja. Ponekod je precej naturalistično pobavljiva, da zadisi po pikanteriji, vendar pa bi bilo napak, če bi hoteli videti v tem afont proti etiki. Ante Kovač je temperamentna pisateljska natura, iz katere uprav bruhla življenska sila; med Hrvat bi videl podobne pripovednike v Ivanu Kozarcu, Petici Petroviću in Josi Ivakiću. Njegova erotika je anakreontska, brez marguerithovskega rafiniranja in velikomestne pokvarjenosti.

V novelah je mnogo avtorjevih vtiskov iz za legijonarskih dni v Rusiji. Dejal bi, da so s te knjige dobili naši legijonarji svoj »Dcameron«. Tu so mične, tu in tam z Mau-passantovo spretnostjo zaokrožene in poan tirane ljubezenske zgodbe iz Rusije, kjer so Srbi vzbujali »furor« med ženskim svetom »Gimnazistka«, »Medicinarica« in »Učiteljica na Belom moru« so za avtorjevo erotiko posebno značilne novele. Iz Rusije se preneso ljubezenske pustolovščine naših ljudi na angleška tla (»Devojka iz Glasgova«), na francoska (»Udovica iz Orangea« in dr.), v Solun in v Afriko (»Grožlje gospodice Nette«, »Što bešec«). Nato se vrste ljubezenske zgodbe povojnih dni: vse v istem tonu — žarka, šaljive, hudomušne. Knjigo zaključuje še omenjena »Devojka koja peva na trećem katu«, zgodba slovenske služkinje v Zagrebu, ki vtelesi v sebi pravo jugoslovenstvo, ko postane nezakonska mati najprej s Slovincem, potem s Hrvatom in naposled s Srbom — samimi vojaki. Njene pesmi pa je avtor pobral na čudnem mestu: take slovenščine najbrž ni niti med zagrebškimi služkinjami Slovenkani.

Kovačev način pisanja je silno živahen in ima izrazito osebnost nogo. Njegove novele se prijetno čitajo in ne pozabljajo tako kmalu, zakaj v njih je zajeto prijetno življenje in nekatere osebe so začrtane tako ostro, da jih vidimo. Povsod se čuti avtorjev temperamenten način pisanja in iz vsega veje iskren humor. Pisec nima visokih umetniških pretenzij (s tega vidika ga nismo niti presojali), ima in imel pa bo svoje hvalne čitatelje.

»Sentimentalna putovanja boga Marsa« priporočamo. Naročajo se pri Ante Kovaču, glavnem uredniku »Riječ« v Zagrebu.

Ivo Sever: Oton Župančič. Kot prvi zvezek novostanovljen, 4 krat na leto izhajajoče knjižice »Naša Gruda«, ki bo prinašala izvorna leposlovna in kritična dela, je pravkar izšla knjiga Iva Severja: Oton Župančič, s sledečo vsebino: Župančič v pesmi, tragediji in življenju — O netrogičnosti Župančičevih junakov — Veronika Deseniška: tragedija ali komedija? — Kritika Župančičevih izjav o Veroniki Deseniški — Župančič

in »bodočnost« — O slovenski kritiki — Župančič na razpotju — Novi vidiki — Prireditev Veronike Deseniške — O eklektizmu — Župančič eklektik — Abonement (50 Din za dve številki) naj se pošilja na naslov: »Naša Gruda«, Zagreb, Bakačeva 3. Janačkov ciklus v Brnu. Narodno divadlo

v Brnu na Moravskem pripravlja serijo predstav iz sodobne kulture in namerava v zvezi s tem uprizoriti celoten ciklus Janačkovih oper.

Langerjeva »Periferija«, je po ameriškem uspehu Reinhardtovcev prodrla tudi v Švicu. Dne 2. februarja jo bodo igrali v Curihu.

„Drsalka“

Pomen besed.

Vodoravno: 1. kratka meseca, 4. franc. oblika za ruskega suverena, 5. vas pri Litiji, 6. mesto v Belgiji, 9. in 17. mnogo rabljen latinski izraz za popolno neznanje, 13. naslonica, 14. kateri francoski pisatelj je bil po babici črnc? 15. edicija (kratica), 16. mrčes, 19. naslovna kratka, 21. del parnega stroja, 22. plaz, 24. češki kraj.

Navpično: 1. plevel, 2. papiga, 3. debeluh, 4. datumski kratka, 7. zabava, 8. Vergijeva opera, 10. razum, 11. nota, 12. južnoarabsko plemo, 18. oče, 19. ograja, 20. uzmovič, 21. zabavišče, 23. govedo.

Zlogovnica

Naslednjih 71 zlogov je razvrstili v 23 besed. Najprej njih početne, nato pa končne črke. obojne čitane navzdol, povedo dva pomembna stihia iz znane pesmi Otona Župančiča. Zlogi se glasijo:

al — an — an — aš — bo — br — cer — di — di — do — do — dre — e — e — el — ev — fen — ge — gu — gu — har — i — id — je — je — ju — kev — ko — ko — kri — lan — lem — len — les — li — me — mal — ne — net — no — no — o — o — o — o

Naši onstran granic

Fašistična okupacija goriske »Zadrzne Zveze«

V Gorici, 20. januarja. Fašistični listi so že pred meseci napovedovali, da bo treba napraviti red tudi na gospodarskem polju, kakor se je napravil na političnem in kulturnem. Naša narodna gospodarska organizacija da ni nič drugega, ko prikrita politična organizacija, ki ji je glavni namen, da odvalja »drugorodno« prebivalstvo od italijanske fašizma. Fašizmu je šlo pač za to, da čim prej dobi v svoje roke to našo gospodarsko organizacijo in tako tudi gospodarski prave »drugorodce« nase.

Goriška »Zadrzna Zveza« je včeraj prejela naslednji

odlok goriškega prefekta

Prefekt goriške provincije
Z ozirom na odlok od 3. avgusta 1926 št. 565 kab. s katerim je podprefekt odpravljenega goriškega okrožja, poverjen po prefektu furlanske pokrajine, imenoval nadziralno komisijo z nalogo, da natančno nadzira upravo in poslovanje »Zadrzne Zveze« v Gorici;

z ozirom na poročila, ki jih je predložila omenjena komisija in iz katerih izhaja, da se »Zveza« nahaja v absolutni nezmožnosti tudi zaradi nedostopnih sredstev, da bi v članjenim zavodom dajala ono učinkovito pomoč, ki bi bila potrebna, da bi se jim zagotovil večji razvoj in razmah;

upoštevajoč, da bi nadaljnji obstoj takega položaja mogel imeti težke posledice, ker je z včlanjenimi organizacijami zvezan velik del gospodarskega življenja tega prebivalstva;

smatrajoč, da sedanja uprava »Zveze« ne vzbuja zaupanja, da bi mogla izvesti odnose nujno potrebne ukrepe v svrhu zaščite koristi skupnosti in posameznih članov;

ozirajoč se na čl. 3. občinskega in pokrajinskega zakona od 4. februarja 1915, št. 148, izpremenjenega s kr. odlokom od 30. decembra 1923, št. 2339,

odreja:

1. Upravni organi »Zadrzne Zveze« v Gorici in sicer občni zbor, Zvezno predsedništvo in nadzorništvo se razpuščajo.

2. Kom. dr. Likurg Petrelija se imenuje za prefekturno komisarja za izredno upravo imenovane Zveze z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki so bile poverjene imenovanim upravnim organom, in z nalogo, da izvede vse potrebne ukrepe, da se zagotovita Zvezi in včlanjenim zavodom potrebni razvoj in razmah v interesu gospodarstva tega področja.

Prefekt:

podpisan: kom. Cassini.

Komisar iz Parme.

Goriška »Zadrzna Zveza« je tako kar čez noč prešla v fašistične roke. In tu ni bilo nikakršnih »nepravilnosti« v poslovanju, na katere bi se bila mogla sklicevati fašistična oblast, temveč edino le — »pomankanje sredstev«, s katerimi bi se mogli zagotoviti zadovoljiv razvoj in razmah »Zveze« in njenih članic, naših združenj!

Komisarja pa niso mogli najti niti v Gorici, niti na vsem Goriškem, temveč so morali iti ponj v daljino — Parmo, kjer je dr. Likurg Petrelija ravnoletl tamošnje mestne hranilnice in kot tak seveda kar najbolje pozna gospodarske razmere v goriški deželi, katere nikdar niti videl ni!

Izročitev poslov fašističnemu komisarju. Včeraj ob eni popoldni je bil predsednik naščelstva, dr. Stojan Brajša, pozvan na prefekturo, kjer mu je bil izročen odlok o razpustitvi ter o imenovanju komisarja. Takoj nato je dr. Brajša v spremstvu šestih policijskih agentov moral oditi v Zvezne prostore in izročiti posle komisarju. Sestavil se je zapisnik, v katerem se je ugotovilo, da se je naša blagajna v polnem redu.

V prihodnjih dneh je pričakovati kar najres-

nejšega »runa« na Zvezo, ker pač ljudstvo nima in ne more imeti zampanja v novo upravo.

Zamera.

Zveza je bila že od meseca avgusta leta 1926, pod nadzorstvom posebne fašistične nadzornovalne komisije. Toda Zveza se je posebno zamerala fašistom lanske jesen, ko je tolmislki inž. Marzan skušal ustanoviti fašistovsko zvezo mlekarn, pa so vse v Zvezi včlanjene mlekarnne odklonile pristop.

Razsežno delovanje »Zveze«.

Goriška »Zadrzna Zveza« je imela 170 članic s 47.000 člani in je imela lani 97 milijonov lir prometa. Izdajala je svoje glasilo »Gospodarski List«. Ustanovljena je bila leta 1903. In bi bila torej letos praznovala svojo petindvajsetletnico. Velika njena zasluga je, da je združila nad 40 mlekarskih združenj in tako ustvarila nekaj monopol za mlekarske izdelke na Goriškem. Obenem pa je imela tako rekoč tudi monopol za agrarni kredit, ker ga je dajala po tako ugodni obrestni meri, da je niti državi agrarni kredit ni mogel izpodrinuti na tem polju. V letih 1922, in 1923, je s pomočjo kakih 40 stavbiških združenj obnovila skoraj tretjino po vojni razdele ne dežele. V Brdih je odkupila velike kompleksne veleposesev in zemljo razdelila med kolone. Vzdrževala je tudi močan blagovni promet, dobavljajoč kmetom umetna gnojila, stroje in druge poljedelske potrebščine.

Italijansko poslovanje.

Danes jutraj se je pričelo v Zvezi že italijansko poslovanje. Uradništvo je ostalo na svojih mestih, toda zavod je od danes dalje italijanski in tako se pač zgodi stasoma tudi vsem večini že tudi določene za smrt.

Zahvala

Podpisana se Trgovskemu dobrodelnemu društvu »Pomoč« v Ljubljani najtopleje zahvaljujem za točno izplačano posmrtnino po pokojini soprozi Frančiški Kriznar.

Anton Kriznar, trgovec. Stražišče pri Kranju.

Zahvala

Pidpisana se Trgovskemu dobrodelnemu društvu »Pomoč« v Ljubljani najtopleje zahvaljujem za točno izplačano posmrtnino po pokojinemu sinu Antonu Ravhekarju, trgovcu v Ljubljani.

Ivana Ravhekar, Bohinjska Bistrica.

159

Reumatizem.

IZJAVA ZAHAVALNOSTI

G. d-r. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43.

Pred nekoliko dnevi dobila sem Vaš lek RADIO BALSAMIKA proti reumatizmu. Bil je tako uspešen, da mi je ublažil strašne bolečine v rokah. Radi tega se Vam zahvalim In Vas povsod priporočam. Prosim Vas, da mi čim prej pošljete še dve steklenici, ker jih nujno rabim.

Kotašim, 7. oktobra 1927.

Andjelika P. Ljošnjak.

Lek RADIO BALSAMIKA izdeljuje, prodaja in razpošilja po povzpetju Laboratorija RADIO BALSAMIKA D-r. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43. Lek dobite v vsaki boljši lekarni in drogeriji.

Gospodarstvo

Delovanje bencinskega kartela v Jugoslaviji

Zakaj je v naši državi bencin dražji kakor v drugih državah? Veliko oškodovanje države. Pohvalno postopanje vojaških oblastev.

V eni zadnjih števil *»Jugoslovenskega Lloyd«* je bila objavljena zanimiva razprava g. Dobroslava Jevgevića o delovanju bencinskega kartela v Jugoslaviji. Iz narodno gospodarskega stališča je to za Slovenijo zelo važno vprašanje, ker je pri nas industrija močno razvita in poraba mineralnega olja znatna. V tem članku pravi Jevgević med drugim naslednje:

Najmočnejši in najnevarnejši kartel v naši državi je bil pred leti ustanovljen od velikih podjetij mineralnega olja. V tem kartelu se nahajajo naslednje družbe: Standard, Vacuum, Shell in rafinerija Danica v Brodu, katero je nedavno kupila družba Standard. V Jugoslaviji se porabi mineralnega olja v vseh fazah njegove predelave letno 85 milijonov kg. Čeprav so imenovane družbe ostri konkurenti na svetovnem tržišču, vendar pripravljajo na gotovih tržiščih časne aranžmane, ako jim ti aranžmani zanjami večje dobičke in lažjo eksploatacijo. Ko so opazili, da je Jugoslavija izboren vir za dohodke, so njihovi ravnatelji na konferenci v Londonu leta 1926. sklenili kartel za našo državo in sicer za dobo štirih let ter na bazi kontingentov.

Da zadostijo pogojem o potrebi najmanj treh licitatorjev pri državnih nabavkah, nastopajo člani kartela pri licitacijah samostojno. Kartel je takoj fiksiral cene bencina v Jugoslaviji na 4.75 Din na debelo brez carine in trošarine. Te družbe prodajajo blago iste kakovosti v Berlinu, na Dunaju in v drugih državah, kjer jim ni uspelo ustanoviti kartelov, po 2.20 do 3 Din, kar pomeni, da kartel letno podraži bencin v Jugoslaviji za okrog 200 milijonov Din. Ker v naši državi večji del porabe bencina odpade na potrebe mornariških in zrakoplovnih komand ter ministrstva za vojsko in mornarico in ker so člani kartela v posameznih letih prodajali bencin še dražje, lahko trdimo, da so naši dosežani proračuni zaradi kartela preveč obremenjeni za najmanj 1 milijardo dinarjev. Proizvodi nafte predstavljajo v našem državnem proračunu ogromno rubiko, zato bi bilo treba posvetiti temu vprašanju posebno pažnjo, kajti to, kar se sedaj dogaja, kaže nesposobnost in pomanjkanje inicijative pri nekaterih merodajnih krogih.

Rusko-nemški petrolejski blok, ki prodaja proizvode podružljivih ruskih izvorov nafte, nudi navzile visokim stroškom za prevoženje iz morskih ladij na donavske šlepe blago po znatno povoljnejših cenah. Tudi blago, ki ga dobavljajo v obliki bencina Standard in ostali člani kartela, je rumunsko provinjenje, kajti Angleži in Američani so si zagotovili majoriteto pri rumunskih podjetjih Astra Rumunij in American Roumaine. Toda v Rumuniji obstojajo tudi neodvisna podjetja in naši državni organi bi mogli pri nekoliko večji aktivnosti v vsakem času kupiti na borzi v Bukarešti isto blago po svetovni pariteti, katero sedaj plačujejo na škodo narodnega gospodarstva družbam kartela po mnogo višji ceni. Iskanje novih tržišč in novih izvorov bencina, bi bila prva dolžnost naših merodajnih faktorjev, ki danes smatrajo, da morejo imeti mirno vest, če so se pri licitaciji javili trije formalno neodvisni ponudniki. V Poljski je bil nedavno ustanovljen bencinski kartel ter je takoj uveljavil ceno bencinskim vrstam od 28 na 34 zlotov pri toni. Vendar pa so odgovorni faktorji v Poljski takoj ukrenili potrebne ukrepe, da onemogočijo špekulacijo kartela.

Naše prometno ministrstvo potrebuje letno 20 milijonov kg mazil in raznih mineralnih olj ter je neosnovan strah pred temi močnimi finančnimi skupinami. Nikako ni mogoče kartelirati ves svet. Jugoslovenski kartel tudi ne predstavlja nikake politično-ekonomske zveze; ta kartel je edino sporazum ad hoc za izkoriščanje naše gluposti. To nam dokazuje dejstvo, da se je baš v zadnjem času razveljavil ozorben boj med ameriško in angleško petrolejsko industrijo.

V borbi za svetovna tržišča in v konkurenčnem boju so angleški delničarji izgubili že težke milijone ter je bil Sir Dederding, predsednik angleške Shell družbe prisiljen, skleniti v Ameriki ne baš povoljno posojilo, samo da si zagotovijo finančna sredstva za konkurenčno borbo. Morda vendar nismo mi oni, ki naj plačamo stroške tega boja! Na drugi strani imamo vse zakonske možnosti, da izključimo kartel pri državnih nabavkah. Po zakonu o državnem računovodstvu se vsak dogovor med licitanti težko kaznuje ter ima za posledico trajno izključitev od vseh državnih nabavk. Za obstojnost kartela obstojajo konkretni in pozitivni dokazi, kakor tudi izjave odgovornih oseb velikih podjetij, katera so vodilni čimtelji kartela vabili k sodelovanju ter jim nudili dele kontingenta in denarno odškodnino. Pristojnim ministrom je znano, da so predstavniki kartela potovali v Bukarešto ter nudili rumunski industriji članstvo v kartelu. Zakaj to ni dosedaj dovedlo do postopanja ali preiskave, se bo v najkrajšem času doznalo.

Edino simpatično v tem problemu je dejstvo, da so vojaški krogi prvi imeli odločnost, da so se postavili proti kartelskim cenam. Ob priliki direktne nabavke za vojno ministrstvo je rafinerija »Danica« v Brodu zahtevala, da ministrstvo osvoji njeno znano dražjo ponudbo na podlagi zakona, po katerem morejo biti pri licitacijah proizvođa domačih podjetij za do 10 odstotkov dražji, kakor proizvođa inozemskih podjetij. Minister za vojsko in mornarico je dobro vedel, da je družba »Standard« kupila od budimpeštanskih velekapitalistov družbo »Danica« za ogromno vsoto enega milijona dolarjev. Dobro je vedel, da družba »Danica« ne predstavlja tako velike vrednosti ter da družba »Standard« ni kupila »Danice«, marveč ugodnosti te družbe. Zato je odbil ponudbo »Danice« ter pristal na najcenejšo ponudbo. Komanda vojnega zrakoplovstva je šla isto pot, kajti energični general Stanovljović ni hotel, da z narodnim denarjem polni žep kartela. Organi te komande kupujejo sedaj bencin na izvornih tržiščih po ceni, ki velja v dotični državi.

Agenti kartela so na to povzeli tiho akcijo, da bi očuvali kartel omajane pozicije, in sicer proti vsem onim, ki stojijo na braniku državnih interesov in proti vsem onim, ki so jim na poti. Pričakujemo, da bodo tudi ministri za trgovino in industrijo, minister za kmetijstvo in vode ter prometni minister s osiroma na valnost mineralnih olj

Razprava ožje komisije za komercializacijo državnih železnic

V ponedeljek je prišla v Beogradu s svojim delom ožja komisija za izdelavo načrta uredbe o komercializaciji državnih železnic. Glede na ostre kritike, ki so bile iznešene na širši anketi 5. decembra, je bilo za delo te komisije pričakovati veliko zanimanja. Medtem pa se je razprava vršila brez zanimanja javnosti z neverjetno brzino in površnostjo. In vendar gre za nadvse važen problem, za temeljito spremembo upravnega sistema podjetja, ki predstavlja vrednost 16 milijard Din, ki ima 5 milijard letnega denarnega prometa ter zaposluje nad 60.000 nameščenih in delavcev. Izgleda, da stvar ni več resna, ker se drugače tako dalekosežen in obširen problem ne bi reševal tako pavalšno.

Ožja komisija v treh dneh svojih razprav ni prišla do drugega, kakor da so delegati v glavnih potezah razvili svoja mišljenja glede najvažnejših vprašanj. Do pozitivne formulacije teh idej pa sploh ni prišlo in večina vprašanj je ostala odprta. V mnogih odločilnih točkah so ostala mišljenja deljena ter bodo kot taka predložena ministru v odločitev.

Med razpravo se je izkazala prava namera avtorjev uredbe, ki so brez ovinkov priznali, da naj bodo v prvem upravnem odboru sami železničarji ter da na gospodarske kroge ne reflektirajo odnosno jim ne zapuajo. Po mišljenju generalne direkcije naj bi bil upravni odbor, sestavljen po večini iz železničarjev, nekaka obramba proti političnim vplivom. Jasno je, da so gospodarski delegati odklonili take vrste upravni odbor, ki ne daje nikakega jamstva, da bodo železnice res upravljane po trgovskih načelih, ter zahtevali, da pridejo v upravni odbor najmočnejše kapacitete iz praktičnega gospodarskega življenja, ki naj izvedejo v upravi in obratu sanacijo in racionalizacijo. Mišljenja glede sestave upravnega odbora so ostala odvojena, čeprav je od tega odvisen uspeh komercializacije.

Konstatiralo se je, da bi morala uredba o komercializaciji menjati celo vrsto naših temeljnih zakonov; tako bi bilo treba spreminiti zakon o državnem računovodstvu in preosnovati vso računsko, finančno in ekonomsko upravo. Treba bi bilo z zakonom urediti vprašanje garancij naprav vicinalnim železničarjem ter točno določiti obveznosti, katera bi imelo prevzeti novo podjetje.

Izkazalo se je tudi, da se namerava ukiniti zakon o prometnem osebju in ga nadomestiti s pravilniki. Ta namera je vzbudila energičen odpor v krogih železničarstva, ki se s tako reformo, katera jim eventualno lahko odvzame že pridobljene pravice (penzije), ne more sprijazniti. Minister se nahaja sedaj v težki dilemi: moral bi sprejeti eno ali drugo koncepcijo, ker je kompromis skoro izključen. Brezizgledna je pri naših razmerah tudi njegova borba, da bi se na zasnovani podlagi odtegnilo železniško upravo političnim vplivom, kajti noben vladni režim se ne bo hotel odpovedati velikanskemu aparatu, ki ga lahko s terorjem in šikanami poljubno uporablja v svoje strankarske svrhe. Pri teh razmerah imamo malo izgleda, da vprašanje naših železnic uredimo na zares dobri in solidni podlagi.

Obvezno signiranje hmela v izvoznem prometu

(Načrt naredbe in pravilnika.)

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije izdelalo na temelju § 55. spremjenega zakona o zaščiti industrijske lastnine naredbo in pravilnik za uvedbo obveznega signiranja hmela, ki se izvaža iz naše države. Namen naredbe je, kakor naznanja ministrstvo v svojem spremnem dopisu, da se organizirana propaganda za ugodnejše plasiranje našega hmela na svetovnih tržiščih in seznani inozemska pivovarska industrija s kvaliteto našega hmela. Obenem pa se hočejo s to naredbo vzpodbuditi naši producenti, da bi skrbeli za čim boljše kvaliteto hmela, ga racionalno kultivirali in osnovali organizacije, ki so potrebne za zaščito tega važnega produkta.

Ministrstvo ima interes, da bi se naredba in pravilnik uveljavila že letošnje pomladi, da bi torej veljala že za prihodnjo izvozno sezono in je zato poslala omenjena načrta zainteresiranim gospodarskim zbornicam, da jih proučijo in stavijo svoje predloge in pripombe. Zbornica TOI je o tem za Slovenijo velevažnem vprašanju, ki je bilo v preteklih mesecih opetovano predmet polemičnih razprav v gospodarskih rubrikah dnevnega časopisa, otvorila sedaj pismeno anketo med krogi hmeljskih producentov, trgovcev, podjetij in zadrug za vslediščne, prepariranje in eksport hmela, da dobi čim točnejši vpogled v mišljenje interesentov.

Načrt naredbe obsega 11 členov in predpisuje v glavnem naslednje: Kvaliteten hmelj, ki se izvaža, je obvezno podvržen signiranju, ki ga bodo vršile posebne hmeljarske organizacije s kolektivnimi žigi, katerih uporaba bo zaščitena pri Upravi za zaščito industrijske lastnine. Kvalitetna razlika pri hmelju iz hmeljarskih krajev, kjer hmelj ni standardiziran in katera se upošteva na svetovnih tržiščih, se bo označevala v kolektivnih žigih dotične oblasti. Žigom se bo označevalo tudi leto proizvodnje, ker ni dovoljeno mešati hmelj dveh različnih produkcijskih let in ga označevati kot istega tipa. Tudi ni po načrtu dovoljeno mešanje hmela iz raznih produkcijskih rajonov. Žig sme dobiti samo hmelj, ki je predpisano prepariran in konserviran. Hmelj, ki je pripravljen za izvoz in že pakovan, se bo istočasno plombiral, žigosal in zato se bo izdalo potrdilo, ki bo obsegalo vse podatke žiga. Žig vsebuje naslednje napise: 1.) Kraljevina SHS z državnim grbom; 2.) označba hmelja; 3.) sedež in ime društva, ki vrši žigosanje; 4.) leto produkcije; 5.) krajevno in kvaliteto razliko hmela posameznih krajev iste hmeljarske oblasti. Žigosanje hmela, ki se ne preparira in pakuje v skladiščnih družstvih, se vrši šele po-

tem, ko je komisija ugotovila, da odgovarja kvaliteta predpisom o kvalifikaciji hmela. Pravilnik deli celo hmeljarsko kulturo v naši kraljevini na dva rajona, in sicer: 1.) na severni alpsko - šumski rajon in 2.) na kontinentalno suho ravninsko baško, beograjske in sremske oblasti. Na podlagi tega se ustanovljata dve hmeljarski oblasti, in sicer prva za mariborsko in ljubljansko politično oblast, druga pa za politične oblasti Bačko, Srem in Beograd. Oblasti se delita na naslednja hmeljarska okrožja in bo hmelj, ki se v njih pridelava, nosil naslednje označbe:

1.) v okrajih Celje - Vrnsko - Goranji grad in Laško: »Južnoštajerski hmelj - Savinjska dolina«; 2.) v okrajih Dravograd (Prevalje), Slovenjgradec, Konjice, Maribor desni breg in Maribor levi breg: »Južnoštajerski hmelj - Pohorje«; hmelj, ki se pridelava v okolici Marenberga, more dobiti krajevno ime »Marenberg«; 3.) v okrajih Brežice - Sevnica, Šmarje - Rogatec in Konjice: »Južnoštajerski hmelj - Zagorske polje«; 4.) v okrajih ljubljanske oblasti razen navedenih pod 1. in 3.: »Jugohmelj - Kranjsko«; 5.) v okrajih baške oblasti: »Jugohmelj - Baška«; hmelj, ki se pridelava v občini Petrovac, se lahko označi v oklepaju tudi s krajevnim imenom Petrovac; 6.) v okrajih beograjske oblasti: »Jugo - hmelj - Banat«; 7.) v okrajih sremske oblasti: »Jugo - hmelj - Srem«. Hmelj, ki se pridelava na terenu Fruške gore, se lahko označi tudi s krajevnim imenom Fruška gora. (Dalje prihodnjik.)

= Likvidacija vojnega posojila. V božični številki je prineslo *»Jutro«* poročilo o načrtu za likvidacijo vojnega posojila, ki sta ga sestavila dr. Ivan Černe in dr. Gustav Gregorin. To poročilo je vzbudilo veliko zanimanje med zasebniki in denarnimi zavodi (zlasti kreditnimi zadrugami in hranilnicami). Pa tudi v hrvaški javnosti je vzbudilo pozornost. Zagrebški gospodarski dnevnik *»Jugoslovenski Lloyd«* prinaša v svoji večeršnji številki o tem načrtu obširno poročilo. Kakor smo zvedeli, je med drugimi denarnimi zavodi sklenila svoj pristop k likvidaciji zadruzi tudi Mestna hranilnica ljubljanska, ki je že samo po sebi zadosten dokaz za resnost te akcije. Kdor želi prijaviti svoje vojno posojilo v likvidacijo, naj to stori po dopisnici, na kateri naj označi tudi številko certifikata davčne oblasti iz l. 1920. ter znesek, ki ga želi prijaviti. Vplačila na deleže zadruge se bodo izvršila po sodni registraciji zadruge. Prijave sprejema pripravljali odbor na naslov: dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna, Ljubljana.

= Prometna konferenca med Jugoslavijo in Madžarsko. Prihodnji teden se bo v Budimpešti pričela prometna konferenca med našo in madžarsko železniško upravo. Na tej konferenci se bo razpravljalo o vprašanju obehmejnih postaj na progah, ki vežejo našo državo z Madžarsko.

= Kongres gradbenih podjetnikov. 19. februarja se bo vršil v dvorani Obrtne zbornice v Beogradu kongres delegatov Udruženja gradbenih podjetnikov iz vse države, na katerem se bo razpravljalo o osnovanju Saveza združenj gradbenih podjetnikov SHS s sedežem v Beogradu.

= Konferenca borznih tajnikov v Zagrebu. Včeraj so se v Beogradu sestali h konferenci borzni tajniki iz vse države ter so razpravljali o novem borznem zakonu, o donavskem paktu, o poenostavljenju in izenačenju borznih uzanc in kurzažev ter o sodelovanju efektivnih in blagovnih borz na temelju predloga dunajske efektne borze.

= Za trgovce - točilce alkoholnih pijač. Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani priporoča vsem trgovcem - točilcem alkoholnih pijač, da v lastnem interesu vlagajo pritožbe na upravno sodišče proti negativnim rešitvam njihovih pritožb od strani velikega župana. Kdor v predpisnem roku enega meseca, potem ko je prejel odlok velikega župana, ne bi vložil tožbe na upravno sodišče, zanj postane odločba pravomočna. Za nadaljnje informacije naj se obračajo interesi na pristojne gremije, ki jim bo Zveza nudila potrebna navodila.

= Rekordna višina nemške produkcije jekla v l. 1927. Po pravkar objavljeni statistiki je nemška produkcija jekla v preteklem letu dosegla rekordno višino 16.305.000 ton napram 12.341.000 tonam v l. 1926 in 12 ml 185.000 tonam v l. 1913 (na današnjem teritoriju). Napram predvojni produkciji se je lani produkcija dvignila za 34 odstotkov.

Položaj na naših borzih

Devizni promet ljubljanske borze 14.3 milijona Din. Večje zanimanje za vojno škodo koncem tedna. Okrepitev Trboveljske in Vevč.

Ljubljana, 21. januarja.

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi srednje živahen. Skupni tedenski devizni promet je znašal 14.3 milijona Din napram 19.3, 12.6, 13.2 in 18.4 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Največ so se trgovale devize na Curih in Prago. Privatna ponudba v devizah je bila nekoliko večja, vendar je morala Narodna banka intervenirati zlasti v devizah na Curih, Prago, Dunaj in Berlin. Napram zadnjemu tednu so se tečaj deviz nekoliko okrepili, in sicer deviza na London od 277 na 277.25 ter deviza na Prago od 168.45 na 168.55.

Na zagrebškem efektne tržišču: Vojna škoda v ponedeljek popustila na 421.5-424; proti koncu tedna pa se je zanimanje za ta papir zopet znatno povečalo; v petek se je vojna škoda pri živahnem prometu dvignila na 429 - 490. Med bančnimi vrednotami se je ljubljanska kreditna na zagrebški kakor tudi na ljubljanski borzi trgovala po 135. Od ostalih bančnih vrednot se je trgovala Eskomptna nespremenjeno po 85-86, dočim sta se Srepska in Etno nekoliko okrepili. Na tržišču industrijskih papirjev je zaznamovani znatnejši okrepitev Trboveljske in Vevč. Trboveljska se je napram tečaju koncem zadnjega tedna dvignila od 465 do 474 na 495 - 508. Vevče pa so se okrepile od 185 - 186 na 145 - 147.5. Čvrsto tendenco v Vevčah je pripisati ugodnejši zaposlitvi podjetja ter sporazumu med srednjeevropsko papirno industrijo. Sečera Osljek je v skladu s tendenco na inozemskih tržiščih popustila od 540-550 na 520-530. Tudi Slavonija je nekoliko slabšeja, dočim je Gutmann obdržal višji tečaj zadnjega tedna.

Ljubljana, Dunaj 8.0125, Berlin 18.55, London 27.55, Newyork 56.78, Pariz 224, Praga 168.6, Curih 1094.5.

Trst, Beograd 33.25 - 33.45, Dunaj 263.25 do 269.25, London 92.02 - 92.22, Newyork 18.84 - 18.90, Curih 363 - 365; dinar 33.10 do 33.60.

Dunaj, Beograd 12.4675 - 12.5075, Berlin 168.75 - 169.25, London 34.53 - 34.63, Milan 37.4650 - 37.5650, Newyork 708.25 do 710.75, Pariz 27.83 - 27.93, Praga 20.98375 do 21.0635, Curih 136.41 - 136.91.

Curih, Beograd 9.14, Berlin 123.70, Newyork 25.305, Pariz 20.4075, Milan 27.4675, Praga 15.385, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.20, Sofija 3.74, Varšava 58.20, Dunaj 73.15.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.15, v Berlinu 7.375.

Mariborski trg. Na večeršnjem trgu je bilo 86 vozov z 249 zaklanimi svinjami, ki so se prodajale po 17 - 27.50 Din na drobno in po 15 - 17 Din kg na debelo. Krompir se je prodajal po 1-1.25 Din kg. Ostale cene: Perutnina: kokoši 40 - 47.50, piščanci 27.50 - 32.50, race 40, gosi 75 do 100, purani 90 - 150 Din komad. Zelenjava in podobno: karfiola 5 - 12, endivija 0.25 do 3 Din komad, česen 10 - 15, čebula 3 do 4, radič 16 Din kg. Sadje: jabolka 5 do 8, hruške 7-10, suhe češnje 10 - 12 Din kg. Mlečni proizvodi: mleko 2.50 - 3, smetana 10 - 12 Din liter, sirovo maslo 36 do 40, čajno 50 - 60, kuhano 44 - 50 Din kg. Jajca: 2 Din komad. Krma: seno (16 vozov) 65-80, otava (4 vozovi) 70 - 80, slama (10 vozov) 40-50 Din za 100 kg. Cene krmi so malo popustile.

Dunajski borza za kmetijske proizvode (20. t. m.) Glede na nespremenjene tečaje na inozemskih borzih je tendenca na dunajskem tržišču zelo mirna. Zanimanje je za vse žitarice popustilo ter so bile notacije za domačo pšenico in rž znižane za 25 grošev. Edino za turščico je zanimanje še vedno živahnije. Uradno notirajo: pšenica: domača 39.5-40.5, madžarska Tisa (81/83 kg) 44 - 44.5; rž: marchfeldska 40.75 - 41; turščica: 32.5 - 33; oves: domači 34.5 - 35, madžarski 34.5 - 35.

Dopisi

VRHNIKA. Vsed nenadne obolesti g. predavatelja izostane današnje predavanje. Prihodnjo nedeljo 29. t. m. bo predaval g. prof. R. Pavlič o: »Vražah in čarovnijah v srednjem veku«. - SDS.

BOROVNICA. Sokol v Borovnici je imel v nedeljo 15. t. m. redni občni zbor v dvorani Sokolskega doma ob polnoštevni udeležbi članstva, zlasti na sokolske mladine. Občni zbor je vodil starosta br. Drašler, ki je pozdravil vse prisotne zlasti pa župnega zastopnika br. M. Krapeža. Iz tajniškega poročila br. Faturnja je bilo razvidno, da je bilo delovanje v minulem letu prav živahno in plodonosno. Namesto odsotnega načelnika br. Telbana, ki je, žal, moral zapustiti Borovnico, je podal skromno sestavljeno poročilo blažaginj br. Lamoert Telovadba se je vršila pri vseh oddelkih vsake vrste leto. Br. Telban se je udeležil vseh telovadnih tečajev JSS in župe in I slovanke Idelne sokolske šole v Pragi. Blažaginja poročilo izkazale lep finančni napredek. Prosvetno delovanje pod vodstvom br. Komaca in Engelsbergerja je bilo živahno, posebno na dramatičnega odseka, ki je vprizori na domačem odru več uspešnih iger. Knjižnica služe redno in ima ca. 150 knjig. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta, nakar se je župni zastopnik br. Krapež zahvalil za nemurno delo vsem br. funkcionarjem ter jih v daljšem govoru bodril k še uspešnejšemu delovanju. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: starosta br. Drašler, podstarosta br. Kousta, načelnik br. Gabriel Stane, načelnica Gabriel Zora, prosvetarja br. Engelsberger in Komac, tajnik br. Faturnja, blažaginja br. Lampert, gospodar br. Balje, praporščak br. Zupančič, njegov namestnik br. Soklič, odborniki namestniki: br. Jager, Jerovč, Suhadolnik, Krasnja in Soklič, pregledovalca računov br. Drašler in Komac. - Pri služenju se je obravnavalo več važnih predlogov, med drugimi privržiti v telovadnico čim več starejših telovadcev in pa mladine Društveni letni nastop se bo vršil dne 8. Julija t. l. Zdravo!

BLED. Sokolsko društvo na Bledu priredi v soboto, dne 4. februarja v vseh prostorih Kazine veliko predpustno maskerado, na katero že sedaj opozarja. 7

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi danes 22. t. m. ob 15.30 uri »Veroniko Deseniško«. 156

JESENICE. V nedeljo 15. t. m. se je vršila plenarna seja občinskega zastopa. V šolski odbor za Jesenice so bili izvoljeni naslednji občinski odborniki: Anton Kastelic (SLS), Fran Bertoncelj (SLS), Pavel Smolej (NRS), Jože Božič (NRS), Anton Znidar (Del. Km. Zv.) V šolski odbor pri Sv. Križu pa občinski odborniki: Hribar, župni upravitelj Krasna, Jakob Razinger, Jože Klinar in Oto Smolej, vsi pristajajo SLS. V komisijo za volitve imenike sta bila izvoljena: Valentin Markež (SLS) in Kafič (Del. Km. Zv.). Kot preglednika računov: Peter Sitar (SDS), Alojz Ulčar (Del. Km. Zv.), Jan. Avsenik (socialist) in Davorin Tancar (NRS). V odsek za občinska pota so bili izvoljeni: Pavel Smolej (NRS), Fran Klinar (SLS), Jakob Vovk (SDS), Anton Ravnik, Anton Hribar (oba SLS), Avsenik (socialist), Novak (SLS); v vodovodni odsek: Božič (NRS), Sitar, Korošec (oba SDS) in Bobič (socialist); v socialni odsek: Ivan Mulej (Del. Km. Zv.), Avsenik (socialist).

Izvirne francoske pastilje

„VALDA“

proti naduhi, nahu, gribo, ka-tarju, hripi, influenci.

Prodajajo vse lekarne in drogerije

Arnež, Bertoncelj, Kastelic (vsi SLS), Jan-ko Ravnik (SDS), Fran Bregant (SLS); v posredovalni urad: Jože Javorski (SDS) in Andrej Globočnik (NRS).

BRASLOVČE. Braslovski Sokol priredi prihodnjo nedeljo 29. t. m. v prostorih br. Viktorja Rössnerja svojo običajno letno maskerado, na katero vabi vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo, zlasti pa se vabijo sosednja bratska društva. Dobro premišljeni spored jamči vsakemu obiskovalcu za najlepšo zabavo v letošnjem predpustu.

PREVALJE. Odbor podružnice SPD Prevalje vabi na veliki planinski ples, ki se bo vršil dne 4. februarja t. l. v vseh gornjih prostorih gostilne Ahac v Prevaljah. Pričetek ob 20 uri. Svira polnoštevni orkester. 126

CRNA. Občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa v Crni pri Prevaljah se bo vršil v nedeljo 29. t. m. ob pol 15. v kinodvorani gostilne Geršak v Crni K občnemu zboru so vabljivi vsi člani in po njih vpejani gostje, kakor tudi oni, ki želijo pristopiti k tej človekoljubni organizaciji.

Sol sv. Roka za noge

ozdravljajo noge, rane, vnetja na nogah!

Strjenje kože. Znojenje rok in nog. Uganutost.

Raztopimo manjo količino soli sv. Roka za noge, dobili bomo vodo, nasičeno z oksigenom, ki izvanredno ublažujoče deluje na bolno nogo ter obustavlja boli, povzročene od pritiska čevljev. Ozdravi tudi zastarele ozeblinice ter trganje, povzročeno od uzeblin in vsako rano na nogi. Po dolgotrajnem umekšavanju postanejo kurji očesi in trda koža tako mehki da jih lahko odstranimo brez noža in britve. Popolnoma je sigurno, da sol sv. Roka naizpušča nogo popolnoma spravi v red. Tesni novi čevlji Vam bodo udobni, kakor da ste jih nosili že več let. Morete hoditi, kolikor Vas je volja, morete stati ure in ure na enem mestu, brez da občutite naimanjo bol ali utrujenost. Veliki omot soli sv. Roka za nožne kupeli stane Din 16.-.

Dobite jo v vsaki lekarni in drogeriji.

Kože za Ameriko

posebno lepe zimske lisice, kune, de-horje kupuje po najvišjih dnevnih cenah

ELIGIJ EBER, Ljubljana, Kongresni trg 7 (Zvezda).

Izpadanje las!

Izpadanje las in pleša so največja nevarnost za mlado in staro V 24 urah vam za vedno to preprečimo. Iznemaj prijeti garcije, erbeč, lukine, maščoba in neznaga. Neobhodno potrebno za vsakogar je za nego las lotion

ESPARCETTE

od dr. Durraine & Cie, Paris, ker takoj ozdravi opidernis las in lasje ponovno pošteno, mehki, gosti in lepi. Jamčimo vsakemu uspeh. Mnogo zabvalno Garnitura 60 Din. Centifolia kosmet. savod, Zagreb - Ilica br. 37. - Zabeleženo brezplačno ilustrirane pro-spekti

Umrli nam je danes, 21. t. m., po dolgi, mučni bolezn, previdna s tolažili sv. vere, naša ljubljana mati, oziroma sestra, teta in sva-kinja, gospodična

Marija Konstantin

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne iz državne bolnice na ukopališče k Sv. Kiržu.

V Ljubljani, 21. januarja 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.

Mesni pogrebni savod.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše mame, gospe

Marije Primožič

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Frank se je vrnil k Fresno, držeč v roki možno z zlato, ki je bila zakrivala toliko gorja. Fresno se je zasmejal.

»Sandy ima svinco v trebuhu,« je rekel Frank. »Ni mogoče, da bi ostal živ. Stari Miles jo je pa že odkuril.«

»A! Tedaj pojdem po ostale mezge. Poglej med tem, kaj je v mošnji,« je velel Fresno.

Ko je izginil iz dogleda, je Allie vrgla laso s sebe.

»Ta privesek mi je v nadlego.«

»Menda, dragica,« je odgovoril Frank. »Fresno je z damami veliko presurov. Jaz sem priazen dečko ... Bodi še ti, pa ti iztremem to možnjo v naročje.«

»Samo poizkusite,« je rekla Allie.

»Hoi, mačka ... In kako me gleda! ... Nu, prav, prav, nikar se ne ujeziva!«

To rekši je stresel vsebino možnje v pesek in je počenil k njej. V Allieinih očeh je plamenelo, toda ne jeza, ampak spoznavanje, da je ugodna prilika prišla. Niti trenutka se ni več obotavljala. Najprej se je ozrla po mustangu; čisto blizu je stal, vrv se je vlekl napol odvita za njim po tleh. Mustangova glava in njegovi uhlji so zdajci zbudili njeno pozornost. Žival je očividno nekaj slišala. Allie se je ozrla v breg in je zagledala vrsto Indijancev, ki so jahali nizdol; njihove postave so se v ostrih siluetah odražale od neba. Bližali so se kakor vihra. Za nekaj sekund so dekličini čuti utonili v omotici. Nato je siloma zbrala svoje moči. Njen položaj je bil oupen, a šlo je za življenje ali smrt. Treba je bilo pokazati usodi čelo.

34

Planila je k drevesu in zgrabila za puško. O tem, da je nabasana, se je bila že davno uverila. Frank je čul, ko je napela petelina.

»Kaj delaš?« je kričnil razburjeno.

»Ne ganite se!« ga je posvarila Allie. Umaknila se je prav do mustanga. »Tamle na bregu ... glejte ... Indijanci!«

Toda on se ni zmenil za njene besede; skočil je na noge in stopil proti njej.

»Čuvajte se!« je rezko zavpila Allie, videč, da se približuje.

In tedaj je pridrlal Fresno, blede kakor zid. Ne da bi pomerila, je Allie ustrelila na Franka, baš ko se je z roko dotaknil cevi njene puške. Zastokal je, omahnil nazaj, zrušil se na kolena, telebnil ob bližnje drevo in se nato spet vzravnil.

Allie je morala izpustiti puško, da je udržala splašene mustanga. Skočila mu je na hrbet, pognala ga in pobrala laso, ki se je vlekel po tleh. Kakor hitro sta bila gošča in grušč za njima, se je spustil mustang v skok. Pred Allie se je razprostirala svobodna krajina, toda dolina je bila obdana s strmimi skalnatimi bregovi; in v tej zagati ji je bilo poginuti. Okrenila je mustanga in se zapodila pod dreve, držeč se kar moči na levo. Daleč na desni je čula ropajoči topot kopit, pokanje v hosti in nato glasne krike. Skozi jaso je zagledala polog, po katerem so v divji dir rojili Indijanci. Nekaj jih je dirjalo po dolni navzgor, nekaj navzdol, da bi ji prestrigli pot; večina se je gnala naravnost proti gozdiču.

Fresno je pridrevil na plano, jahaje na Sandyjevem rjavcu. Jel je streljati. Indijanci so mu vračali ogenj. Z vseh bregov so se dvigali beli oblaki dima in svinčenke so se pred Allie zarivale v pesek. Fresno je napredoval; njegov rjavec je bil urnih nog. Allie je obrnila mustanga bolj na levo, nadejaje se, da pride preko holma, ki s te strani ni bil posebej visok. V njeno zaprepačenje so se tudi tu pokazali Indijanci. Zavrtila se je v prvotno smer, videč, da mora poizkusiti tisto, kar je poizkušal Fresno.

Spredej, ostro na desni strani, se je Fresno čedalje bolj oddaljeval od preganjalcev. Svinčenke ga niso več dohajale, toda rdeče-kožci so še vedno streljali nanj. Nato je postal Alliein položaj tako opasen, da je videla samo še Indijance na svoji levisi, mustange v zlekjenem diru, ki so ji hoteli odrezati pot, preden jim ubeži.

Njenega mustanga ni bilo treba priganjati. Kričanje za njim in obkraj njega in živžganje svinčenk ga je dovolj izpodbujalo, da je napenjal vse moči. Allie se je komaj še držala na njem. Rezki veter ji je slepil pogled, a vendar je videla, da okretni, polnagi divjaki polagoma zaostajajo, in čutila, da jih prehiteva. Lasje so se ji razpustili in so zavirali v vetru. Kmalu nato je streljanje utihnilo. Preganjalci so bili opazili, da imajo deklo pred seboj, in so jo hoteli ujeti živo.

Kakor veter je tekel mustang, z nezmotljivimi kopiti je preskačeval potečke in puščal preganjalce na levi strani čedalje bolj za seboj. Allie je že mislila, da lahko zavije v veliko dolmo in odjaše po glavni cesti, preden jo uro Indijanci, ki so se gnali za Fresno. Jalovo upanje! Ob izhodu iz doline se je pojavil preko vse širjave roj rdečkožcev, ki so il jahali naproti.

Na desni dolga proga prahu, napikljana s skakajočimi točkami; za njo gosta truma brzih jezdecov; pred njo široko odprta past indijanskih strelskih črt. Allie je bila izgubljena. In tedaj se je spomnila materine usode. Pogum ji je upal in moči so jo zapustile. Vse okoli nje se je utapljalo v kalni megli. Izgubljala je oblast nad mustangom. Čutila je, kako se počasi obrača pod njo, in strašni kriki so ji trgali ušesa. Kakršna je bila materina usoda, takšna je bila tudi njena. Bobnenje brzih kopit jo je obdajalo z vseh strani in njene nosnice so se polnile s prahom. Došli so jo! Allie je pomolila k Bogu za rešilni udarec, pomolila za spas svoje duše. Tema. Čuti so ji ugašali. Nealov obraz se je zasvetilikal v megleni daljavi ter izginil. Zdrknila je v globino in padala, padala brez konca. Krepak, surov prijem jo je stisnil za lakti. Nato se je utrlil ves svet.

Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo

r. z. z o. z. v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 2

Založna klet Šiška, Celovška cesta šte. 81

(bivša Juvancičeva klet)

postreza svojim odjemalcem s ceno in dobro kapljico svojih članov.

Sprejme tudi že vpeljanega provizijskega potnika.

Naročila in ponudbe: Kongresni trg šte. 2.

Zaščitimo mladino

v nevarnosti za življenje. Med take spada nevarnost dolga boleznin in še tisoč drugih vzrokov, ki lahko omajejo odpornost njih slabega organizma. Da ta cilj sigurno dosežemo, potrebno je, da malim dajemo tako hrano, ki nadoknadi ne samo obstoječi potrešek živih sil, katere njihova mišična živahnost izlaga, nego da dobe v njihovem organizmu potrebno količino hranljivih sestavin, ki bodo zadostovale da se jim osigura brzi in uspešni telesni razvoj.

Dalekovidna dekleta dajejo radi tega

OVOMALTINE

vsaki dan svojim malim bratcem in sestricam.

Dobite jih v vsih lekarnah, drogerijah in boljših delikatesnih trgovinah za ceno: 100 gr Din 18.50, 250 gr Din 36.25 in 500 gr Din 63.25.

Zahtevajte zatorej vzorce, pozivajoč se na ta list, od:

Dr. A. Wander, dd., Zagreb.

Ia rezan bukov les obrobjen (žaman) nekuban

kupimo v vsaki količini. Ugodne dimenzije, 15 % kratka roba, s 15 % Ila. se tudi vzame. Pismene ponudbe z navedbo količine, dobavnega roka in cene nasloviti pod »Les 9899« na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2.

Postranski zaslužek

nudim damam in gospodam — predvsem primerno za mladino, zajemčen dnevni zaslužek Din 15 do 20. Brez posebnega znanja. Pouk, navodilo, pojasnilo stane Din 10.—. Kdor se zani-ma nad pošlje cenil ponudbe na pošto predal 6 Ptuj s prilogo Din 10.—. Nobena prevara. Ob-lastno dovoljeno. Na ta naslov se ne sprejemajo priporočena pisma in nakaznice.

Advokat

ali vpokojeni sodnik se spreme kot kompanijon v odvetniško pisarno v Murski Soboti obstoječo že 23 let.

Kompletno stanovanje s tremi sobami in pritlikinami je na razpolago. Ponudbe na se pošljejo na urovnostvo pod naslovom »Gotova eksistenca«

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

1000 Din

s gurnega dnevnega zaslužka

Sprejememo samo inteligentne zastopnike za prodajo vojne škode. Ponudbe na Publicitas a. d., Beograd, Kralja Milana ulica št. 8, pod »1000 DINAR«.

KUPIM

stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekove skorje cele in zdrobljene, smrekovega hmelove droge, rabljene sođe od stroil in ledilnega olja v dobrem stanju po najvišjih cenah. — Akreditivno plačilo.

FRANC OSET, Sv. Peter v Rav. dolini.

Preden kaj kupite

oglejte si prej manu'akturno trgovino

Marije Rogelj, Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 26.

ki Vam nudi dobro blago v veliki izbiri in po nizkih cenah To je naša reklama! Pri zms'em blagu večji popust.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti moje nepozabne soproge in naše predobre mame, stare mame, tete in tačče, gospe

Ane Babnik

izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo.

Zlasti pa se zahvaljujemo vsem, ki so našo blago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti, dalje vsem darovalcem prekrasnih vencev ter pevcem za globoko čuteči žalostinke.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1928.

Žalujoči ostali.

Zahvala

vsem, ki so počastili zadnjikrat našega predragega so-proga in očeta

dr. Frana Mohoriča

sodnega svetnika in priv. docenta zagrebške univerze

s cvetjem, spremstvom in iskreno mislijo. Zahvaljujemo se srčno za požrtvovalno skrb primariju dr. Minafu in župniku cerkve Marijinega Oznanenja dr. Rantu. Naša najiskrenejša zahvala pa bo di izrečena predsedstvu višjega deželnega in predsedstvu deželnega sodišča, pokojnikovim stanovskim tovarišem, rektoratu, dekanatu in profesorskemu zboru juridične fakultete zagrebške univerze ter njih zastopnikom univ. prof. dr. Metodu Dolencu, pevskega zboru Glasbene Matice in njega pevovodji ravnatelj konzervatorija g. Mateju Hubadu, ravnatelj Heineku, odvetniški zbornici in nje predsedniku dr. Majaronu, Slovenski Matici, velikemu županu dr. Vodopivcu, ravnateljstvu ženske realne gimnazije, gospodinjstvi šoli »Mladika«, dekanatu filozofske fakultete v Ljubljani, 2. razredu ženske realne gimnazije, Ljubljanskemu Sokolu, narodnemu ženstvu ter vsem ostalim korporacijam.

V Ljubljani, 21. januarja 1928.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vsestranske blagodejne izraze in dokaze sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta itd. gospoda

Franca Severja

izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Prisrčna hvala darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so pokojnika obiskovali in ga spremlili na zadnji poti, posebno pa še mesarski zadrugi, ravnateljstvu in profesorskemu zboru državne trgovske akademije, pevskega zboru Krakovo-Trnovo, ter vsem ostalim zastopnikom in posameznikom.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1928.

Zalujoči rodbini Severjeva in prof. Sičeva ml.

Zahvala.

Vsem, ki so sočustvovali z nami v dnevi izgube našega prerano preminulega, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, strica, gospoda

Ivana Robežnika

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo oč. višji duhovščini, zlasti pa gosp. župniku P. Tavčarju in zdravniku dr. Jemcu za tolažbo in ves trud v zadnjih dneh pokojnika, gasilnemu društvu, gg. pevcem in godbi »Gradaščica« za ganljive žalostinke, za mnogoštevilne poklonjene vence, vsem, ki so ustno ali pismeno izrazili svoje sočutje, kakor tudi vsemu mnogoštevilnemu cenj. občinstvu, ki je spremljalo pokojnika na poti k zadnjemu počitku.

Vsem še enkrat tisočera zahvala.

Vid, dne 21. januarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Vsemogočni je poklical včeraj po težki bolezni, previdnega s tolažili sv. vere, v 62 letu starosti k sebi našega predobrega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Franca Cerarja

posestnika in trgovca

Pogreb predragega rajnega bo v ponedeljek, 23. januarja 1928 dop. iz hiše žalosti na pokopališče v Vernek.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Vernek, dne 22. januarja 1928.

Žalujoča rodbina Cerarjeva.

Mestni pogrebni svet.

Dr. Tone Jamar javlja v svojem in v imenu svojih otrok Jeje in Janeza ter ostalih sorodnikov žalostno vest, da je danes po dolgem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere, umrla njegova srčno ljubljena žena, mati, hči, sestra, teta in svakinja, gospa

Katka Jamar

Truplo nepozabne rajnice se blagoslovi v ponedeljek dne 23. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta 20, in prevozi nato v Škofjo Loko, kjer se bo ob 4. uri popoldne na tamšnjem farnem pokopališču položilo k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1928.

Gradjanska Dionička štediona Daruvar

Ustanovljeno 1903.

Novo kolo za štedenje in kredit prične 1. januarja 1928.

Vsa pojasnila daje: Informacijski urad za Slovenijo, Ljubljana, Karlovska cesta šte. 2.

Pristopite takoj!

Hranilne vloge
110.000.000 Din

Naročila in vse dopise, ki bi se
na malih oglaševanjih, se pošiljati na
Oglasni oddelček JUTRA, Ljubljana,
Prislovna ul. 4. Čekovni račun
pošte hranilnica Ljubljana št. 1842

Telefon številka 2492

Malih oglaševanj, ki služijo v porredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.
Prislovna za šifro Din 3. - Zastopstvo, dopisovanja in oglaševanje

Trgovskega ali reklamnega značaja, vsaka beseda Din 5.
Najmanjši znesek Din 10. - Prislovna za šifro Din 5. - Vse prislovne
ne je upoštevati obznanje z naročilom, saj se oglaševanje priobčijo

Sprejemanje malih oglaševanj za pri-
hodajo številko JUTRA se zaključuje
dan pred izidom lista ob 17 uri.
Poznejše sprejete oglasi bodo pri-
občeni v naslednji številki lista

Telefon številka 2492

Kam pa kam?

Dalmatinski vinotok
posetila na dvorišču hotela
Tratnik, Sv. Petra c. 25
toči prvovrstna dalmatin-
ska vina po sledečih cenah:
črna po 12, rdeča po 13 in
bela po 12 Din. Ose ilico:
črna po 10, rdeča po 11 in
bela po 11 Din. 2000

Smučarji!
Visek senje, najlepša smu-
ka, pravi priš s trdnim pod-
lagom. Na razpolago tren-
er v smučanju Boba 15
Din dnevno. Hotel Triglav,
Bob. Bistrica. 2073

Veščice s plesom
privodi danes v gostilni
Amerika na Glincah god-
beno društvo »Gradsko«. 2154

Restavracija Roza
toči vse vrste dalmatin-
skega vina. Pravkar došlo
priznato ljutomersko vino.
Sprejemam tudi abonente
od 12 Din naprej a la
carte 20 Din. Triglav, pošta
A. Šmid, Zidovska št. 6. 2183

Gostilna »Gračka klet«
Ljubljana - Mostni trg 13
toči najkakovostnejša kra-
jevina. Vredno gorke in
mrzla jedila. Abonenti
se sprejmejo na domačo
hrano. 2225

Obrt

Vulkaniziram
vse vrste avtomobil-
skih galoš in snežne
gumije čevlje
Popravljam kolosa in mo-
torje P. Škafar, Ljubljana,
Rimska cesta 11. 12

Kletar
strokovno vešč, popravlja
in ozdravlja (izvzemši v
izrednih slučajih) vsakor-
viška obdelava vina. Inter-
esni naj svoj naslov poš-
tajo ali pišejo na oglasni
odderek »Jutra« pod značko
»Tajnost jamčena«. 978

Pletenine
od najfinjših do najpri-
stojnejših - kakor noga-
vice, telovnike, obleke -
vse po modernih vzorcih
izdelujem za trgovce, s
stroji, po najnižjih cenah.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 2073

Gošpodična
danek se lahko slika pri
električni razsvetljavi in
zakurjenosti poči v ateljeju
»Bekor«, Ljubljana, Po-
ljanska cesta 12. 2207

Črevlje
na najboljši triglavski in
smučarske dobite v Moj-
stevni pri J. Mandelju -
čevljarstvo. 2193

Vsakovrstne čevlje
močne, po nizki ceni do-
bavljam trgovcem, event-
dam tudi v komisijo. Po-
nude na oglasni odderek
»Jutra« pod šifro »Čevlje«. 2148

Najfinjša vata
volna, puh, izdelovanje in
popravila odelj po naročilu
kmalu 1 dneva. Rožna ul.
št. 19. 2234

Pavlič Jakob
oblastveno izkušen tesarski
mojster, se pripravlja za vsa
v to stroko spadajoča dela
1037

Slamnike
in mahke klobuke spreje-
ma v šifrenje P. Magdič,
Ljubljana. 2263

Crema Vivandon
Dobi se v
parfumeriji Strmolji
Ljubljana, Pod Trnovo 1.
2286-a

Službo dobi
sprejemam proti fiksi plači
do 3000 Din in visoki pro-
spekti. Takojšen zaslužek
zaslužim. Natančneje pove
Zambolović, Ljubljana -
Aleksandrova cesta št. 12.
2040

Plačilno natakario
s vsejo prakso in dobri
oprejenosti sprejme boljša
gostilna v Ljubljani. Na-
stop s 1. februarja. Po-
nude na oglasni odderek
»Jutra« pod »Natakario«. 2035

Kuharico
na vsa dela, popolnoma sa-
mostojna in prednosti po-
stati plači boljša dvočlanska
družina na delu. Ponudbe
pod značko »Perfektna« na
oglasni odderek »Jutra«. 1240

Čevljar, pomočnika
za razna dela, posebno iz-
vzemši za rom. šivane
dela, sprejme takoj Andrej
Gradinar, Kozja, Gorenjako
- Za hrano in stanovanje
prekrijeno. 1911

Gaterista
prvovrstnega, prima pri-
dela sprejme leona apri-
str. družba Razbošek &
Zuraj, Slov. Bistrica. 1903

Starjšo žensko
ki zna dobro kuhati ter
opravi vrt v hišni delu,
za 3 osebe sprejme. Na-
slov pove oglasni odderek
»Jutra«. 2133

Hlapca h konjem
ki ima tudi vozele za vr-
tarska dela, sprejme po-
stojno R. Andrejo, Viš pri
Ljubljani. 2083

Vrtarja
samostojnega, neoplenjenega,
vojačinega, dobroga
sadarja in cvetličarja
sprejemam za večji za-
poseljavni vrt v privatni hiši
frana in stanovanje v hiši.
Nastop dne 15. febr. t. l.
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod »Sposoben vr-
tar«. 2075

2 krolj, pomočnika
dobro izurjena, samo za ve-
liko delo sprejme takoj
Anton Medvedek, krolj v
Trbovljah 1. 2037

Več trg. pomočnikov
izelaznikov sprejemam -
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod »Perfektna«. 1901

Trg. pomočnik
izelaznik, starejši, dobi
službo. Ponudbe s referen-
cami naslov: Frano
Stupica, Ljubljana. 1992

Kravarja
(kravarico) zmožnega, mo-
čnega, samostojnega, s do-
brimi referencami in imen-
jem, sprejme takoj Andrej
Gradinar, Kozja, Gorenjako.
Za hrano in stanovanje je
prekrijeno. 1911

Čevljar, pomočnika
za razna dela, posebno iz-
vzemši za rom. šivane
dela, sprejme takoj Andrej
Gradinar, Kozja, Gorenjako.
Za hrano in stanovanje je
prekrijeno. 1911

Učenko
za strojno pletenje sprej-
mam za 4 tedne, proti ma-
lemu plačilu. Naslov pove
oglasni odderek »Jutra«. 2074

Trgovsko moč
starejšo, samostojno in po-
polnoma izurjeno v me-
nisi stroki, posebno v manu-
fakturi, izde večja trgov-
ska na delu. Vsa okirba v
hiši. Nastop službe 1. mar-
ca ali po dogovoru. Po-
nude s zahtevnim plač-
em na oglasni odderek Jutra
pod »Zmožen in agilen -
na delu«. 2101

Stenografije zmožno
strojno sprejemam v
odvetniški pisarno. Po-
nude s referencami in
zahtevi pod značko »O-
dvetniška pisarna 14« na
oglasni odderek »Jutra«. 2162

Več železninarjev
pomočnikov, sprejemam -
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod »Perfektna«. 1991

Izurjena pletilja
in navijalke, ki bi ob enem
delala tudi jaseve in žpe-
išem. Naslov pove oglas-
ni odderek »Jutra«. 2146

Absolutna trgovske
akademije
sprejemam takoj v službo.
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod šifro »A. 12«. 2174

Učenca
pridnega, ki ima veselje do
večje trgovine na delu,
sina postitven, revnih star-
šev, sprejemam za po-
poldansko ura, k izdani
delici in izločenemu finan-
su. Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod »Dobra hiša«. 1978

Šoferja (hišnika)
sprejemam za osebni avto v
Ljubljani. Predpogoji: po-
polna zanesljivost in ver-
ziranost. Na razpolago
stanovanje, kurjava in raz-
svetljava. Postranski posel
vrt in plašna. Ponudbe v
sprejemati na Aloja Kom-
pany, Ljubljana, Aleksan-
drova cesta 2/1 pod šifro
»Stalno in ugodno«. 2229

Natakario
zahtevno, sprejme pri po-
stojbi gostov in računar-
ne, ki zna slovensko in
nekoliko nemško, je vju-
dna in lepega vedenja, po-
stena in ki po potrebi zna
tudi nekaj kuhati, sprej-
ma v hiši. Ponudbe v
sprejemati na Aloja Kom-
pany, Ljubljana, Aleksan-
drova cesta 2/1 pod šifro
»Stalno in ugodno«. 2229

Matematiko
in ostala realna poučujem
srednjšolske. Naslov pove
oglasni odderek »Jutra«. 2233

**Dopisni knji-
vodski tečaj (KTA)**
od najhitrejših do najvišje
stopnje. Književnost in
srednjšolske. Naslov pove
oglasni odderek »Jutra«. 2233

Učenca
pridnega, sprejemam za po-
poldansko ura v Ljub-
ljani, z vsa okirbo v hiši.
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod šifro »Posteu«. 2107

Zahtevnik

Književodja
(korespondenta), prvost-
nega in zanesljivega želim
tako v nekaj mesecih, k
popolnoma urejenemu knji-
ženju, za tovarno v bližini
Ljubljane. V slučaju za-
poslitve drugje, bi delo lahko
opravljal tudi popoldne -
ali gotovo dnevno. Ponudbe
pod »Vestna vknja« na
oglasni odderek »Jutra«. 2019

Zastopstvo
inteligentno in energično
sprejemam Slava Gril, Rim-
ska cesta 2, parter. 2016

Agilne potnice
za prodajo dalmatinske perila
privatnim strankam, proti
proviziji sprejemam takoj
tvojnica perila Piro, Moste
št. 25 pri Ljubljani. 1974

Zastopstva
v Skopju
sprejme nova, moderno or-
ganizirana agencija, ki po-
sreduje lasten avto in ima
zveze v vsaj Srbiji ter
izborno reference. Ponudbe
na poštini predal 92. Skop-
je, telefon 162. 1968

Šivilja
Stara 21 let, želi službo
pomočnice. Dopise na o-
glasni odderek »Jutra« pod
»Pomočnica«. 2080

Potnik
za tu in Italijo želi službo
potnik. Naslov: Frano
Stupica, Ljubljana. 1992

Kot akviziterja
odnosno glavnega zastop-
nika sprejme večja tvrdica
iz Zagreba v pokopcu vi-
še stopnje ali bivšega tr-
govca z dobrimi zvezami
strogovskim svetom v Ljub-
ljani. Agilen gospodje si
lahko urede dobro pozicijo
v Pizani, Križe, Gorenjako.
Za hrano in stanovanje je
prekrijeno. 1911

Potnike
zanesljive in postene za-
stopnike in agente sprejme
proti dobri proviziji tvor-
nica plači. - Ponudbe pod
značko »Zanesljivi« 28 na
oglasni odderek »Jutra«. 2213

Fina šivilja
perila, gre šivat na dom.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 2230

Izurjena pletilja
sprejme delo na dom. Po-
nude na oglasni odderek
»Jutra« pod »Pletilja«. 2217

Pletenin
vsakovrstnih - prevzamem
večje delo na dom. Pisme-
ne ponudbe pod »Pletenje
na oglasni odderek »Jutra«. 2272

Trg. zastopstva
za Ljubljano, Kranj, Novo
mesto, Cernobil, Metlika,
Kamnik in Brezovo, v ka-
kovoizvalne »Mazana« v
Mariboru, Koroska c. 10.
2285

Kdor je priden
lahko zasluži letno 35.000
Din. Pišite na podružni-
co »Jutra« v Mariboru pod
»Novo« in priložite 20 Din
za vzorec in navodilo. 2282

Pouk

Šoterska šola
daje pouk in izobražuje
praktično in teoretično
kandidate za samostojne
šoferje. Pouk je temeljit
in uspešen. Sprejemam vsak
dan. Prospekti gratis. Natančne
informacije v avto št. 101.
Zagreb. Kaptol 15. telefon
11-95. 220

Za nemško
konverzacijo
in pomoči pri začetku uče-
nja francoščine izsem go-
spo ali gospodinjice za po-
poldansko ura, k izdani
delici in izločenemu finan-
su. Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod šifro »Nemška
konverzacija 184«. 2164

Matematiko
in ostala realna poučujem
srednjšolske. Naslov pove
oglasni odderek »Jutra«. 2233

**Dopisni knji-
vodski tečaj (KTA)**
od najhitrejših do najvišje
stopnje. Književnost in
srednjšolske. Naslov pove
oglasni odderek »Jutra«. 2233

Krojač
prvovrsten in samostojen,
z večletno prakso izurjen
v moški in damski konfek-
ciji, dobi stanovanje s de-
javno v središču mesta.
Trgovski hiši Pismene po-
nude na oglasni odderek
»Jutra« pod »Krojač«. 1874

In nato je povedala: nekoč je bila vrela
v službo prilikavca. ne vedo, da je hudo-
be. Grdoba je zavaljela in v sinku s čar-
dejno pijačo in ju je izpremenil v ostudni
posasti. »Rešiti vaju more le to, da najdeti
bitje, ki vama bo zaupalo iz sreca. A takega
bosta dolgo iskala. ha, ha, ha« je dejal na-
lopridnež.

Reče se je nastavl vili zrelo. Oh, kako
se je prestrašila svojega obraza! Nato ji je
dal čarodejno paličico. »Potolaj se: zdaj
lahko narediš druga bitja prav tako ostudna,
kakor si sama.« - To rekši je izginil. Joj,
nesrečna vila! Zloba se je bila naselila v
njej in veliko hudega je storila od tistih
dob.

»A ti si mi zaupala in si me rešila.« je
končala vila, božaje Cvetko po nežnih licih.
»Milo dete si, le pazi, da ne odpreš hudo-
be vrati!« - »A kako ga spoznam?« je vprašala
Cvetka. - »Poslušaj svoje srcece in ravni
tako, kakor ti bo velelo. To rekši je prišla
sinka za roko in ga je vsa srečna odvela
domov.

Za francoščino
želimo od gospoda v Ljub-
ljani konverzacijo po par
ur tedensko. - Nepriporo-
čeno znanje jezika, posebno iz-
govor, prvi pogoj. Pisme-
ne oferte pod »Ugodno« na
Aloma Company, Ljub-
ljana, Aleksandrova c. 2/1. 2238

Gostilni. hič
želi službo natakario ali
gospodinjice. - Ponudbe na
oglasni odderek »Jutra« pod
»Škrbna«. 2068

Sobarica
zmožna slovenskega in ita-
lijanskega jezika, katere je
bila zaposlena že v večjih
mestih, z dobrimi spriča-
li, želi službo pri kakšni
boljši rodbini v mestu ali
na delu. Ponudbe na o-
glasni odderek »Jutra« pod
»Vestna in postena 23«. 2056

Prodajalka
pridna in postena, večja
slovenskega in nemškega
jezika. Želi službo v tro-
magala bi tudi pri hišnih
delih. Cenjene oferte je
poslati na oglasni odderek
»Jutra« pod šifro »Dobra
moč št. 62«. 1892

Korespondentinja
samostojna v nemščini,
francoščini in italijanščini,
književodnja, zmožna bi-
lanje in nemške steno-
grafije, z večletno prakso, išče
primerno službo, eventual-
no kot vzgojiteljica. Po-
nude pod »Ljubljana 75« na
podružnico »Jutra« v
Celju. 2149

Za gospodinjico
staro 22 let, voščo računov-
odstva, zmožna kavelje,
reprezentantno, iščem pri-
merno službo v trgovini,
pletni ali silico, razum v
gostilništvu. Ponudbe na
oglasni odderek »Jutra« pod
»Zmožna«. 2123

Mizarski pomočnik
vošč tuji pri strojih, želi
službo v bližini večjega
mesta. Ponudbe na oglasni
odderek »Jutra« pod šifro
»Rečen 15«. 2116

Sedlarski pomočnik
vešč v vseh v stroko spa-
dajočih del, želi službo v
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 2274

Postrežnica
ki zna kuhati, želi zapo-
slenja. Naslov positi v
oglasni oddelku »Jutra«
pod »Anka«. 2196

Odv. koncipient
z večletno prakso, želi za-
takoj službo v odvetniški
pisarni. Cenji, ponudbe na
oglasni odderek »Jutra« pod
»Vstajnost«. 2205

Natakario
samo, gre v restavracijo
ali kavarno, tudi kot to-
šilec, sluga ali vratar. -
Govori slov., srbohrvaško,
češko, nemško in italijan-
sko. Naslov: »Natakario«,
Ljubljana, Kolodvorska 24.
2191

Kmečki fant
mlad, želi vstopiti v službo
v trgovino kot nosač pa-
ketov ali kaj siličnega. -
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 2208

Iščem službo
prodajalka, vzgojiteljica ali
kaj siličnega. Ponudbe pod
»Zmožna« na oglasni oddel-
ek »Jutra«. 2166

Trg. poslovodja
mešane stroke, oženjen,
33 let star, želi premeniti
službo. Gre kot skladiš-
nik ali vodja podružnice.
Dopise na oglasni odderek
»Jutra« pod značko »De-
lav 1925«. 2170

Kot kurir, blagajnik
ali književodja želi službo
v pokopcu železniški urad-
nik. Ponudbe na oglasni
odderek »Jutra« pod šifro
»Lukasa«. 2223

Pošteno deklet
s dežele, želi službo kot
pomoč v gospodinjstvu.
Ponudbe na oglasni odderek
»Jutra« pod »Prva služba«. 1951

Mladenec
vojašine prost, močan in
marljiv, izkušen šofer ter
vešč poljskega dela (hmo-
la), želi službo. Ponudbe
na oglasni odderek »Jutra«
pod »Savinjske doline«. 1903

Vrtar
oženjen, brez otrok, išče
službo. Ponudbe na oglas-
ni odderek »Jutra« pod šifro
»Vrtar«. 2242

Dobra šivilja
gre šivat na dom ali v
kakšno trgovino. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 2248

Gospodična
Rečna, mirna, postena in
zelo zelina, išče kakšno-
koli zaposlitev kot pomoč
v trgovini ali pisarni. -
Cenjene ponudbe na oglas-
ni odderek »Jutra« pod šifro
»Pridna in zmožna«. 2166a

Čedno deklet
želi službo, event. gre tudi
za gospodinjico k samostoj-
nemu gospodu. Ponudbe na
podružnico »Jutra« v Ma-
riboru pod značko »Čedna«. 2288

Avtomobil
s iluzino, šestdesetletni, v
najboljšem stanju takoj
proda Cron, Ljubljana,
Ambrojev trg 2/11. 2047

Avtomobil
šestdesetletni, rabljen, lahak,
kupim Ponudbe s opisom
in navodilo cene do 25. t.
m. na oglasni odderek Jutra
pod »Avtomobil 123«. 2027

Auto-Manufaktura
Manufaktura blaga zame-
njam za osebni, malo rab-
ljen šestdesetletni avto v
brezhibnem stanju. Ponud-
be s natančnim opisom in
navodilo ceno pod značko
»Auto-Manufaktura« na
oglasni odderek »Jutra«. 1919

Supersport
BSA motor Otto, s priko-
lico ali brez, prodam. Na
ogled v garaži Kopač v
Ljubljani, Bielewsova 2021

Poltovorni avto
dvosedeln, le dobro ohran-
jen, kupim. Cenjene po-
nude na oglasni odderek
»Jutra« pod »Sportni avto«. 2123

Magnet
stiriindredni, manjši, ku-
pim. Ponudbe na oglasni
odderek »Jutra« pod šifro
»Boeche«. 2061

Avtomobil »Ford«
v najboljšem stanju pro-
dam. Ponudbe pod značko
»Naslov« na oglasni
odderek »Jutra«. 2163

Motorno kolo
s priklopec, novejšega tipa
kupim. Ponudbe s navedbo
cene in znamke pod »Pri-
klopec« na oglasni odderek
»Jutra«. 2006

Solo motor
Harley, dobro ohranjen,
kupim. Ponudbe na poštini
predal 110, Ljubljana. 2226

Motorno kolo
s priklopec, močno, malo
rabljeno, dobro ohranjeno,
kupim. Ponudbe na oglas-
ni odderek »Jutra« pod šifro
»Motocikel«. 2195

Prodajam

Pletilni stroj
znane ideal prodam po
nizki ceni. Ktor ga kupi,
dobi stalno delo. - Jemc.
Križevniška 11/1. 2043

Drva
hrastova, parketna odpadki
od lag. ta meška drva je
siri cen. dostavljam na dom
»urna tar«. V Scagnetti, Ljub-
ljana za »vornim«
kolodvorom 96

Motvoz
špagu kupite najceneje di-
rektno v tovarni Mehanika
vrvorn. Ankovec Groupje 261

Najlepši drva
Cebin, Wolfova ulica 1/11. 11

Premog, drva, koks
in ogilje nudim družbe
»Ilirija« Dunajska cesta 46
(poleg iz Zakotnika) tele-
fon 2520 208

Stružnico
krasno, najnovejši model,
popolnoma novo, nemotni-
no, sistem Wolt & Jahn,
Leitpindel-Drehbank, Wan-
genlänge 1000 mm, Spindel-
höhe 100 mm, Spindelboh-
rung 20 mm, Vorgelege -
kompletno, z vso opremo,
zraven Universal Höhenan-
port, grosse Teilscheibe
350 mm premera, 2000
zraven spadajočim orodjem
prodam za 25.000 Din. -
Vprašanja na oglasni oddel-
ek »Jutra« pod značko
»Stružnica«. 1896

Poročnih daril
lepah, v veliki izbiri in po
nizkih cenah nudim A. Fuchs
statar v Selenburgovi ulici
št. 6. 19

Nevesta
Zimnice, madrace, otomane,
divane itd. dobite najbolj-
še in najceneje pri Fr.
Sajovic, tapetnik, Stari trg
št. 6. 1618

Renoviran hotel „SRPSKI KRALJ“

v Beogradu

je bil otvorjen v sredo dne 18. januarja 1928.

SPECIJALITETA!

SPECIJALITETA!

Priznana pristne in prvovrstne

KRANJSKE KLOBASE

lastnega izdelka
se dobe na drobno in debelo po
KONKURENČNI CENI

samo pri
STARO RENOMIRANIH TVRDKAH

M. URBAS

SLOMŠKOVA ULICA 13. LJUBLJANA Poleg mestne elektrarne.

JULIJA URBAS

nasl. M. URBAS

Liubljana Stari trg 15

Brzjavni naslov: »Urbas - Ljubljana«.

Solidna in točna postrežba!

Solidna in točna postrežba!

RAZGLAS.

Podpisana tvrdka FOTO-KOMPANIJA družba z o. z. Maribor s tem objavlja, da je pripravljena stornirati vsa naročila na dobavo takozvanega „Svetečega križa sv. Frančiška“.

Naročniki, ki želijo stornirati naročila naj se javijo osebno ali z dopisom pri podpisani tvrdki, nakar se vrne tozadevnim naročnikom naplčila oziroma cela že plačana vsota.

V svrhu pojasnila se navaja še sedeče: edino tvrdka Emil Bernreuther v Münchenu proizaja te sveteče križe sv. Frančiška. Ta tvrdka je tudi v resnici plačala 25 sv. maš za vse kupce tega križa skupaj in sicer pri predstojništvu cerkve sv. Sebastiana v Rimu. Iz tega sledi, da se ne bo bralo za v-akega kupca posebej 25 sv. maš ampak le 25 sv. maš za vse kupce skupaj.

To v pojasnilo s prošnjo, da se vsi naročniki izjavijo ali vstrajajo pri naročilih ali ne. Za enkrat se je vsaka prodaja omenjenih križev ustavila in zastopniki niso več upravičeni, sprejemati naročila niti denarja.

„Foto-Kompanija“ družba z o. z.

Maribor, G. Gorčičeva ulica št. 14.

ALPAKA SREBRU

Vodilna znamka

Dobi se v vseh trgovinah, ki se pečajo s prodajo tega predmeta.

Pomizje in namizni pribor

zaloga in razpošiljalnica za Jugoslavijo

Srečko Podgornik, Maribor,
Maistrova 3.

Valovite lase!

Krasne in naravne kodre
dosežete tekom ene ure
z neškodljivim biološkim
trudom »ORISULDE« od
dr. Durraine & Cie., Paris
Lotion nadomešča najpopol-
nejše onduliranje — kodri
ostajajo dolgotrajni in od-
porni proti vlagi. Nenado-
metljivo za pleše in pot-
lice. — Zahtevajte brezplačne ilustracije pro-
spekte

vanje. Din. 40.—. Centifolia kosmet. zavod, Zagreb —
Slika br. 27. — Zahtevajte brezplačne ilustracije pro-
spekte

TRAŽITE

Fako

CARAPE

Svetovno znane original EMAJLIRANE

prave

Lutzove peči

prvovrstne fabrikat tvornice Wwe LUTZ &
SOHNE BLUDENZ

IN EMAJL FABLICE Z NAPISOM

ima v Jugoslaviji v zalogi samo inž. MATE
GUZELJ Ljubljana Šiška Jernejeva cesta
št. 5 (blizu cerkve Sv. Jerneja), na dvori-
šču pod hišo Celovška cesta 58.

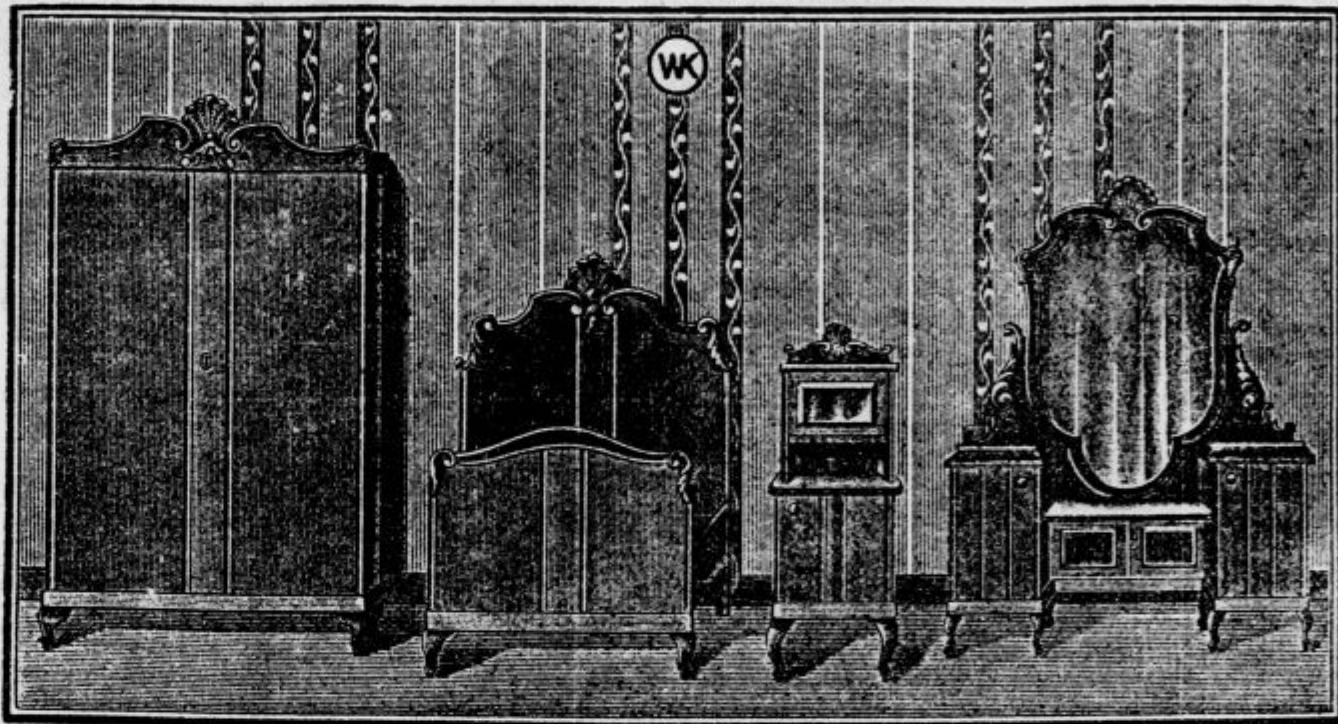
„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII. Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica:
Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena
vseh velikosti in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče,
vsteklavanje v med. Fina, navadna
ogledala

Kontenina rjava	Din 7, 10, 14	Brisače mt. . .	Din 10, 14, 20	Koperdeke . .	Din 320, 480, 600
„bela . . .	10, 12, 14	Brisače frotirke. .	„ 24, 32, 48	Za marace gradl. .	„ 28, 32, 42
„ za rjuhe bela „	22, 26, 32	Š fon	„ 10, 14, 18	Kovtri klotasti „	185, 220, 260
„ „ kapne „ „	34, 46, 52	Cefir	„ 10, 14, 20	Koci	125, 165, 300

JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA, Stari trg št. 1

Kompletne opreme za neveste

Ne moži se brez „Weka“ pohištva

Prva specijalna trgovska
hiša za praktično opremo
stanovanj

„Weka“ Maribor 9

Cenik brezplačno in
poštne prosto

ZASTOPNIKA

sposobnega, dobro vpeljanega sprejemem za
prodajo št. jerskega vin, lastnega pri-
delka. — Ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor
pod „Zastopnik“

Vlahov ELIXIR

ki krepi in
zdravi želodec,
je edino
R. Vlahov

odlikovan na vseh sve-
tovnih izložbah

Ime VLAHOV z našo
etiketo je zaščiteno po
vseh državah sveta.

Čuvajte se ponarejanj!
Tvornica ustanovljena leta 1861.

Vaša obleka bode izgledala zopet kakor
nova, ako jo pustite kemično čistiti v
tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom
24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Znižane cene

in največje skladišče ukrako dvo-
koles motorjev, otroških vozič-
kov šivalnih strojev, vsakovrst-
nih nadomestnih delov,
pneumatike Posebni oddelek za
popolno popravo emajliranja in
ponikljanje dvokoles, otroških vo-
zičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. —

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA Karlovska cesta št. 4.

Kavarnar
tražite
jenik!

»ORIENT.«

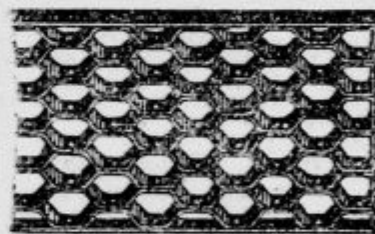
Prava turska čista u Dibeku tučena i mlje-
vena kava dobije se samo kod

»ORIENT.«

praziona i mljevaona kave

Salih Prcić, Tuzla, — Jovanovića ul. br. 2.
Traše se zastupnici za Sloveniju.

Pošilke poštanjski pa-
ket franco poštarina.

Pozor, trgovci popust!

Brisalice za nože

mreže za kanale, stojala za dežnike,
sodne ventilatorije z žaluzijami in že-
lezna pregibljiva korita za svinjake

izdeluje

MALENSEK, splošno ključavničarstvo

BOH. BISTRICA, Slovenija.

PERJE!

Mehko puranovo perje, kilogram 15.— Din,
mehko k. košje perje, . . . 15.—
gosje perje . . . 100.—

Banko Maribor, vreče računamo po lastni ceni, proti povzetju
5 kilogramov puranovega ali kokošjega perja 110.— Din,
5 . . . gosj. ga perja . . . 535.—

bruto za neto, tranko po pošti proti predplačilu zneska

Eksp. družba Matheis, Suppanz in drug
Maribor

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica

Din 50,000,000.—

Skupne rezerve ca:

Din 10,000,000.—

Ustanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ustanovljena 1900.

PODRUZNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,

Pluj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Solit, Sibenik, Gorica, Trst.

se priporoča za vse bančne posle.